

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
The Development of Instructional Manual of English for
the Monks and Novices

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง
การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

โดย

ดร. วีระพงษ์ แพงคำอັก

ผศ.ดร.บุญมี พรรษา

ผศ.ดร.ชินอารมณั จันทิมาชัยอมร

พระมหาวีระเดช จะปา, ดร.

พระณรงค์ สระแก้ว, ผศ.ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764013

รายงานการวิจัย

รายงานการวิจัยย่อยที่ ๒ เรื่อง

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
The Development of Instructional Manual of English for
the Monks and Novices

ภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง
การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์
Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

โดย

ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก

ผศ.ดร.บุญมี พรรษา

ผศ.ดร.ชื่นอารมณั์ จันทิมาชัยอมร

พระมหาวีระเดช จะปา, ดร.

พระณรงค์ สระแก้ว, ผศ.ดร.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

MCU RS 800764013

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Sub-Research Report 2

The Development of Instructional Manual of English for the Monks and Novices

Under Research Plan
Development of Using English for Spreading
Buddhism in the Age of Globalization

By

Dr. Weerapong Paengkamhag

Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa

Asst. Prof. Chuenaarom Chantimachaiamorn

Phramaha Viradej Japh, Dr.

Phra Narong Srakaew, Asst. Prof. Dr.

Faculty of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University

B.E. 2564

Research Project Funded

by Science Research and Innovation Promotion Fund

MCU RS 800764013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย : การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
ชื่อนักวิจัย : ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก, ผศ.ดร.บุญมี พรรษา, ผศ.ดร.ชื่นอารมณ จันทิมาชัยอมร,
พระมหาวีระเดช จะปา, ดร., พระณรงค์ สระแก้ว, ผศ.ดร.
ส่วนงาน: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีงบประมาณ: ๒๕๖๔
ทุนอุดหนุนการวิจัย: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการศึกษาต่อที่สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยตัวแทนพระสงฆ์ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงใหม่ รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 320 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

1) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่ากระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีดังนี้ (1) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด (2) กำหนดรูปแบบ

สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร (3) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่อง ศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ (4) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็น แรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้น ของผู้เรียน (5) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนใน ระหว่างเรียนจากสื่อ, ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการ จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุ สามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

2) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร ผลสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดย ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.39 ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

3) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณร ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และ หลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุ สามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็น อบรม ในครั้งที่ 1 (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X}$ = 16.68 S.D. = 1.14) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่าง จากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\bar{X}$ = 18.52 S.D. = 0.76) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็น อบรม ($\bar{X}$ = 8.28 S.D. = 1.14) ดังนั้น พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการ ทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การพัฒนา, การจัดการเรียนรู้, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Research Title: The Development of Instructional Manual of English for the Monks and Novices

Researchers: Dr. Weerapong Paengkamhag, Asst. Prof. Dr. Boonmee Pansa
Asst. Prof. Chuenaarom Chantimachaiamorn,
Phramaha Viradej Japah, Dr. Phra Narong Srakaew, Asst. Prof. Dr.

Department: Curriculum and Teaching Department, Faculty of Education,
Mahachulalongkornjavidyalaya University

Fiscal Year: 2021 (2564 B.E.)

Abstract

The research studies the development of instructional manual of English for the monks and novices because learning and teaching English language in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools does not develop potentiality of the students with the policy of National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002)). The students do not apply the English language to use in daily life or higher education. So the researchers are interested the developing of instructional manual of English for the monks and novices. The objectives of the study are 1) to develop the instructional manual of English for the monks and novices 2) to study the efficiency of instructional manual of English for the monks and novices 3) to study the effectiveness of instructional manual of English for the monks and novices.

This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The research results are found that

1) The development of the instructional manual of English for the monks and novices is found that the process of developing the instructional manual of English for the monks and novices is (1) surveying the level of English language of students (2) making the model of the instructional manual of English cultural tourist for the monks and novices (3) the content of the instructional manual of English cultural tourist consisting of religious, tradition of the community (4) difficulty and easiness of the media for teaching being suited for the learners (5) the language is easy and correct no making the learners confusing. The result of the instructional manual of English for the monks and novices is found that the agreement of monks and novices is in the average at 4.39 which is at the high level.

2) To study the efficiency of instructional manual of English for the monks and novices is in the average at 4.39 which is at the high level.

3) To study the effectiveness of instructional manual of English for the monks and novices and result of comparison of the achievement of the students by pre-test and post-test of using instructional manual of English for the monks and novices is found that monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the result of testing after participating of training in the first time (evaluation after training) $\bar{x} = 16.68$ S.D. = 1.14) and the second time (evaluation after one week from the first time) ($\bar{x} = 18.52$ S.D. = 0.76) is higher than before participating training ($\bar{x} = 8.28$ S.D. = 1.14). So monks and novices in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools having the result of testing before and after using instructional manual of English for the monks and novices is different statistically significant at the 0.05 level.

Keyword: Development, Learning Management, English Communication

กิตติกรรมประกาศ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งหวังการเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยและต่างประเทศ คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพร้อมทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในการสนับสนุนศึกษาวิจัยรวมทั้งให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกโรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

คุณงามความดีที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจและความมีอุทิศสาคหะวิริยะในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอโน้มบชูถวายแด่พระเถระครูบาอาจารย์ และคณะบุคคลที่ได้ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตและพระพุทธศาสนาของคนในสังคม

คณะผู้วิจัย

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓ ปัญหาวิจัย	๗
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๗
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๙
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	๑๒
๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	๒๐
๒.๓ ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน	๒๔
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	๓๒
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓๖
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	๕๐
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖๙
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๗๗
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๗๗
๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย	๗๙
๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)	๘๐
๓.๔ เครื่องมือการวิจัย	๘๑
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย	๘๕

๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูล	๘๗
๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๘๙
๓.๘	การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย	๙๐
๓.๙	สรุปกระบวนการวิจัย	๙๑
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		๙๒
๔.๑	พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๙๒
๔.๒	ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๑๐๒
๔.๓	ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๑๐๔
๔.๔	องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๐๖
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ		๑๑๑
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๑๑๒
๕.๒	อภิปรายผล	๑๑๘
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๑๒๒
บรรณานุกรม		๑๓๒
ภาคผนวก		๑๓๓
ภาคผนวก ก จดหมายนำ		๑๒๖
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์		๑๓๕
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม		๑๓๘
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบ		๑๔๕
ภาคผนวก ง คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร		๑๔๘
ภาคผนวก จ รูปภาพกิจกรรม		๒๐๐
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ให้ข้อมูล		๒๐๒
ภาคผนวก ช บทความวิจัย		๒๐๔
ภาคผนวก ซ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		๒๑๗
ภาคผนวก ฌ ประวัติผู้วิจัย		๒๒๗

บทที่ ๑

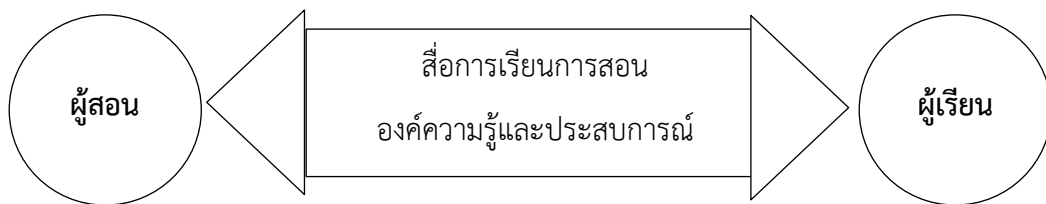
บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการเรียนการสอนมีลักษณะเช่นเดียวกับกระบวนการสื่อสาร (Communication Process) ที่มีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระจากฝ่ายส่งไปยังฝ่ายรับ และการสื่อสารที่ດึ้นนั้นควรจะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยสื่อที่ช่วยให้เกิดการสื่อสารกันได้ใน ๒ ทิศทางด้วยเช่น โทรศัพท์ E-mail การประชุม การอภิปรายและการบรรยายเป็นต้น แต่ถ้าสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันไม่อำนวยให้โต้ตอบกันได้ก็จะเกิดการติดต่อสื่อสารในลักษณะที่เรียกว่า การสื่อสารแบบทางเดียว (One-way communication) ซึ่งสื่อที่ใช้ในการติดต่อกันได้แก่ หนังสือพิมพ์แผ่นพับ โปสเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ และการบรรยายเป็นต้น

ในกระบวนการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาเราใช้การติดต่อสื่อสารทั้ง ๒ ลักษณะดังกล่าวควบคู่กันไป ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอน เนื้อหาและวิธีการสอนในแต่ละครั้งอย่างไรก็ตามการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้รับความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรจะมีลักษณะที่เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ดังนี้^๑

ภาพที่ ๑.๑ รูปแบบการสื่อสารเพื่อการศึกษา

^๑ไพศาล สุวรรณน้อย, สื่อการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://ednet.kku.ac.th/~paisan/media/edmedia.doc> [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].

จะเห็นได้ว่า ทั้งกระบวนการสื่อสารและกระบวนการเรียนการสอน จำเป็นต้องอาศัยสื่อในการถ่ายทอดหรือติดต่อกันระหว่างบุคคล ถ้าขาดสื่อแล้ว การติดต่อกันหรือการเรียนการสอนไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม การดำเนินธุรกิจกับต่างประเทศ จากกฎบัตรอาเซียนข้อ ๓๔ ซึ่งบัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” แสดงให้เห็นว่าภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ หมายความว่า ประชาชนพลเมืองใน ๑๐ ประเทศ อาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกเหนือจากภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำถิ่นของแต่ละชาติ เพราะไม่เพียงแต่เจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องร่วมประชุมปรึกษาหารือและสื่อสารกันหรือนักธุรกิจที่ต้องทำธุรกิจระหว่างประเทศที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน แต่ประชาชนทุกคนที่อยู่ในประเทศสมาชิกอาเซียนอาจต้องเดินทางท่องเที่ยว ทำความรู้จักคุ้นเคยและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมืออันดับหนึ่งสำหรับพลเมืองอาเซียนในการสื่อสารสร้างสัมพันธ์สู่โลกกว้างของภูมิภาค ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่สองของชาวอาเซียน เคียงคู่ภาษาที่หนึ่งอันเป็นภาษาประจำชาติของแต่ละประเทศ^๒ นอกจากนี้ ผู้ที่อยู่ในประเทศสมาชิกอาเซียนควรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเทศสมาชิกต่าง ๆ เพื่อความเข้าใจในวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิกอาเซียน อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ดังนั้นทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ฉะนั้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้นำภาษาอังกฤษไปใช้ในอนาคต

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีทั้งหมด ๔ ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งในแต่ละทักษะมีความแตกต่างกันออกไปและทุกทักษะจะครอบคลุมทุกด้านของการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสารภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิดและประสบการณ์และช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินต่าง ๆ การเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดความชำนาญ นักเรียนจำนวนไม่น้อยเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เรียนชั้น

^๒ สมเกียรติ อ่อนวิมล, การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตของไทยในอาเซียน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.dla.go.th>. [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].

มัธยมศึกษา แต่ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ท้อแท้ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพการงานหรือการเรียนรู้ระดับสูง^๓

การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นความด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกแผ่ไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้^๔

พระภิกษุสามเณรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เนื่องด้วยวัด อาราม ต่าง ๆ เป็นที่สนใจของชาวต่างชาติและทางรัฐบาลไทยในปัจจุบันมีนโยบายให้วัดต่าง ๆ จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นมักคุเทศก์ที่เข้าใจในด้านพระพุทธศาสนาหรือเป็นเจ้าของสถานที่ที่ดีที่สุดก็คือพระภิกษุสามเณรผู้อาศัยอยู่ในวัดหรืออารามนั้น วัดในพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ถือว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน^๕ นอกจากนั้นแล้ว วัดยังเป็นแหล่งรวมผลงานทางด้านศิลปะขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทของวัดมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก สืบเนื่องมาจากการที่วัดได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนักท่องเที่ยวบางรายเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยววัดโดยเฉพาะ เพราะต้องการชมความสวยงามทางพุทธศิลป์ภายในวัด อีกทั้งยังเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนา จากองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในวัด ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่น่าสนใจ

^๓ดวงเดือน แสงชัย, การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑๔.

^๔วีรยุทธ พงษ์ศิริ, รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่, วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐, ๘(๒), หน้า ๓๔-๔๓.

^๕สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา, การท่องเที่ยวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม, สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๐, หน้า ข.

สำหรับการที่วชิรมศิลป์วัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งงานศิลปะซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นและส่งอิทธิพลทางด้านรูปแบบที่น่าสนใจ^๖ อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและนอกจากนี้ วัดไทยหลาย ๆ วัด ยังมีศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานที่ให้แรงบันดาลใจและการพัฒนาจิตใจให้กับชาวต่างประเทศจำนวนมากที่เดินทางมาประเทศไทยเพื่อศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานโดยเฉพาะ ด้วยเหตุผลดังกล่าวพระสงฆ์ถือได้ว่าเป็นเจ้าของสถานที่และเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับเรื่องที่กำลังมาตั้งแต่ต้น จึงมีบทบาทสำคัญในการอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ภายในวัดและการเผยแผ่พุทธธรรม ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) ที่ว่าด้วยเรื่องบทบาทของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคม ในสองภารกิจของหกภารกิจหลักคือ งานเผยแผ่ศาสนาธรรมและงานสาธารณูปการ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวัดจะเป็นแหล่งศึกษาและท่องเที่ยวที่สำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มาเที่ยวประเทศไทยแต่วัดต่าง ๆ ก็มีจุดอ่อนของพระสงฆ์ในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

จากการที่บทบาทใหม่ของวัดในปัจจุบันกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนานั่น^๗ พระสงฆ์ที่อยู่ในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จึงต้องมีการปรับตัว โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่จะใช้เป็นที่ให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือมากกว่ามัคคุเทศก์ทั่ว ๆ ไป และยิ่งสร้างภาพที่ดีให้กับวัด ตลอดถึงประเทศชาติและพระพุทธศาสนา ดังเช่น พระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ สิริญาโณ) ได้ทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายแนะนำสถานที่และเรื่องราวในวัดพระเชตุพนให้กับนายบารัค โอบาม่า อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาและคณะที่เข้าเยี่ยมชมภายในบริเวณวัด ซึ่งภาพนี้ได้มีการเผยแพร่ไปทั่วโลก และจากการที่ท่านได้ให้สัมภาษณ์นักข่าวที่ถามว่ารู้สึกอย่างไรบ้างกับการที่ได้ทำหน้าที่นี้ ซึ่งท่านได้ให้คำตอบว่า “อาตมาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวัดนี้ เมื่อสิ่งไหนที่สามารถทำให้วัดได้ เราเป็นผู้อาศัยเราต้องทำ เมื่อคนระดับโลกมาและคนของวัดนำชมได้โดยไม่ต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ บางท่านยังมีอคติกับพระสงฆ์ว่าพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ไม่สามารถสื่อสารอะไรได้ ในภาพรวมพระสงฆ์ของเราสามารถนำแขกบ้านแขกเมืองได้ ก็ถือว่าวัด “ได้” เมื่อวัด

^๖ สันติ เล็กสุขุม, ศิลปะภาคเหนือ: ทรัพยากรชัย-ล้านนา, (กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๓๘), หน้า ๖.

^๗ สุจิตินา พานิชกุล, บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว, (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙), หน้า ๒.

ได้ อาตมากับพระสงฆ์ในวัดก็ได้ด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัดต้อนรับไม่ได้ พระในวัดก็เสียชื่อเสียงด้วย ถือว่าเป็นความภูมิใจที่มีคนระดับโลกมาชม” นอกจากนี้ ยังมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องบทบาทการนำชมวัดของพระสงฆ์เป็นบทบาทที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน สรุปได้ว่า เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป วัดและพระสงฆ์จึงควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน การทำหน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พุทธศาสนา โดยวิธีการแบบเดิมอย่างเดียวนั้นอาจไม่เพียงพอและไม่น่าสนใจสำหรับผู้ที่มาศึกษาหาความรู้และมาเที่ยวชมวัด ดังนั้น วัดและพระสงฆ์ควรที่จะปรับกลวิธีในการเผยแผ่พระพุทธรศาสนาใหม่ โดยการเผยแผ่พระพุทธรศาสนาควบคู่ไปกับการนำชม ศิลปะวัฒนธรรมในวัด เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนที่มาชมวัดในพระพุทธรศาสนาต้องการข้อมูลแนะนำหรือความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัด เช่น ประวัติความเป็นมาของวัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนถึงลวดลายจิตรกรรมฝาผนัง และสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ของวัด และอาจจะรวมถึงกิจกรรมรยาทอันควรปฏิบัติเมื่อท่องเที่ยววัด ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ บุคคลที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดได้ดีที่สุดคือ พระภิกษุสงฆ์ที่ประจำอยู่วัดนั้น ๆ อีกทั้งในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดและเผยแผ่พระพุทธรศาสนา พระสงฆ์จึงสามารถใช้บทบาทดังกล่าวในการถ่ายทอดประวัติหลักธรรมคำสอนของพระพุทธรศาสนาสู่ความเป็นรูปธรรมให้มากขึ้นและเด่นชัดยิ่งขึ้น ให้แก่ผู้ที่มาท่องเที่ยววัดให้ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธรศาสนาและวัดอย่างแท้จริง เพราะศิลปกรรมต่าง ๆ ในวัดส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพระพุทธรศาสนา^๔ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปพระสงฆ์มีความรู้เรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว

เมื่อย้อนมาดูการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาของเหล่าพระภิกษุสามเณร เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาแบบหนึ่งของคณะสงฆ์ซึ่งวัดที่มีความพร้อมได้ขอจัดตั้งโรงเรียนเปิดดำเนินการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งวิชาพระพุทธรศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ควบคู่ไปกับวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนจัดตั้งอยู่ในวัดที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธรศาสนา จัดการศึกษาเฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้นโรงเรียนจะได้รับการจัดตั้งได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตหรือเห็นชอบจากมหาเถรสมาคม โดยสำนักงาน

---

^๔รสิกา อังกูร และคณะ, ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธรศาสนาโดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรมในวัด, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑-๔.

พระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้อภิบาลอนุญาตแก่เจ้าอาวาสวัดที่ขอจัดตั้งโรงเรียน ในส่วนของการบริหารจัดการนั้นให้เจ้าอาวาสวัดหรือพระภิกษุที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นผู้จัดการ และผู้จัดการเป็นผู้คัดเลือกพระภิกษุผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษารูปหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งจะดำเนินการคัดเลือกพระภิกษุ และคฤหัสถ์เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการศึกษาต่อที่สูงขึ้นได้

สรุปจากประเด็นปัญหาและเหตุผลข้างต้น พระภิกษุสามเณรในประเทศไทยประสบปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีภิกษุและสามเณรจำนวนน้อยมากที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารพูดคุยได้ต่อกับชาวต่างชาติได้ การที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้แก่พระภิกษุสามเณร ต้องเข้าใจปัญหาของต้นเหตุก่อนว่า ทำไมพระภิกษุสามเณรจำนวนมากที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือระดับปริญญาตรี โท เอก จึงไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากพระภิกษุสามเณรส่วนมากไม่สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนการสอนที่ถูกต้องหรือบางรูปไม่มีสื่อการเรียนที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

โครงการนี้มีเป้าหมายหลัก คือ พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ต้นแบบ จำนวน ๑๐ โรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และการฟังภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ได้แก่

๑. เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๒. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
๓. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๓ ปัญหาวิจัย

๑. พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
๒. คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร
๓. คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

โครงการวิจัยนี้ มุ่งศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและหาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน คือ

- ๑) เพื่อสำรวจการคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๒) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจติยหลวง)	๒. โรงเรียนเขตุนศึกษา (วัดเขตุนพล)
๓. โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา)	๔. โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก)
๕. โรงเรียนอภัยอารยศึกษา (วัดดับภัย)	๖. โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา)
๗. โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง)	๘. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา
๙. โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์	๑๐. โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

๔.๑.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล โดยกำหนดเกณฑ์ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามบริบทของพื้นที่ กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

๑. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒. ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓. พระภิกษุสามเณรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ๑๐ วัด โดยเป็นการสำรวจความคิดเห็นในเชิงปริมาณเพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ กระบวนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน ๒๕๐ รูป

๔. พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ วัด จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้พัฒนาคู่มือและกระบวนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๔.๑.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการของโครงการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัย จำนวน ๑๐ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

คู่มือ หมายถึง หมายถึง หนังสือรวมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

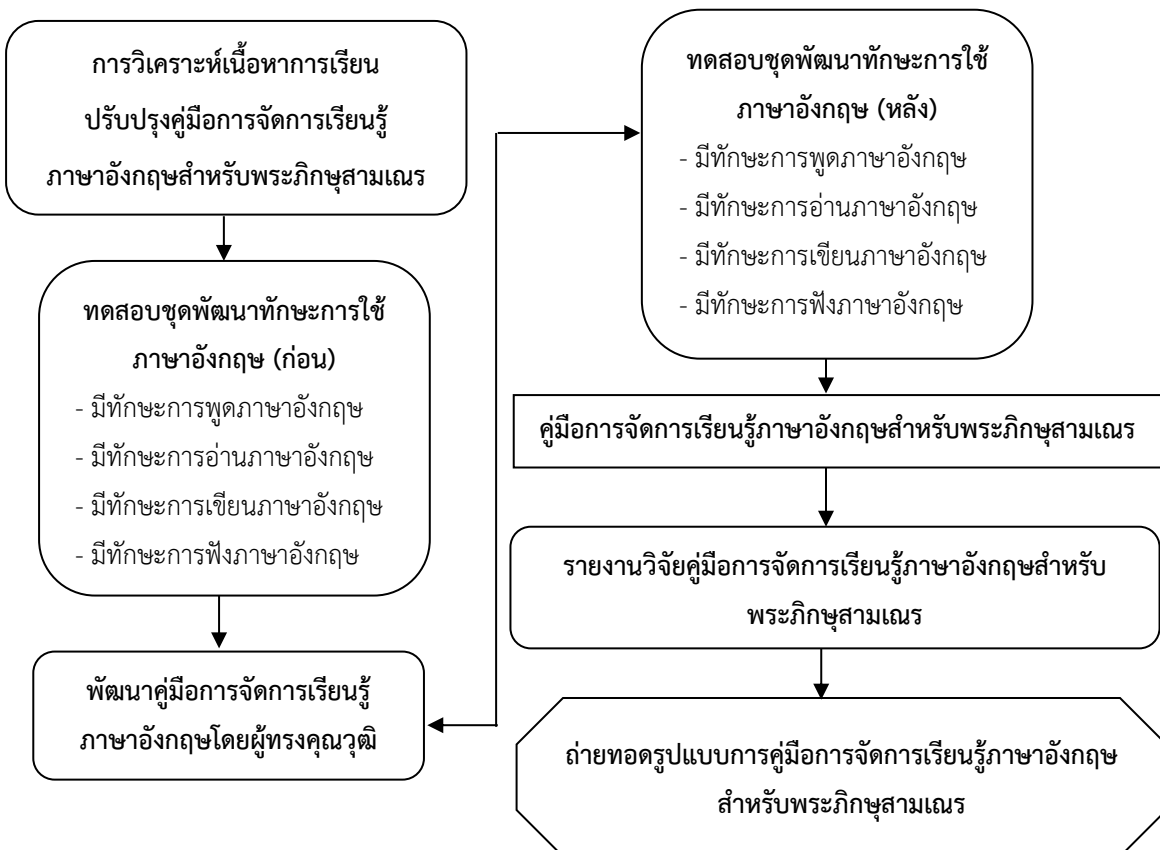
การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงความรู้ของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

โรงเรียนพระปริยัติธรรม หมายถึง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นศาสนศึกษาแผนกสามัญศึกษาอยู่ในความผิดชอบของกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการจัดการศึกษาทางวิชาการพระพุทธศาสนา แผนกนักธรรม-ภาษาบาลี และหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑-ม.๓) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-ม.๖) ให้แก่พระภิกษุในจังหวัดเชียงใหม่

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ทางด้านสังคม โดยเฉพาะการฟังและการพูดซึ่งถือว่าเป็นความสามารถด้านภาษาที่สำคัญ ผู้พูดควรเข้าใจในสิ่งที่ฟังและสร้างความสัมพันธ์กับการพูด แม้การพูดนั้นจะไม่ถูกหลักไวยากรณ์แต่สามารถสื่อความหมายได้และเหมาะสมกับสถานการณ์

พระภิกษุสามเณร หมายถึง พระภิกษุสามเณรเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานได้

๑.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. สามารถพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สามารถนำผลการวิจัยไปปรับเป็นนโยบายของภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๓. พระภิกษุสามเณรสามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ ย่อมส่งผลต่อการถ่ายทอดประวัติหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาสู่ชาวโลกเป็นรูปธรรมเด่นชัดยิ่งขึ้นทำให้ผู้ที่มาท่องเที่ยววัดได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัดอย่างแท้จริง

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อวิจัย “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรม” การเรียนรู้ทักษะภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในปัจจุบันนี้จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระภิกษุสามเณรนับได้ว่าเป็นทูตทางวัฒนธรรมและศาสนา ถ้าพระภิกษุสามเณรสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ก็จะทำให้การเผยแผ่พระธรรมหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสู่ชาวโลกได้กว้างขึ้น นอกจากนั้นยังได้สื่อสารหรือเผยแผ่วัฒนธรรมไทยออกไปได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องทางพระพุทธศาสนา บางคนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้แต่ไม่เข้าใจหรือไม่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาหรือทางวัฒนธรรมก็นับได้ว่าเป็นด้อยของประเทศไทย หรือพระบางรูปเณรบางรูปเข้าใจมีความเชี่ยวชาญทางพระพุทธศาสนาหรือวัฒนธรรมแต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ ก็ทำให้ศาสนาพุทธหรือวัฒนธรรมไทยไม่สามารถออกไปสู่ชาวโลกได้ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อพระภิกษุสามเณรในยุคปัจจุบันนี้ คณะผู้วิจัยจึงแบ่งการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัย โดยแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๑.๑ ลักษณะของการพัฒนา

๒.๑.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

๒.๓ ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๕.๑ ความหมายของการสื่อสาร

๒.๕.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

๒.๕.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

๒.๕.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

๒.๕.๕ ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

๒.๕.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

๒.๖.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

๒.๖.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

๒.๖.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

๒.๖.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง

๒.๖.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง

๒.๖.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร

๒.๖.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

คำว่า “การพัฒนา” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Development” นำมาใช้เป็นคำเฉพาะและใช้ประกอบคำอื่นก็ได้ เช่น การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชนบท เป็นต้น การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไปดังกล่าวนั้นแล้ว มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

จิตยา สุวรรณชฎ^๑ กล่าวว่า การพัฒนา คือกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมเพื่อการเปลี่ยนแปลงในการที่จะบรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้วด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

---

^๑จิตยา สุวรรณชฎ, พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด, วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ๑๙,๓ (กรกฎาคม ๒๕๒๒) หน้า ๓๔๑.

วิทยากร เชียงกุล^๒ อธิบายว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ และความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการได้รับการพัฒนาทางการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี พักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่า “การพัฒนาคุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้าหรือรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี^๓ อธิบายว่า การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือคุณภาพชีวิต ชุมชนและสังคมดีขึ้นและนอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้วยังมีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลง (Rate of Change) เอาไว้ด้วย

ดิเรก ฤกษ์หรัย^๔ ให้ความหมายว่า การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่จะต้องมีองค์ประกอบของเครื่องชี้วัดที่สำคัญและต้องผสมผสานระหว่าง

๑. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ในทางบวก ได้แก่ การปรับปรุงเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเสมอ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางลบไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีขึ้น เจริญขึ้น งดงามขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับ ๔ แกนหลัก คือ คน โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบหรืองาน (รวมทั้งสิ่งแวดล้อมด้วย)

๒. การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีการควบคุม (Control) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้โดยการกำหนดเป็นแผนที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่ดำเนินตามเป้าหมายอย่างเด่นชัดและปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

๓. ผลของการพัฒนานั้นต้องเกิดความเสมอภาค (Equity) และการกระจายใหม่ (Redistribution) ในการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องรายได้ และการกระจายความเป็นธรรมใน

^๒วิทยากร เชียงกุล, การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : ฉบับแก้ไข, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗-๑๘.

^๓ยิววัฒน์ วุฒิเมธี, การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊อค, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

^๔ดิเรก ฤกษ์หรัย, ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม, ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๖๔๓), หน้า ๒๘๒.

เรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life) แก่กลุ่มคนในสังคมอย่างยุติธรรมและจะต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริงในเรื่องโอกาส (การศึกษา การทำงาน ความก้าวหน้า ฯลฯ)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์^๕ กล่าวว่าการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือการพัฒนาที่ได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและเป็นผู้ถูกพัฒนา เป็นต้น

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร^๖ ได้อธิบายว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการในการที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประชาชนส่วนใหญ่ให้ดีขึ้น ซึ่งรวมถึงเรื่องที่ดีสินคุณค่าของคนในแต่ละสังคมด้วย ความหมายของการพัฒนาจึงแตกต่างกันออกไปตามกาลเวลา สถานที่และลักษณะของปัญหาหรือความต้องการของแต่ละสังคม โดยมีปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปทิศทางที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำมาซึ่งการปรับปรุงให้ดีขึ้นสำหรับคนส่วนใหญ่
๒. ควรจะเป็นอันตรายน้อยที่สุดและเป็นประโยชน์ต่อทุก ๆ คน
๓. อย่างน้อยที่สุดควรจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานหรือความต้องการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต
๔. มีความสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่
๕. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ในความหมายพื้นฐานการพัฒนา ก็คือการทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนในทุก ๆ ด้านของสังคมทั้งหมด การพัฒนาที่ได้เป็นเพียงการพัฒนาด้านรายได้หรือด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวและไม่ใช้เรื่องของเทคนิค แต่การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงในแนวความคิดและเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เป็นไป

^๕สัญญา สัญญาวิวัฒน์, **ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์), หน้า ๓.

^๖นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, เอกสารประกอบการสอน วิชา ๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี. (เอกสารอัดสำเนา). ม.ป.ป. ๕.

ในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการและก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกหมู่เหล่าให้ดีขึ้น

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ^๗ กล่าวสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาไว้ว่า การพัฒนาหมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีการกำหนดไว้ก่อนและครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ หรืออาจแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง นอกจากนี้แล้วการพัฒนาในแง่ที่เป็นกระบวนการ (Process) จะประกอบด้วยหลายขั้นตอน (Stages) ที่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง (Relation or Linkage) และสอดคล้องกัน การพัฒนายังเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuing Process) คือหลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนากิจกรรมหนึ่งผ่านไปแล้วก็จะนำสู่การดำเนินกิจกรรมพัฒนาอีกกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปอีก

จากทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “การพัฒนา” คือกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามแผนด้วยการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือการพัฒนาเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น มีการกำหนดทิศทางหรือกำหนดรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าใคร ทำอะไร อย่างไร เมื่อใด เป็นต้น โดยเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาอยู่ที่คนและคุณภาพชีวิตของคน การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมวัฒนธรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ความหมายของการพัฒนายังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจคุณค่าของคนในแต่ละสังคมอีกด้วย

๒.๑.๑ ลักษณะของการพัฒนา

จากความหมายของการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ลักษณะของการพัฒนามีหลายประการ ซึ่งลักษณะสำคัญของการพัฒนานั้น สนธยา พลศรี^๘อธิบายไว้ ดังนี้

๑. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้าน

^๗ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา, เอกสารอัดสำเนา, ม.ป.ท. หน้า ๔๒-๔๓.

^๘ สนธยา พลศรี, ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๕-๖.

หนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ซึ่งเป็นลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนาบริหารศาสตร์

๒. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับ ไม่สามารถข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งได้

๓. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

๔. เป็นแผนโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใคร ด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

๕. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชน ต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

๖. เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะเกิดผลตามที่ต้องการ

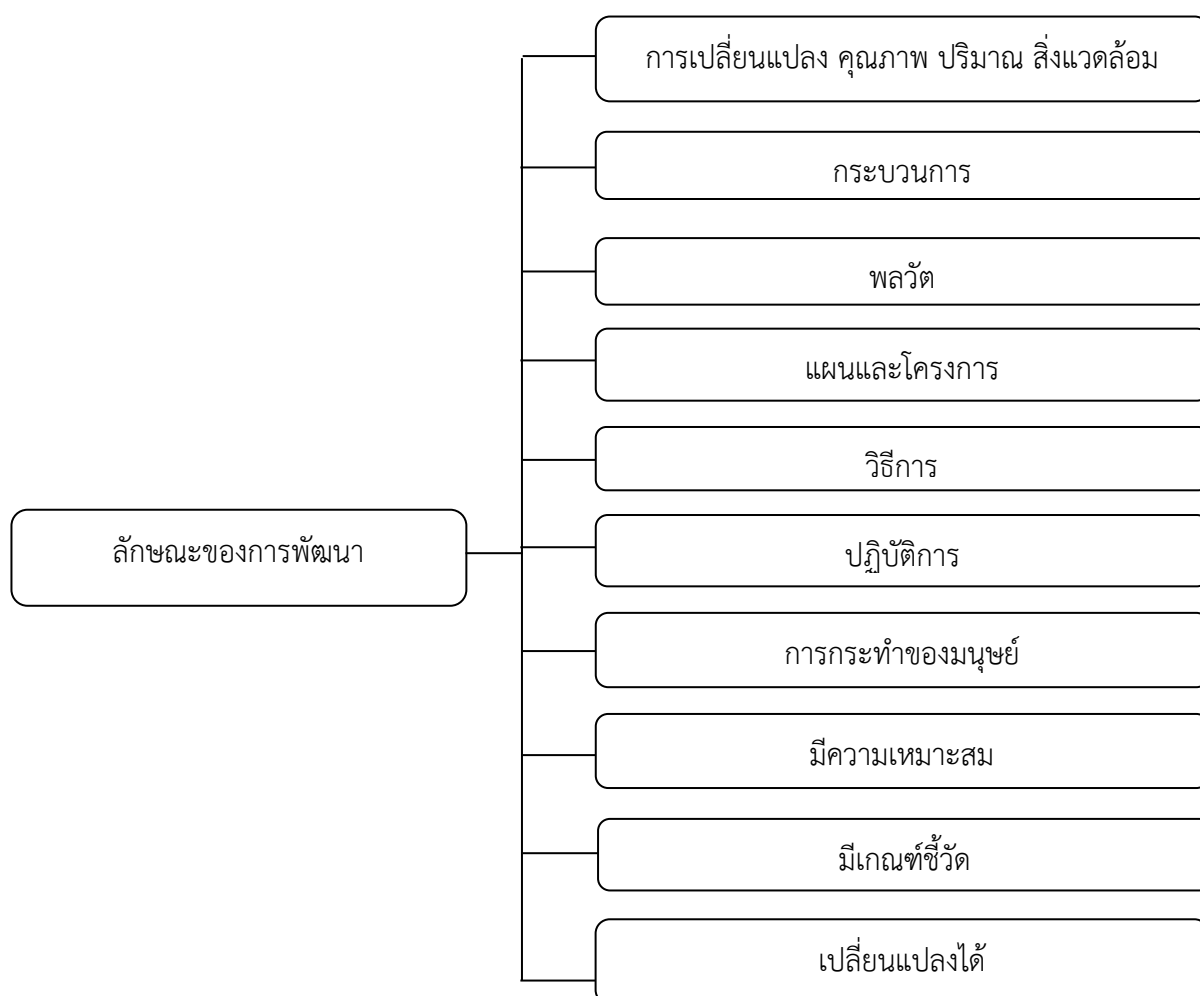
๗. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการและคิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช่การพัฒนาแม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

๘. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ ทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุข เพราะการพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสิ่งของมนุษย์นั่นเอง

๙. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลง กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพ ปริมาณ สิ่งแวดล้อม ความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

๑๐. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์สังคม และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนายังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

กล่าวได้ว่าลักษณะโดยรวมของการพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ถ้าการพัฒนาขาดลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวจะเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเท่านั้น ลักษณะของการพัฒนาอาจสรุปได้ ดังภาพที่ ๒.๑

ภาพที่ ๒.๑ แสดงลักษณะของการพัฒนา ที่มา : สนธยา พลศรี (๒๕๔๗ : ๘)

๒.๑.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

จากการนำคำว่า การพัฒนามาใช้ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันจึงให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาต่างกันไปหลายแนวความคิด ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดด้านมนุษยนิยม เป็นการอธิบายแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาของมนุษย์ที่เน้นเรื่องค่านิยมกับจริยธรรม โดยมองว่าเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอยู่ที่มนุษย์และค่านิยมด้านจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญในสังคมมนุษย์ ตามแนวคิดนี้ถือว่าคนเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา คนเป็นผู้บันดาลให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นหรือดับสลายได้ จุดหมายปลายทางสูงสุดของการพัฒนาคือการพัฒนาคน ซึ่งหมายถึงการทำให้คนมีทั้งคุณภาพและคุณธรรม^๙

๒. แนวคิดทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการอธิบายถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการออมและการลงทุน มองว่าการพัฒนาเปรียบเสมือนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยถือว่าเมื่อมีกระบวนการพัฒนาเกิดขึ้นแล้ว ผลแห่งการพัฒนาจะแพร่กระจายไปยังประชาชนที่ละน้อย และประชาชนจะพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งผลประโยชน์ของการเจริญเติบโตจะกระจายไปสู่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในรูปของงานและโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยผลของการกระจายนี้จะเพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มที่ยากจนกว่า

๓. แนวความคิดด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เป็นผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศและประเทศต่าง ๆ เริ่มตระหนักว่าการดำเนินการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาควรจะถูกกำหนดให้ไปสู่แนวคิดความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การศึกษาและสุขภาพอนามัย รวมไปถึงความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชนเป็นอันดับแรก แทนการมุ่งลงทุนในด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาและแนวทางในการปฏิบัติแล้วการพัฒนาจะมุ่งไปที่สวัสดิการของประชาชนเพื่อลดความยากจน ลดการว่างงาน และลดความไม่เท่าเทียมกันด้วย^{๑๐}

^๙วีรช เตียงหงษากุล, **หลักการพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๔-๖.

^{๑๐}สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๙.

๔. แนวความคิดแบบการปฏิบัติการทางสังคมเป็นแนวคิดที่เกิดจากรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ พยายามที่จะปรับปรุง แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในรูปของการวางแผนและปฏิบัติการ เช่น การปฏิรูปที่ดิน การสหกรณ์ การพัฒนาชนบท เป็นต้น และเรียกรูปแบบนี้ว่าการพัฒนา

๕. แนวคิดแบบความขัดแย้งทางสังคม เป็นแนวคิดของการพัฒนาประเทศด้วยระบอบสังคมนิยมที่นำทฤษฎีความขัดแย้งมาใช้เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบสังคมโดยถือว่าการนำระบอบสังคมนิยมเข้ามาใช้แทนระบบที่ใช้อยู่เดิม ถือเป็นการพัฒนาในแนวความคิดนี้^{๑๑}

๖. แนวคิดแบบการพัฒนาชุมชน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาตินำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาที่กล่าวมาแล้วในเรื่องความเป็นมาของการพัฒนา กล่าวคือทำให้คนและกลุ่มคนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นผู้ได้รับผลของการพัฒนาตามหลักการและวิธีการพัฒนาชุมชน

๗. แนวคิดแบบการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นแนวคิดที่องค์การสหประชาชาติเรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรโลก เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุกด้านอย่างสมดุลใน ๕ ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและด้านการเมือง

จากแนวคิดหลักในการพัฒนาทั้ง ๗ ประการดังกล่าว การพัฒนาชุมชนถือเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ คือมุ่งเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์รวมถึงศักยภาพของมนุษย์เป็นหลัก กล่าวได้ว่าการที่จะทำความเข้าใจความหมาย ลักษณะและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานั้น จำเป็นจะต้องตระหนักในความจริงที่ว่า การพัฒนาเป็นแนวคิดเชิงปทัสสถาน การกำหนดความหมายทิศทางและแนวทางของการพัฒนานั้น ย่อมจะแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อพื้นฐานหรืออุดมการณ์ของสังคมและกาลเวลา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาของประเทศที่มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทุนนิยมจึงอาจจะแตกต่างจากประเทศอุดมการณ์สังคมนิยมและเนื่องจากปทัสสถานที่มีมองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปรารถนาเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ความหมาย แนวคิดและแนวทางการพัฒนาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลาด้วยเช่นกัน

---

^{๑๑}นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๔), หน้า ๙๓-๙๔.

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ประเวศ วะสี^{๑๒} ให้ทัศนะว่าแนวคิดการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ความรู้ที่จำเป็น ๔ ประเภทใหญ่ ๆ เรียกว่า ปัญญา ๔ หรือจตุรปัญญา ความรู้ธรรมชาติที่เป็นวัตถุ ความรู้ทางสังคม ความรู้ทางศาสนาและความรู้เรื่องการจัดการ ซึ่งปัญญาที่เกิดจากความรู้ใดความรู้หนึ่งไม่เป็นการเพียงพอที่จะทำให้เกิดดุลยภาพในสังคม เราจำเป็นต้องมีปัญญาอย่างบูรณาการ การศึกษาและการวิจัยจำเป็นต้องคำนึงถึงปัญญาทุกด้าน มิใช่ให้เรียนรู้เป็นส่วน ๆ เพราะความรู้แบบแยกส่วนจะนำไปสู่การกระทำแบบแยกส่วนทำให้เกิดการเสียดุลยภาพและเกิดวิกฤติการณ์ขึ้น การศึกษาเรียนรู้จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบเชื่อมโยง เนื่องจากในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น เป็นโลกแห่งการเชื่อมโยงเป็นองค์รวมการจัดการเรียนรู้ควรจะไปให้ถึง ๓ ระดับ คือ

๑. ระดับที่เกิดความรู้ หมายถึง การรู้ความจริง การที่บุคคลจะทำอะไรให้สำเร็จได้ บุคคลนั้นต้องรู้และใช้ความจริง ความรู้ต้องเป็นความจริง เพราะการใช้ความจริงทำให้ทำได้ถูกต้อง การให้ผู้เรียนสัมผัสความจริงเท่ากับเป็นการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ระดับเบื้องต้น

๒. ระดับที่เกิดปัญญา เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถบูรณาการหรือเชื่อมโยงความรู้ ใน ๔ ด้านดังกล่าวขึ้นต้นและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

๓. ระดับที่เกิดสติปัญญา คือ เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ และเข้าใจตัวเองว่าสัมพันธ์กับสรรพสิ่งอย่างไร

รวมทั้งกล่าวอีกว่า จริยธรรมจะเกิดแก่บุคคลต่อเมื่อบุคคลนั้นได้บรรลุการเรียนรู้ทั้ง ๓ ระดับดังกล่าว จึงควรมีการปฏิรูปการเรียนรู้ให้มา เน้นการสัมผัสความจริง การคิดและการจัดการให้มากขึ้นทุกระดับและแสดงทัศนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของไทย ในสถาบันการศึกษาทุกระดับตั้งแต่อนุบาลถึงมหาวิทยาลัยว่าเป็นการศึกษาที่สร้างความปลอดภัยทางสติปัญญาและทำลายศักยภาพในการเรียนรู้ เนื่องจากเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาในห้องเรียนและท่องจำจากตำราเป็นใหญ่ผู้เรียนขาดประสบการณ์และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัว ขาดการคิดวิจารณ์ญาณขาดการนำประสบการณ์และข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เป็นปัญญาที่สูงขึ้น การเรียนวิธีนี้จริยธรรมจึงไม่เกิดเพราะจริยธรรมเกิดจากความเข้าใจโลกและเข้าใจตัวเองอย่างลึกซึ้งและเสนอว่าการศึกษาที่ดีควรสร้างคน

^{๑๒} ประเวศ วะสี อ่างโน ทิศนา ชนมมณี, ศาสตราจารย์ อองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๗๖-๑๗๘.

ให้ฉลาด เป็นคนดีและมีความสุข กระบวนการเรียนรู้ควรเน้นที่การช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเสนอวิธีการเรียนรู้ที่ปรับมาจากแนวคิดทาง พระพุทธศาสนาเกี่ยวกับปัญญา ๓ ได้แก่ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญาและภาวนามยปัญญา

๑. การศึกษาจากการสัมผัสความจริง ได้แก่ ความจริงทางธรรมชาติ ความจริงทางสังคม วัฒนธรรม ความจริงโดยการทำงานและกิจกรรม ความจริงที่เป็นสุนทรีย์และความจริงทางข้อมูล ข่าวสาร

๒. การศึกษาจากความคิด การคิดเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์และต่อเนื่องจากการศึกษาโดย สัมผัสความจริง

๓. การศึกษาจากการเจริญสติ การเจริญสติเป็นวิธีการทางปัญญาที่จะช่วยให้การสัมผัสความ จริงและการคิดมีความตรงและความชัดเจนมากขึ้น ทำให้เอาปัญญามาใช้ได้ทันช่วยป้องกันความผิดพลาด และสกัดกั้นความไม่ตั้งงามไม่ให้เข้ามาสู่ตัวทั้งยังเป็นเครื่องรักษาสุขภาพได้อย่างดีอีกด้วย

ลีปพนนท์ เกตุทัต^{๑๓} ให้ทัศนะว่าการศึกษาเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ชีวิต คือ ชีวิตทุก ชีวิตประสงค์จะมีความสุขและลดความทุกข์ แต่ละชีวิตมีแต่ความสุขได้ชีวิตต้องเรียนรู้ เพราะชีวิตควร เรียนรู้เรื่องความจริง คือ ธรรมชาติและวิทยาศาสตร์เพื่อเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตนภายใต้ธรรมชาติ แวดล้อมและพึ่งพาอาศัยกันในวิถีชีวิต เรียนรู้ที่จะลดความทุกข์เพื่อให้เกิดปัญญาและสามารถแสวงหา ความพอดีระหว่างปัญญาและศรัทธา ชีวิตควรเรียนรู้เรื่องทางสังคมศาสตร์เพื่อเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน อย่างสงบสันติ ชีวิตที่ดีเป็นชีวิตที่ต้องการเรียนรู้นอกเหนือจากการมีสุขภาพดีและมีการเรียนรู้อยู่ ตลอดเวลา ตลอดชีวิตของชีวิตที่มีการเรียนรู้จะมีลักษณะขยายขอบเขตกว้างออกไปเรื่อย ๆ ชีวิตที่มี การเรียนรู้จึงเป็นชีวิตที่มุ่งสู่ความสุขและความสมบูรณ์ของชีวิตอย่างไรก็ตามชีวิตจะเรียนรู้อย่างเดียว ไม่ได้จะต้องทำประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่นด้วยและจะต้องนำความรู้สู่การปฏิบัติจึงต้องมีการ ทำงานและทำโดยชอบไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนผู้อื่นซึ่งก็หมายถึงการรู้จักดูแลบำรุงให้ ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยดี มีการเล่นกีฬาและพักผ่อนหย่อนใจด้วย

ดังนั้น ชีวิตจึงต้องแสวงหาความพอดีระหว่างเรียนรู้การทำงานและการพักผ่อนหย่อนใจและ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับชีวิตต่อไปว่าชีวิตเป็นบูรณาการของอวัยวะ มีคุณสมบัติ มีองค์ประกอบมีหน้าที่ ต่างกันมาอยู่ร่วมกันและอาศัยซึ่งกันและกันชีวิตไม่ใช่ผลรวมจากผลบวกของอวัยวะแต่มีคุณสมบัติ

^{๑๓} ลีปพนนท์ เกตุทัต อ่างใน ทิศนา ขัมมณี, ศาสตราจารย์สอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๗๘-๑๗๙.

พิเศษแตกต่างจากอวัยวะชีวิตเป็นองค์รวม เป็นบูรณาการสมบูรณ์แบบที่มีความประสงค์อยู่ในตัวของชีวิตนั้น ไม่ว่าจะเป็มนุษย์ สัตว์ พืช ะมีบาหรือเป็น DNA ที่ย่อยที่สุดการเรียนรู้ชีวิตและสังคมจึงเป็นการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและโดยธรรมชาติ โดยการบูรณาการจะต้องน าชีวิตเป็นตัวตั้ง แต่มิใช่ให้ทุกอย่างมารวมกันและได้ผลลัพธ์เป็นเพียงผลรวมของหน่วยย่อย ๆ การบูรณาการจะต้องเป็นการมองแบบองค์รวมมิใช่การมองแบบแยกส่วนในการบูรณาการจะต้องมีการน าส่วยย่อย ซึ่งมีคุณสมบัติ มีหน้าที่ มีคุณลักษณะและมีองค์ประกอบแตกต่างกันมาจัดให้มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีการเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างได้สัดส่วนพอดี จนกระทั่งได้สิ่งใหม่ที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากเดิมและได้ผลลัพธ์ที่เหนือกว่าดีกว่าหรือมากกว่าผลรวมของหน่วยย่อย ๆ ดังนั้นการบูรณาการจึงเป็นการสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อย ๆ เพื่อให้ได้ผลสูงสุด เพื่อให้การเรียนรู้ชีวิตเป็นไปอย่างเหมาะสมและได้ผลลัพธ์สูงสุด

การปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะกระแสโลกาภิวัตน์ได้นำทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีเข้ามากระบวนการเรียนการสอนจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดเป็นความคิดชอบและเรียนรู้วิธีปรับตัวเองการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ว่าควรเริ่มตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการชีวิตทั้งในครอบครัวและชุมชน เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เข้มแข็งต่อไปจึงพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานโดยจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น นอกจากนั้นสถาบันเอกชนและสถานศึกษาควรจะต้องมีการปรับระบบและทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการก้าวทันโลกและเปิดโอกาสให้ทุกองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สุนน อมรวิวัฒน์^{๑๔} ให้ทัศนะว่าการจัดการศึกษา สมบัติทิพย์ที่น่าจะนำไปใช้เป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษาไทย ได้แก่ วัฒนธรรม ปัญญาธรรมและเมตตาธรรมและได้เสนอยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาในอนาคตไว้ ดังนี้

๑. จัดสาระและกระบวนการเรียนรู้ ต้องมีส่วนที่เป็นแกนกลางและส่วนที่ยืดหยุ่น
๒. การจัดโครงสร้างของสาระและกระบวนการเรียนรู้ ต้องตั้งอยู่บนฐานของสังคมไทยและเหมาะสมกับเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
๓. สาระความรู้ที่เป็นสาระหลักเพื่อความเป็มนุษย์ ได้แก่ ทักษะและกระบวนการสื่อความหมาย การแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการวิทยาศาสตร์ กระบวนการสังคม

^{๑๔} สุนน อมรวิวัฒน์ อังโน ทิศนา แชมมณี, ศาสตราจารย์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘๐-๑๘๒.

กระบวนการทำงาน สุขภาพและบุคลิกภาพ ศีลธรรมและสุนทรียภาพ ศิลปวิทยาทั้ง ๘ ประการนี้ ถือเป็นแก่นแท้ของศักยภาพมนุษย์

๔. สาระประกอบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ประเทศชาติและเป็นพลโลกที่สร้างสรรค์ ได้แก่ ประสบการณ์เกี่ยวกับสังคมเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทรัพยากร เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

๕. กระบวนการเรียนการสอน ครูควรลดบทบาทในการบอก อธิบายและใช้เครื่องมือช่วยสอนมากขึ้น เช่น ใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองใช้สื่อมวลชน ใช้แหล่งวิทยาการหลากหลาย

นอกจากนี้ยังได้เสนอกระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ตามด้วยหลักไตรสิกขาซึ่งประกอบด้วยการฝึกหัดอบรมควบคุมกายและวาจา การฝึกหัดคิดและอบรมจิตใจและการฝึกหัดอบรมเพื่อความรู้ระดับสูงและได้เสนอระบบการสอนตามแนวพุทธวิธี ซึ่งการสอนตามแนวพุทธศาสตร์ที่ท่านได้นำเสนอประกอบด้วย กระบวนการเรียนการสอนตามหลักพุทธ ซึ่งมีส่วนสำคัญ ๆ ๓ ขั้นตอน คือ ๑) ขั้นการสร้างศรัทธา ๒) ขั้นการสอนตามหลักพุทธ ได้แก่ การฝึกหัด ฟัง พูด อ่าน เขียน การฝึกปรือเพื่อจับประเด็นสาระและจดจำ การฝึกฝน ลงมือปฏิบัติจนคล่องแคล่ว การฝึกคิด พิจารณา จนเข้าใจแจ่มแจ้งและการฝึกสรุปสาระความรู้และนำไปใช้ในชีวิตจริง ๓) ขั้นการมองตนและการประเมินของกัลยาณมิตร นอกจากนั้นยังได้แสดงทัศนะไว้ว่า การศึกษาที่แท้จริงย่อมสัมพันธ์สอดคล้องกับความเป็นจริงของวิถีชีวิต การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องช่วยสร้างสมรรถภาพให้ผู้เรียนสามารถเผชิญ ผจญ ผสมผสานและเผชิญปัญหาได้ ท่านได้เสนอการสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๔ ขั้นตอน คือ ๑) การรวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้และหลักการ ๒) การประเมินค่าและประโยชน์ ๓) การเลือกและตัดสินใจ และ ๔) การฝึกปฏิบัติ นอกจากนั้นยังได้เสนอกระบวนการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ ซึ่งประกอบด้วย ๑) ขั้นการสร้างศรัทธา ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของบทเรียนและเสนอสถานการณ์ ปัญหาหรือกรณีตัวอย่างพร้อมทั้งแนะนำหลักธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการเลือกและแก้ปัญหา ๒) ขั้นศึกษาข้อมูลและฝึกทักษะการคิด โดยผู้เรียนแสวงและรวบรวมข้อมูลฝึกใช้วิธีคิดหลายๆ วิธีฝึกทักษะการเลือกและตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ โดยครูให้คำปรึกษาฉันกัลยาณมิตร ๓) ขั้นสรุป ผู้เรียนและครูสรุปบทเรียน วัดและประเมินผลการเรียนรู้

แนวคิดใหม่อีกสองแนวคิดที่ได้เสนอ คือ กระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับและกระบวนการกัลยาณมิตร

กระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับ เน้นการเรียนรู้ความจริงของชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งให้ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับธรรมชาติ ได้รับรู้ลักษณะที่ตึงามและเลวร้ายของธรรมชาติของมนุษย์ ได้เผชิญสถานการณ์และปัญหา ได้ฝึกทักษะการคิดและการปฏิบัติจนสามารถแก้ปัญหาได้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งในครอบครัว โรงเรียนและในชุมชนกระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนต่างก็เป็นกัลยาณมิตรของกันและกันและเน้นการฝึกคิด โดยส่งเสริมการคิดพิจารณาสิ่งแวดล้อมที่ได้พบเห็นสัมผัสและสัมพันธ์ เน้นการคิดวิเคราะห์ที่มีหลักธรรมคือ ความไม่เห็นแก่ตัวเป็นพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ความตระหนักความสามารถที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้แบบซึมซับเป็นคุณสมบัติที่เกิดขึ้นที่ละน้อย สะสมและซึมลึกลงเป็นนิสัย สันดาน

กระบวนการกัลยาณมิตร เป็นกระบวนการประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อจุดหมาย ๒ ประการ คือ ๑) ชี้นำบรรเทาทุกข์ ๒) ชี้นำสุขเกษมศานต์ โดยทุกคนต่างมีความเมตตาธรรมพร้อมจะชี้แนะและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระบวนการกัลยาณมิตรจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้ โดยจัดขั้นตอนตามหลักอริยสัจ ๔

สรุป การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนร่วมกัน ปรีกษาหารือกัน ทำงานด้วยกันจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความสามารถของผู้เรียนในทุก ๆ ด้านด้วย

๒.๓. ทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดคนสามารถเรียนได้จากการได้ยิน การสัมผัสการอ่าน การใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถามผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกดขี่หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อที่ผู้สอนจะสามารถพัฒนา

ผู้เรียนได้ตรงกับความสามารถและได้เต็มศักยภาพของผู้เรียนทฤษฎีการเรียนรู้เหล่านี้ เป็นเครื่องมือสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ครูสอนจะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเด็ก

การเรียนรู้โดยใช้สัตว์และมนุษย์เพื่อนำมาสู่ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ มากมายซึ่งผู้สอนจะสามารถนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเลือกและปรับใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ซึ่งทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

๑. ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนิยม (Behavioral Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ในด้านพฤติกรรมนิยมนี้เน้นในด้านการจัดหรือการวางเงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับพฤติกรรม นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่สำคัญ คือ Skinner ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนิยมใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์แนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสังเกตพฤติกรรมและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทำนายและควบคุมพฤติกรรมในด้านการเรียนรู้ โดยเน้นการสังเกตและการศึกษาพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อมที่กำหนดให้ รวมทั้งศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมสิ่งเร้าหรือสิ่งที่กระตุ้นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในส่วนนี้ สกินเนอร์ (B.F.Skinner) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวางเงื่อนไขทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนิยม ซึ่งเน้นในด้านสิ่งเร้าและการตอบสนอง (stimulus-response) เชื่อว่าผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างมากที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นส่งเสริมหรือเสริมแรงให้แก่ผู้เรียนการสนับสนุนหรือการส่งเสริมให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมแรงในทางบวกให้แก่ผู้เรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทฤษฎีด้านพฤติกรรมนิยม ดังต่อไปนี้^{๑๕}

๑. ผู้สอนจะต้องมี ความรู้ในเรื่องที่จะสอนเป็นอย่างดี
๒. ผู้สอนจะต้องบอกจุดประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ
๓. เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถและความสนใจผู้สอนจึงควรใช้เทคนิคและวิธีการสอนหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน
๔. ผู้สอนจะต้องเริ่มสอนตั้งแต่ทักษะเบื้องต้นก่อนเป็นอันดับแรก

---

^{๑๕} ฉวีวรรณ สุวรรณภาและคณะ, “ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่, ๒๕๔๗), หน้า ๒๐.

๕. ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนตามความสามารถของตนเองที่ละขั้น ๆ

๖. ผู้สอนจะต้องจัดเตรียมเนื้อหาวิชาที่จะสอนให้เป็นลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม

การวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามแนวคิดของสกินเนอร์ในด้านการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎี การเรียนรู้ด้านพฤติกรรมนิยม คือ การจัดแบ่งเนื้อหาวิชาเป็นส่วนย่อย ๆ และเรียงลำดับความสำคัญให้เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนตามความสามารถของตนเองรวมทั้งจัดให้มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างความสำเร็จให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้นั้น แนวคิดดังกล่าวเป็นการเริ่มต้นของบทเรียนแบบโปรแกรม (Programmed Instruction) ซึ่ง สกินเนอร์ เชื่อว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้เรียนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมและรู้ผลค าตอบของตนเองในทันทีจะเป็นการเสริมแรงในทางบวกเมื่อผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้องหรือได้รับการเสริมแรงให้ทำงานใหม่เมื่อตอบคำถามไม่ถูกต้อง

ในปัจจุบัน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer-assisted instruction) และ (teaching machine) จะมีลักษณะเช่นเดียวกับบทเรียนโปรแกรม โดยมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ในด้านพฤติกรรมนิยมในลักษณะของสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S - R)

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้ในด้านปัญญาและความคิด (Cognitive Learning Theories)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นในด้านวิธีการหรือการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดและสติปัญญา นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่สำคัญเป็นที่รู้จักทั่วไปในกลุ่มนี้ประกอบด้วย Gage, Bruner และนักจิตวิทยากลุ่ม Gestalt ทฤษฎีการเรียนรู้นี้จะได้มาจากการที่ผู้เรียนแต่ละคนได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตนเอง วุฒิภาวะและนำมาเชื่อมความสัมพันธ์กับการหยั่งรู้ (insight) ของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไปสนใจที่จะศึกษาข้อมูลต่าง ๆ อยู่เสมอและนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นมาประมวลกับความสามารถของตนเองความเชื่อ ความรู้สึกรวมทั้งประสบการณ์ ดั้งเดิมเพื่อให้สามารถคิด สรุปและนำมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เพียเจย์ (Jean Piaget) มีความเชื่อว่าพัฒนาการของระดับความคิดและสติปัญญาของมนุษย์จะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับในแต่ละขั้นตอนเกี่ยวกับอายุ วุฒิภาวะของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมความคิดของผู้ใหญ่ที่คิดว่าเป็นสิ่งง่าย ๆ ธรรมดาจะไม่ใช่สิ่งที่ง่ายสำหรับเด็ก

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด (Concept) การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียนจะช่วยเพิ่มความสามารถให้แก่ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จากกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นตามความคิดเห็นของเพียเจย์บุคคลตั้งแต่

เด็กเล็กสนใจที่จะนำความรู้ประสบการณ์และความคิดของตนเองไปสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเองเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และแนวคิดใหม่ รวมทั้งมีความพร้อมที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม นำประสบการณ์มาใช้ปรับตนเองและเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้วย เพียเจีย แบ่งพัฒนาการการเรียนรู้ตามลักษณะวัยของผู้เรียนออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ^{๑๖}

๑. วัยของการสัมผัสและเคลื่อนไหว (Sensorimotor) เด็กที่อยู่ในวัย ๑- ๒ ปี จะมีลักษณะของการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาประกอบด้วย การเริ่มต้นใช้การเลียนแบบมีความจำ ความคิดริเริ่มว่าวัตถุสิ่งของนั้นมีอยู่ไม่สูญหายไปใช้การเคลื่อนไหวตามสิ่งเร้าเพื่อนำไปสู่จุดประสงค์ที่ต้องการ

๒. วัยของการเริ่มพูด (Preoperational) เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงระหว่าง ๒ - ๗ ปี ลักษณะของพัฒนาการจะประกอบด้วยพัฒนาการในด้านการใช้ภาษาจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นและมีความสามารถที่จะคิดในรูปแบบของสัญลักษณ์มีความคิดและกระทำตามความนึกคิดของตนเองและไม่เข้าใจความคิดของผู้อื่น

๓. วัยของการใช้ความคิดในเชิงรูปธรรม (Concrete operational) อยู่ระหว่างอายุ ๗ - ๑๑ ปี ผู้เรียนในวัยนี้จะสามารถพัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผลในเชิงรูปธรรมสามารถแบ่งเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ได้เข้าใจกฎระเบียบ รวมทั้งมีความสามารถที่จะคิดย้อนหลัง

๔. วัยของการใช้ความคิด (Formal operational) อยู่ระหว่าง ๑๑ - ๑๕ ปี ผู้เรียนที่อยู่ในวัยนี้จะมีลักษณะของพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับสังคมและมีความเป็นตนเองมากขึ้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนเนื่องจากการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่ต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและสภาพแวดล้อมเป็นกระบวนการที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนตลอดเวลา รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทฤษฎีหรือหลักการทางวิชาการที่เรียนมาแล้วนำมาปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้เชื่อว่าความสามารถในด้านสติปัญญาของผู้เรียนจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาด้วยการศึกษาค้นคว้าตามความสนใจของตนเองการพัฒนาความรู้ความสามารถ ความคิดของผู้เรียนในลักษณะนี้เรียกว่า (Discovery learning) ซึ่งการมีประสบการณ์

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

การสร้างจินตนาการหรือมโนภาพของตนเองรวมทั้งการเข้าใจสิ่งแวดล้อมและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการสื่อความหมายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดเป็นความรู้และความคิดขึ้นได้

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องจัดเตรียมสถานการณ์ต่าง ๆ ปัญหา รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ การจัดการเรียนการสอนจะอยู่ในลักษณะของการสอนแบบอุปนัย (Inductive) โดยที่ผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวอย่างในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์และสรุปเป็นแนวคิดใหม่ของตนเอง

๓. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นในด้านมนุษยนิยม (Humanistic Learning Theories) เน้นในด้านการส่งเสริมศักยภาพของมนุษย์หรือผู้เรียนและพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง ประเมินความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด ตามศักยภาพ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่สำคัญ คือ Maslow แนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ในด้านมนุษยนิยมจะเน้นความสำคัญของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน โดยการสังเกตพิจารณาและทำความเข้าใจกับการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านจิตพิสัยและพุทธิพิสัย ซึ่งหมายถึงความรู้ ความคิดรับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้น สำหรับความต้องการในกลุ่มที่ ๒ ของมาสโลว์นั้นเป็นความต้องการที่ต่อเนื่องจากความต้องการขั้นพื้นฐานเบื้องต้น ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานแล้วขั้นต่อไปก็จะเป็นความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตนเองเพื่อการเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญาประกอบด้วย

๑. ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจ
๒. ความต้องการที่จะสุนทรียภาพในด้านความงาม
๓. ความต้องการที่จะกระทำและเป็นตัวของตนเอง

ความต้องการในกลุ่มที่ ๒ นี้ เป็นความต้องการที่ไม่มีขอบเขต ซึ่งจะไม่มีการตอบสนองที่เพียงพอกับความต้องการได้ เมื่อผู้เรียนได้รับการสนองขั้นพื้นฐานในกลุ่มแรกแล้วขั้นต่อไปผู้เรียนจะสนใจในสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ตนอยู่มีความสนใจต้องการจะเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น รวมทั้งต้องการมีความรู้สึกในด้านสุนทรียภาพต่อความงาม ดนตรีหรือความประทับใจซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกันสำหรับความต้องการในขั้นสุดท้ายนั้นจะหมายถึงความต้องการที่จะประสบความสำเร็จโดยใช้ความสามารถของตนเองและดำเนินชีวิตในสิ่งที่ตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง ซึ่งความต้องการในขั้นนี้จะต้อง

ขึ้นอยู่กับ การได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจในความต้องการขั้นอื่น ๆ มาก่อนแล้วและมนุษย์ที่จะประสบความสำเร็จในขั้นนี้มีอยู่น้อยมาก ดังนั้นในด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดในด้านมนุษยนิยมของมาสโลว์นั้น ผู้สอนโรงเรียน หรือรัฐจึงจำเป็นต้องจัดความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนก่อนจึงจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ เช่น การจัดโครงการอาหารกลางวันการจัดโครงการหนังสือเรียน รวมทั้งการให้ความรัก ความสนใจแก่ผู้เรียนอย่างไม่มีอคติ ซึ่งเป็นการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนจะเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้ในชั้นที่สูงกว่าต่อไป มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและมีความคิดสร้างสรรค์

๔. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางด้านสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางด้าน สังคมเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางด้านพฤติกรรมนิยม ซึ่งเน้นผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ทางด้านสังคมนั้นเน้นในด้านพฤติกรรมของมนุษย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมโดยสนับสนุนการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งหมายถึงการอยู่รวมกลุ่มกันของมนุษย์การแลกเปลี่ยนความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมกลุ่มและจัดให้มีการสื่อสารระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งการช่วยเหลือกัน บันดูรา (Albert Bandura) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีการเรียนรู้ด้านสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพฤติกรรมนิยม โดยเน้นพฤติกรรมที่เกิดจากการที่ผู้เรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมและเลียนแบบ ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้อื่นในด้านต่าง ๆ ด้วย บันดูรา ได้กำหนดขั้นตอนของการเรียนรู้จากการสังเกต ดังนี้^{๑๗}

๑. ขั้นให้ความสนใจ (Attention) เป็นขั้นต้นที่ผู้เรียนสนใจต่อรูปแบบที่สังเกตเห็น ซึ่งส่วนมากแล้วผู้เรียนจะสนใจรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจทันสมัยเป็นที่นิยมหรือเป็นสิ่งที่น่าประทับใจ

๒. ขั้นจดจำรูปแบบ (Retention) เมื่อผู้เรียนมีความสนใจต่อรูปแบบแล้วผู้เรียนจะจดจำรูปแบบหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องการจะเลียนแบบและฝึกหัดหรือประพฤติปฏิบัติตามรูปแบบที่ได้จดจำมา

^{๑๗} อ้างแล้ว, หน้า ๒๕

๓. ขั้นการแสดงพฤติกรรมให้เหมือนรูปแบบ (Reproduction) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะพยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เหมือนตามรูปแบบที่ตนสนใจและได้จดจำไว้จนมีลักษณะใกล้เคียงที่สุดตามรูปแบบนั้น ๆ ขั้นได้รับแรงจูงใจ (Motivation) ในขั้นสุดท้ายของกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบนั้นผู้เรียนจะได้รับแรงจูงใจจากการเลียนแบบ เนื่องจากมีความรู้สึกว่าการเลียนแบบดังกล่าวเป็นประโยชน์ และจะสามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ เช่นเดียวกับต้นแบบหรือได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

๕. ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพหุปัญญา (Multiple Intelligences Theory of learning)

เนื่องจากผู้เรียนจะมีความสามารถในด้านการเรียนรู้ความคิด สติปัญญาและทักษะที่แตกต่างกัน การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้ศึกษาลักษณะพัฒนาการการเรียนรู้ของมนุษย์ทางด้านสติปัญญา ความคิดและทักษะโดยแบ่งความสามารถของมนุษย์แต่ละคนในการเรียนรู้ออกเป็น ๘ ส่วนเรียกว่า พหุปัญญา (multiple intelligence) ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้ภาษา (Linguistic Intelligence) ความสามารถในทางคณิตศาสตร์ (Logical-Mathematical Intelligence) ความสามารถในการนึกคิดและจินตนาการ (Spatial Intelligence) ความสามารถในด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily-Kinesthetic) ความสามารถในด้านดนตรี (Musical Intelligence) ความสามารถที่จะสนใจและเข้าใจผู้อื่น (Interpersonal intelligence) และความสามารถประการสุดท้ายคือความสามารถที่จะสร้างแนวคิดและความเข้าใจให้แก่ตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ซึ่งความสามารถทั้ง ๘ ด้านนี้ยังแบ่งเป็นความสามารถย่อย ๆ ลงไปได้อีกเช่น ความสามารถทางด้านดนตรีประกอบด้วยความสามารถในด้านการร้องเพลง การแต่งเพลง การประสานทำนองดนตรี การใช้เครื่องดนตรี การฟังดนตรีอย่างมีสุนทรียภาพและอื่น ๆ อีกโรงเรียนส่วนใหญ่โดยทั่วไปแล้วจะจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนโดยเน้นความสามารถทางด้านการใช้ภาษาและความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ให้แก่ผู้เรียนและถ้าผู้เรียนมีความสามารถในด้านที่กล่าวมานี้ก็จะได้รับการยกย่องและถือว่าประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งผู้เรียนโดยทั่วไปจะไม่มีความสามารถ

๖. การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

Bloom ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น ๖ ระดับ ดังนี้

๑. ความรู้ที่เกิดจากความจำ ๑ (Knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด
๒. ความเข้าใจ (Comprehend)
๓. การประยุกต์ (Application)

๔. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้

๕. การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิมเน้นโครงสร้างใหม่

๖. การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิดประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

สรุปทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้กับการจัดการเรียนการสอนเพราะว่าทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น บลูมได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานความเป็นมนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน ๓ ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและด้านจิตใจและนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational Objectives

๗. การเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor)

การออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ความจำเป็น เป็นสิ่งสำคัญและตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน โดยแบ่งออกเป็นย่อย ๆ ๓ ส่วนด้วยกัน คือ

๑. พฤติกรรมควรชี้ชัด และสังเกตได้
๒. เงื่อนไขพฤติกรรมสำเร็จได้ควรมีเงื่อนไขในการช่วยเหลือ
๓. มาตรฐาน พฤติกรรมที่ได้นั้นสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
๔. การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner) ประกอบด้วย
  ๑. ความรู้ถูกสร้างหรือหล่อหลอมโดยประสบการณ์
  ๒. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบในการเรียน
  ๓. ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาจากแง่มุมต่าง ๆ
  ๔. ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง
  ๕. ผู้เรียนเลือกเนื้อหาและกิจกรรมเอง
  ๖. เนื้อหาควรถูกสร้างในภาพรวม

สรุปคนทุกคนมีพัฒนาการทางความรู้ ความเข้าใจ หรือการรู้จักคิดโดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า Acting, Imagine และ Symbolizing ซึ่งอยู่ในขั้นพัฒนาการทางปัญญา คือ Enactive, Iconic และ Symbolic Representation ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตมิใช่เกิดขึ้นช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิตเท่านั้น

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

๒.๔.๑) ด้านหลักสูตร

๑. ความหมายด้านหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์^{๑๘} ให้ทัศนะหลักสูตรให้จดจำได้ง่ายตามอักษรย่อ SOPEA ดังนี้

๑. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน
๒. หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ
๓. หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังให้แก่ผู้เรียน
๔. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่โรงเรียนจัดให้
๕. หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับนักเรียน

চার্জ বাক্সী^{๑๙} ให้ทัศนะว่าหลักสูตร หมายถึง แผนที่ใช้ออกแบบจัดขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีการ พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่กำหนดไว้

กมล สุดประเสริฐ^{๒๐} ให้ทัศนะว่าหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัด ให้กับเด็ก ซึ่งรวมถึงการสอนของครูต่อนักเรียน

สเซียเบอร์ (Schreiber)^{๒๑} ให้ทัศนะว่าหลักสูตร เป็นแผนที่เขียนขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการสอน และประเมินผลในด้านทักษะและความรวยยอดเพื่อส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน

---

^{๑๘} ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อ่างใน วันเพ็ญ วรรณโกมล, เอกสารประกอบวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน, (คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๑), หน้า ๓.

^{๑๙} চার্জ বাক্সী, **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร: เอร่าวิชันการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๖.

^{๒๐} กมล สุดประเสริฐ อ่างใน สุนีย์ ภูพันธ์, **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**, (เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๙.

^{๒๑} Schreiber อ่างใน นพเก้า ณ พัทลุง, **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**, (มหาวิทยาลัยทักษิณ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, (ม.ป.ป.), หน้า ๔.

สมคิด พรหมจ้อย^{๒๒} ให้ทัศนะว่าหลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดที่ระบุมวลประสบการณ์ที่กำหนดไว้ของหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถ เจตคติ และทักษะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ทาบา (Taba)^{๒๓} ให้ทัศนะว่าหลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายเฉพาะและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

ทรัมป์และมิลเลอร์ (Trump and Miller) ให้ทัศนะว่าหลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เตรียมการไว้และจัดให้แก่แก่นักเรียนหรือระบบโรงเรียน

โอลิวา (Oliva) ให้ทัศนะว่าหลักสูตร คือ^{๒๔}

๑. สิ่งที่ใช้สอนในโรงเรียน
๒. ชุดวิชาที่เรียน (Set of Subject)
๓. เนื้อหา (Content)
๔. โปรแกรมการเรียน (Program of Studies)
๕. ชุดของสิ่งที่ใช้ในการเรียนการสอน (Set of Materials)
๖. ลำดับของกระบวนวิชา (Sequence of Courses)
๗. จุดประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ (Performance Objective)
๘. กระบวนวิชาที่ศึกษา (Course of Study)
๙. ทุกสิ่งที่สอนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่โรงเรียนเป็นผู้จัด
๑๐. ทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นโดยบุคคลในโรงเรียน
๑๑. ลำดับของกิจกรรมในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้เรียน
๑๒. ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งเกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียน

สรุปหลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ผู้สอนสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเองให้เป็นมวลมนุษย์ที่สมบูรณ์

^{๒๒} สมคิด พรหมจ้อย, หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบายแผนงานโครงการและหลักสูตร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๙.

^{๒๓} ทาบา (Taba) อ้างใน บุญเลี้ยง ทุมทอง, การพัฒนาหลักสูตร, (กรุงเทพมหานคร บริษัท แอคทีฟพริ้นท์ จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๗.

^{๒๔} โอลิวา (Oliva) อ้างในภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, การจัดและการบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔-๑๕.

เป็นครูที่มีคุณภาพในอนาคตตามเจตนารมณ์ของหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่จัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการประมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมที่ช่วยให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๒. ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นแผนโครงการที่กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างมีแบบแผนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหารในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์^{๒๕} ให้ทัศนะความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

๑. หลักสูตรเป็นเสมือนบ้ำาหอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
๒. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
๓. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษาในระดับโรงเรียน
๔. หลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
๕. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
๖. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่เป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง
๗. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้าง ที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่นเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและบ ำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
๘. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าวิธีการด ำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
๙. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตต่อว่าจะจะเป็นเช่นไร

^{๒๕} สุนีย์ ภูพันธ์, แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย, (เชียงใหม่: The Knowledge Center ในเครือบริษัทดวงกมลเชียงใหม่, ๒๕๔๖), หน้า ๑๗.

๑๐. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

กาญจนา คุณารักษ์^{๒๖} ให้ทัศนะว่าหลักสูตรความสำคัญ ดังนี้

๑. หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ทำให้ปรัชญาและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผลสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่ก ลังจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

๒. หลักสูตรมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

๓. หลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคม การเมืองและเศรษฐกิจอีกด้วย เพราะผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาในหลักสูตร เพื่อวางรากฐานทางความคิดและความประพฤติของผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๔. หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองตลอดจนรู้จักกำหนดทิศทางในการประกอบอาชีพตามที่ตนสามารถและถนัด ทำให้เยาวชนในวันนี้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและมีการเพิ่มผลผลิตสูงในอนาคต นับเป็นกำลังทางสมองและทางเศรษฐกิจของชาติที่จะนำประเทศไปสู่ความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นพาหนะที่จะนำความมุ่งหมายของการศึกษาออกไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ หากไม่มีหลักสูตรความมุ่งหมายของการศึกษาก็จะอยู่แค่เพียงในกระดาษเป็นเพียงทฤษฎีที่ไม่มีการปฏิบัติ

๕. หลักสูตรเปรียบเหมือนหางเสือที่จะคอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา

๖. หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้เพราะเมื่อประเทศชาติต้องการที่จะสร้างคุณลักษณะของประชาชนในชาติให้เป็นอย่างไรรัฐบาลก็สามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามที่ชาติต้องการได้

สรุปหลักสูตรมีความสำคัญต่อการวางแผนการศึกษาการบริหารการศึกษาและการควบคุมมาตรฐานการศึกษาเป็นเสมือนแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อบรรลุตามเป้าหมายและ

^{๒๖} กาญจนา คุณารักษ์, หลักสูตรและการพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปกร, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

มาตรฐานการศึกษาเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและหลักสูตรคือ การนำเอานโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงหรือการแปลงหลักสูตรนำไปสู่การสอนเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามกับผู้เรียนโดยตรง

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน ทั้งนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษากลางระหว่างบุคคลต่างชาติต่างภาษา ภาษาอังกฤษถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาคมโลก ในการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ สื่อรอบตัวทุกวันนี้มักจะมีข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษสอดแทรกอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ป้ายโฆษณา ภาพยนตร์ หนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ภาษาอังกฤษยังถูกใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ และเพื่อประกอบอาชีพ ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ดีจึงได้เปรียบกว่าผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแห่งการส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานประกอบการ พ่อค้า แม่ค้า ที่ค้าขายเกี่ยวกับอาหารที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวนอกจากจะคำนึงถึงเรื่องความสะดวก รสชาติของอาหาร และความสดใหม่ของวัตถุดิบ ควรคำนึงถึงการพัฒนาและเพิ่มความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อบริการให้นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ถูกต้องตรงตามความต้องการ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศเพิ่มมากขึ้น เป็นการจูงใจและสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น^{๒๗}

นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญและเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ ผู้ที่มีความรู้และมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีโอกาสในการประกอบธุรกิจและเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูด มีโอกาสที่จะได้งานและก้าวหน้าในหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น^{๒๘}

^{๒๗} นฤมล จิตรเอื้อ และเขมมารี รักษ์ชูชีพ, (มปป), กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุขของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ, RMUTT Global Business and Economics Review Vol. 7 No, (November 2012), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^{๒๘} สุริน ร่วมคำ และคณะ, การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาทสมมติ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.lannapoly.ac.th/mis/download.php?ResearchID=91> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจ ผู้พูดที่ดีจะต้องแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ มีความคล่องแคล่วในการพูดและการเลือกใช้คำพูดได้อย่างถูกต้อง

๒.๕.๑ ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ ดังนี้

สุมิตรา อังวัฒนกุล^{๒๙} ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด โดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

อวยชัย ผกามาศ^{๓๐} กล่าวว่า เป็นการสื่อสารทางความคิด ประสบการณ์ และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ โดยใช้น้ำเสียงภาษา และกิริยาท่าทางอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยาบรรณและประเพณีนิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนอง

สกอตต์ (Scott)^{๓๑} ได้กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ได้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง มีปฏิริยาโต้ตอบกับสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งผู้ร่วมสนทนาต้องเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ฟัง แต่ไม่สามารถทำนายล่วงหน้าได้ว่ารูปแบบภาษาจะเป็นแบบใด และมีความหมายอย่างไร

สรุปได้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การใช้ความสามารถด้านภาษาในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป การสื่อสารให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ

^{๒๙} สุมิตรา อังวัฒนกุล, **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๖๗.

^{๓๐} อวยชัย ผกามาศ, **วาทกรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๓. (ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๔๒), หน้า ๑-๒.

^{๓๑} Scott, Roger. "Speaking in Keith' Johnson and Keith Morrow." In *communication in the classroom*, (London, Longman Group Ltd, 1981) pp.70-71.

น้ำเสียง รวมถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมถูกต้องกับโอกาสและมารยาทในการพูดที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

๒.๕.๒ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีใครที่จะดำรงชีวิตได้โดยปราศจากการสื่อสาร ทุกสาขาอาชีพก็ต้องใช้การสื่อสารในการปฏิบัติงาน การทำธุรกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดเวลา การพัฒนาทางสังคมจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางการสื่อสาร นอกจากนี้การสื่อสารยังก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคนในสังคม ช่วยสืบต่อวัฒนธรรม ประเพณี สะท้อนให้เห็นภาพความเจริญรุ่งเรือง วิถีชีวิตของผู้คนช่วยธำรงสังคมให้อยู่ร่วมกันเป็นปกติสุขและอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การสื่อสารยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม คุณธรรม จริยธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาและการส่งเสริมด้านการสื่อสารจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในโลกแห่งการสื่อสารแบบไร้พรมแดน^{๓๒}

๑. วัตถุประสงค์ของการส่งสาร

ในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารอาจส่งสารด้วยวัจนภาษาคือการพูดและการเขียน หรืออวัจนภาษา เช่น อากัปกิริยาต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย การจัดระยะห่าง ฯลฯ หรืออาจใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาประกอบกันก็ได้ โดยการส่งสารมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อแจ้งให้ทราบหรือบอกให้รู้ (To inform or to tell) เป็นการส่งสารที่ผู้ส่งสารต้องเล่าเรื่องหรือแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือในสังคมให้ผู้รับสารได้ทราบ

๒) เพื่อการสอนหรือให้การศึกษา (To teach or to education) เป็นการส่งสารเพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ไปใช้ประโยชน์ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ ได้

^{๓๒} จุฑาภรณ์ ภาวพบ และฐิตินารถ ค่ายอด, การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล, รายงานวิจัย, (คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา, ๒๕๕๘), หน้า ๑๐.

๓) เพื่อชักจูงหรือโน้มน้าวใจ (To propose or to persuade) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมักส่งผลดีกับผู้ส่งสาร

๔) เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (To please or to entertain) เป็นการส่งสารที่มุ่งเน้นให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนาน เพื่อเป็นการพักผ่อนและผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรือการทำงาน

๕) เพื่อสอบถามหรือขอความช่วยเหลือ (To inquire or to ask help) เป็นการสื่อสารที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการข้อมูลข่าวสารความช่วยเหลือ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นจากผู้รับสาร

๒. วัตถุประสงค์ของการรับสาร

ส่วนในการรับสารนั้นผู้รับสารอาจได้รับสารผ่านสื่อหรือประสาทสัมผัสทางร่างกาย โดยสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ของการรับสารได้ดังนี้

๑) เพื่อรับทราบ (To know) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการจะทราบเรื่องราวเหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง

๒) เพื่อศึกษาเรียนรู้หรือทำความเข้าใจ (To learn or to understand) เกิดจากการที่ผู้รับสารต้องการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิชาการต่าง ๆ เพิ่มพูนความสามารถของตนเอง ให้มีความเชี่ยวชาญ และสามารถนำความรู้ที่ไปวิเคราะห์สังเคราะห์หรือประเมินค่า เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

๓) เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (To dispose or decide) เกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนั้นต้องมีมากพอที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดทัศนคติพฤติกรรม เพื่อการตัดสินใจ

๔) เพื่อความพอใจหรือความรื่นเริง เกิดจากผู้รับสารต้องการผ่อนคลายความเครียดจากการดำเนินชีวิตประจำวัน^{๓๓}

^{๓๓} จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, ภาษากับการสื่อสาร, (กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๘), หน้า ๗๓.

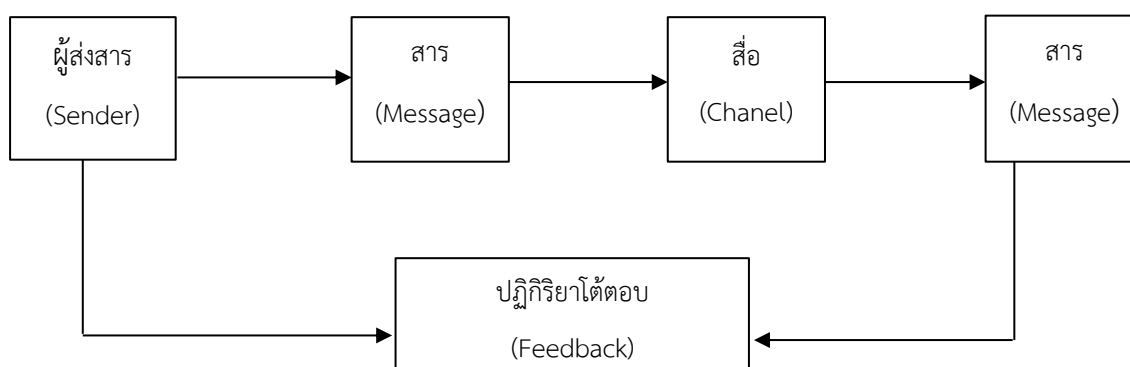
เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของการสื่อสารและรับสารแล้ว ในฐานะผู้ส่งสารจำเป็นต้องทราบวัตถุประสงค์ของการสื่อสารให้ชัดเจนเพื่อเตรียมตนเองให้ดีและในฐานะของผู้รับสารหากมีความตั้งใจในการรับสารอย่างจริงจังและพยายามทำความเข้าใจ ก็จะสามารถตีความสารนั้นได้ใกล้เคียงและตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารได้ตีซึ่งทำให้การสื่อสารในครั้งนั้นมีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสื่อสารมีประโยชน์อย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นในแง่ของบุคคลหรือสังคม ซึ่งประโยชน์ในแง่ของบุคคลคือ ทำให้เรารู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่น ทำให้เราได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิต ส่วนประโยชน์ในแง่สังคมก็คือ การสื่อสารทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าเพราะทำให้มนุษย์นั้นสามารถสืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของตนเองไปจนถึงรับรู้วัฒนธรรมสังคมอื่น อีกทั้งยังสามารถนำมาปรับใช้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของตนไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไปอย่างไม่จบสิ้น ซึ่งหากสังคมมนุษย์ปราศจากการสื่อสารแล้วมนุษย์ก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบันและอาจสูญสิ้นเผ่าพันธุ์และอารยธรรมไปแล้วก็เป็นได้

๒.๕.๓ องค์ประกอบของการสื่อสาร

ในกระบวนการสื่อสารนั้นจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ ๔ ส่วนเป็นอย่างน้อย ได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งในบางกรณีอาจมีเรื่องของปฏิกิริยาตอบสนองหรือปฏิกิริยาโต้ตอบ (Feedback) จากผู้รับสารด้วย ดังรูปภาพ ๒.๒

รูปภาพ ๒.๓ กระบวนการสื่อสาร^{๓๔}

^{๓๔} กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน, ๒๕๕๑), หน้า ๔-๕.

๑. ผู้ส่งสาร คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูล แสดงความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ไปยังผู้รับสารเพื่อก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้รับสาร ซึ่งผู้ส่งสารนี้มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเพราะเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้รับสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมา

๒. สาร คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่เป็นเรื่องราวอันมีความหมาย โดยแสดงออกมาในรูปของภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถรับรู้ร่วมกันได้

๓. สื่อ คือ สิ่งที่ทำหน้าที่นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อาจจะเป็นวจนภาษาหรืออวจนภาษาก็ได้ซึ่งสื่อนี้มีบทบาทในการเป็นตัวกลางให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารติดต่อกันได้โดยสื่อที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารมีหลายประเภท ดังนี้

(๑) สื่อสามัญหรือสื่อธรรมชาติ หมายถึง สื่อที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ เช่น บรรยากาศรอบ ๆ ตัวเรา

(๒) สื่อบุคคลหรือสื่อมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่เป็นตัวกลางในการสื่อสาร เช่น ผู้สื่อข่าว นักเล่านิทาน พิธีกร ครูอาจารย์ เป็นต้น

(๓) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง เอกสารทุกชนิดที่ผ่านกระบวนการพิมพ์ เช่น วารสาร นิตยสารหนังสือพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ เป็นต้น

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ โทรศัพท์โทรสาร คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(๕) สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ทำหน้าที่เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อถนน ชื่อสิ่งของ เป็นต้น

(๖) สื่อระคนหรือสื่อผสม หมายถึง สื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาผสมผสานกันจนเป็นรูปแบบใหม่โดยมีเอกลักษณ์ของสื่อแต่ละแบบรวมกันอยู่ เช่น สื่อพื้นบ้านต่าง ๆ วัตถุจารึก เป็นต้น

๔. ผู้รับสาร หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้รับข้อมูล ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารส่งมา โดยสามารถกำหนดรู้และเข้าใจความหมาย เนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นวจนภาษาหรือ อวจนภาษา นอกจากนี้ผู้รับสารยังสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ส่งสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับไปสู่ผู้ส่งสาร

๕. ปฏิกริยาโต้ตอบ คือ กระบวนการสื่อสารย้อนกลับ ในการสื่อสารครั้งหนึ่ง ๆ นั้นอาจมีปฏิกริยาตอบสนองหรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าผู้รับสารต้องการตอบสนองสารและเจตนาของผู้ส่งสาร

หรือไม่ ปฏิกริยาโต้ตอบนี้ถือว่ามีส่วนสำคัญในการสื่อสาร เพราะจะทำให้ผู้ส่งสารทราบว่าการสื่อสารของตนนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่

เพราะฉะนั้น ในการสื่อสารแต่ละครั้งจะบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการ ซึ่งได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร และรวมไปถึงการมีปฏิกริยาโต้ตอบดังกล่าวมาแล้วข้างต้นด้วย โดยทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนี้มี ๒ ลักษณะ คือ การสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) และการสื่อสารสองทิศทาง (Two Way Communication) ซึ่งทิศทางของการสื่อสารดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับว่าการสื่อสารในครั้งนั้นมีปฏิกริยาตอบสนองจากผู้รับสารหรือไม่

การวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารมีวิธีง่ายที่สุดคือการตอบคำถามที่ว่า ใคร (Who) พูดอะไร (says what) ผ่านสื่อใด (in which channel) กับใคร (to whom) เกิดผลอย่างไร (with what effect?) ซึ่งหากนำเอาความคิดของสาสเวลล์มาเขียนเป็นกระบวนการสื่อสาร ได้ดังนี้ ๑) ผู้ส่งสาร ๒) สาร ๓) สื่อ ๔) ผู้รับสาร ๕) ผลของการสื่อสาร^{๓๕}

๒.๕.๔ กลวิธีในการสื่อสาร

คำว่า กลวิธีในการสื่อสาร (Communication strategies) นั้น เซลิงเคอร์ (Selinker)^{๓๖} เป็นผู้นำมาใช้เป็นคนแรก ในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ในขณะที่ศึกษาในเรื่องของข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง เซลิงเคอร์ (Selinker) พบว่า มีข้อผิดพลาดบางอย่างที่ไม่ได้เป็นผลมาจากอายุของผู้เรียน หรือปริมาณของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนได้รับแต่เป็นผลจากความพยายามในการพูดสื่อความหมายในขณะที่ผู้เรียนมีความรู้ในภาษา เป้าหมายที่จำกัด ความพยายามดังกล่าวก็คือ การใช้กลวิธีในการสื่อสารนั่นเอง แต่ผู้ที่เริ่มต้นศึกษากลวิธีในการสื่อสารอย่างจริงจังคือ วาราดี (Varadi)^{๓๗} และหลังจากนั้น ทาโรน (Tarone)^{๓๘} ได้นำกลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการศึกษากลวิธีการสื่อสารในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ และได้ให้นิยามของคำ “กลวิธีการสื่อสาร” ว่าเป็นความพยายามที่คู่สนทนาที่ต้องการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งต่อมามีการทำการศึกษา

^{๓๕} Lasswell, H.D., “The Structure and Function of Communication in Society”, In *Public Opinion and Communication*, (New York: Free Press, 1966), p. 12.

^{๓๖} Selinker, L., *Interlingua*, IRAL 10 (1972): 209-230.

^{๓๗} Varadi, Tamas, *Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment*, IRAL (1980). 59-57.

^{๓๘} Tarone, Elaine, “Communicative Strategies, Foreigner Talk, and Repair in Interlingua”, *Language Learning* 30, No.2 (1980): 417-431.

กลวิธีการพูดเพื่อการสื่อสารอย่างแพร่หลายโดยเน้นพฤติกรรมของผู้เรียนมากกว่าพฤติกรรมของครูผู้สอน และเน้นความสำคัญในเรื่องของกระบวนการเรียนการสอนมากกว่าผลของการเรียน

ในปัจจุบันการสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะการสื่อสารที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศ เราจึงต้องหากลวิธีในการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และทำให้เกิดความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย โดยมีผู้ให้ความหมายของกลวิธีการสื่อสารไว้ดังนี้

คอร์ดอร์ (Corder)^{๓๙} ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารไว้ว่าหมายถึงการที่ผู้พูดใช้เทคนิคอย่างมีระบบในการสื่อความหมายในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการสื่อสาร

คานาล (Canale)^{๔๐} ได้ขยายความหมายของกลวิธีในการสื่อสารในมุมมองที่กว้างขึ้นกล่าวคือกลวิธีในการสื่อสารหมายถึงความพยายามของผู้พูดเพื่อที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร

โพลิสเซ (Poulisse)^{๔๑} ได้ให้ความหมายของกลวิธีในการสื่อสารว่า หมายถึง กลวิธีที่ผู้ใช้ภาษาใช้เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการสื่อความหมายตามที่ต้องการ ด้วยความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความรู้ทางภาษาในระหว่างการวางแผนการพูด

ดอร์นเย (Dornyei)^{๔๒} ได้ขยายขอบเขตของความหมายของกลวิธีในการสื่อสารโดยพิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสื่อสารนั้น นอกจากจะเป็นเพราะการขาดความรู้ในตัวของผู้พูดหรือคู่สนทนา แต่อาจเป็นเพราะผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิดหาคำพูด ดังนั้น ผู้พูดจึงต้องใช้ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหามาโดยการใช้กลวิธีขอเพิ่มเวลาเพื่อช่วยให้ผู้พูดได้มีเวลาในการคิดและทำให้การสื่อสารสามารถดำเนินต่อไปได้ จึงสรุปได้ว่า กลวิธีในการสื่อสารจึงควรรวมความถึงความพยายามที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้พูดต้องการเวลามากขึ้นในการคิด

^{๓๙} Corder, S. Pit., **Error Analysis and Inter-language**, (New York: Oxford University Press, 1982), p. 103.

^{๔๐} Canale, M., and Swain, M., “Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.” **Applied Linguistics** 17, 6 (November 1980): 11.

^{๔๑} Poulisse, Nanda, and Schils, Erik., “The Influence of Task – and Proficiency –Related Factors on the Use of Compensatory Strategies: A Quantitative Analysis.” **Language Learning** 39, (January 1989): 15 – 48.

^{๔๒} Dornyei, Zoltan, “On the Teachability of Communication Strategies.” **TESOL Quarterly** 29, (Spring 1995): 55 – 58.

จากความหมายของกลวิธีการสื่อสารที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ใช้หรือแก้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสื่อความหมายที่ถูกต้องอย่างมีระบบของผู้พูด โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างมีสติ

๒.๕.๕ ประเภทของกลวิธีการสื่อสาร

ในการจำแนกประเภทของกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในการพูดนั้น นักภาษาศาสตร์ได้มีการแบ่งตามข้อมูลในการใช้กลวิธีการสื่อสารของผู้เรียนภาษาที่สอง โดยแบ่งตามกลวิธีการสื่อสารตามแนวคิดต่าง ๆ ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้แนวทางการศึกษากลวิธีการสื่อสาร ดังนี้ ทาโรน และยูลล์ (Tarone & Yule, 1989) แคสเปอร์ และแฟร์ช (Kasper & Faerch, 1980) และ รีเบคก้า (Rebecca, 1990) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทาโรนและยูลล์ (Tarone & Yule) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น ๕ กลวิธี ดังนี้

๑. การพูดโดยอ้อม (Circumlocution) เป็นการพูดเพื่ออธิบายถึงสิ่งที่ต้องการพูดถึงโดยการใช้อุปมาอุปไมย เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกัน เช่น สี, รูปร่าง ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น The color is, uh, dark, and uh... the size is just uh, uh, as a hand...

๒. การใช้คำพูดใกล้เคียง (Approximation) เป็นการใช้คำพูดสิ่งหนึ่ง โดยมีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์ที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมาย

ตัวอย่างเช่น May be is something like a rope (Describing an electrical cord)

๓. การยืมคำ (Language transfer) เป็นกลวิธีการยืมคำจากภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสารหรือการใช้โครงสร้างของภาษาแม่ โดยการเรียงประโยคโดยใช้โครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่แบ่งได้ ๒ ประเภทดังนี้

๓.๑ การพูดภาษาแม่ปะปนภาษาที่สอง (Language switch) เป็นการพูดในลักษณะที่ผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์ที่ต้องการพูด จึงนำภาษาแม่มาใช้ในการสื่อสาร ยกตัวอย่างเช่น Where is my รองเท้า? เป็นต้น

๓.๒ การพูดแปลคำต่อคำ (Literal translation) เป็นการพูดโดยการเรียนโครงสร้างประโยคแบบภาษาแม่ ยกตัวอย่างเช่น Sock black เป็นต้น

๔. กลวิธีการสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Mime) เป็นกลวิธีการสื่อสารโดยการใช้อวัยวะภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การใช้ท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนไหวมือหรือร่างกาย เป็นต้น ตัวอย่างเช่น Who can, uh, uh...(gesture), like this. (ทำท่าตัดต้นไม้)

๕. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoidance) ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ กลวิธีคือ

๕.๑ การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic avoidance) เป็นการที่ผู้พูดพยายามเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับหัวข้อที่ตนเองไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยค

๕.๒ การยกเลิกข้อมูลการสนทนา (Message avoidance) เป็นการที่ผู้พูดเริ่มการสนทนาแต่เมื่อไม่สามารถดำเนินบทสนทนาต่อไปได้ จึงหยุดการสนทนาดังนั้น^{๕๓}

แคสเปอร์และแฟร์ช (Kasper & Faerch)^{๕๔} ได้นิยามถึงกลวิธีการสื่อสารไว้ว่า เป็นกลวิธีที่ผู้พูดวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้ง ๒ ได้แบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารไว้ ๗ ประเภทดังนี้

๑. กลวิธีการพูดแบบปนภาษา (Code switching) เป็นการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง ยกตัวอย่างเช่น Where is my room?

๒. กลวิธีการใช้คำแทน (Substitution) เป็นการใช้คำศัพท์คำอื่นแทนในการสื่อสารเนื่องด้วยผู้พูดนั้นไม่สามารถนึกคำพูดที่ต้องการสื่อสารได้

๓. กลวิธีการยกตัวอย่าง (Exemplification) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นยกตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟัง

๔. กลวิธีการสรุปคำ (Generalization) เป็นคำที่ใช้บอกประเภท หรือหมวดหมู่ เพื่อช่วยผู้พูดในการสื่อสาร

๕. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Word-coining) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นสร้างคำใหม่ขึ้นมาในประโยค เพื่อช่วยในการสื่อสารภาษาที่สอง

๖. กลวิธีการใช้โครงสร้างใหม่ (Restructuring) เป็นกลวิธีการสร้างประโยคขึ้นมาใหม่ในขณะการสื่อสาร และเป็นประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์

๗. กลวิธีการบรรยายลักษณะ (Description) เป็นกลวิธีการอธิบาย บรรยายถึงลักษณะต่าง ๆ ในกรณีที่ผู้พูดไม่สามารถนึกถึงคำศัพท์ที่ตนต้องการจะสื่อสารได้

---

^{๕๓} Tarone, E., & Yule, G., *Eliciting the performance of strategic competence*, (Washington, DC: Newbury House, 1989), pp. 103-113.

^{๕๔} Kasper, G. & Faerch, C., *Plan and strategies in foreign language communication. In Strategies in intern language communication*, (pp. 20-60), (London: Longman, 1983), pp. 99-110.

รีเบคก้า (Rebecca) ^{๔๕} กลวิธีการสื่อสารที่รีเบคก้าได้พูดถึงนั้น สามารถใช้ได้กับทั้งการพูดและการเขียน แยกเป็น ๘ ประเภทดังนี้

๑. กลวิธีการใช้ภาษาแม่ในการสื่อสาร (Switching to the mother tongue) เป็นการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการสื่อสาร เมื่อผู้พูดนั้นไม่ทราบถึงคำศัพท์ของภาษาที่สองที่ตนเองต้องการจะสื่อสาร

๒. กลวิธีการขอความช่วยเหลือ (Getting help) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดของความช่วยเหลือจากคู่สนทนาเมื่อผู้พูดนั้นไม่สามารถพูดต่อในประโยคนั้นได้

๓. กลวิธีการใช้ท่าทางในการสื่อสาร (Using mime or gesture) ผู้พูดนั้นใช้อวัจนภาษาเข้ามาช่วยในการสื่อสาร เช่น การผงกศีรษะ การใช้มือ หรือการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น

๔. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoiding communication partially or totally) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นพยายามหลีกเลี่ยงในหัวข้อสนทนาที่ตนเองไม่มีข้อมูล

๕. กลวิธีการเลือกเรื่องสนทนา (Selecting the topic) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นเลือกในเรื่องที่ตนเองมีความรู้ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เช่น มีความรู้ด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น

๖. กลวิธีการใช้คำ ใกล้เคียง (Adjusting or approximating the message) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดนั้นหาคำ ที่ใกล้เคียงกับคำศัพท์ที่ตนเองพยายามจะสื่อสารมาใช้ในการสนทนา เช่น ใช้คำ ว่า Pen instate of pencil เป็นต้น

๗. กลวิธีการสร้างคำใหม่ (Coining words) เป็นวิธีการสร้างคำขึ้นมาใหม่ในการสื่อสารแต่เป็นคำที่มีคำศัพท์ หรือมีความหมายตรงกับศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร

๘. กลวิธีการพูดโดยอ้อม หรือการใช้คำเหมือน (Using a circumlocution or synonym) เป็นกลวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดนั้นอธิบายถึงความหมายของคำศัพท์คำนั้น หรือการให้คำเหมือน หรือ คำในกลุ่มเดียวกับคำ ศัพท์ที่ต้องการจะสื่อสาร

ในการจัดประเภทของกลวิธีการสื่อสารของนักวิจัย จะเห็นได้ว่าประเภทของกลวิธีการสื่อสารนี้มีลักษณะการแบ่งที่คล้ายคลึงกัน และมีชื่อของกลวิธีการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน

---

^{๔๕} Rebecca L., *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*, (New York: Newbury House, 1990), pp. 51-52.

๒.๕.๖ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นแนวคิดในการเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเพื่อให้บุคคลสามารถสื่อความหมายได้จริงอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้มีรากฐานที่พัฒนามาจากทฤษฎี ทางภาษาศาสตร์แนวใหม่ของ ชอมสกี (Chomsky) ซึ่งกล่าวว่าความหมายทางภาษาของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ความสามารถทางภาษา (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถทางภาษาที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติของทุกคนในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นความรู้ที่จะทำให้ผู้พูดใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้

๒. ความสามารถในการใช้ภาษา (Linguistic performance) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ ความเข้าใจในภาษาไปใช้ในการแสดงออกเป็นการใช้ภาษาจริง ๆ^{๔๖}

อย่างไรก็ตามยังมีนักภาษาศาสตร์หลายคนเห็นว่า ระดับความสามารถในการใช้ภาษาดังกล่าวไม่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงในการนำความรู้ทางภาษามาใช้จริงเพราะมิได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการสื่อสาร ดังนั้น แนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงเกิดความเชื่อที่ว่าภาษาคือการสื่อความหมาย ส่วนความรู้ทางภาษาอังกฤษหรือความสามารถทางภาษาอังกฤษนั้น (Linguistic competence) ได้แก่ความรู้ในเรื่องรูปแบบและความหมายของภาษาอังกฤษนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความสามารถในการสื่อความหมายเท่านั้น เพราะจุดประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิได้อยู่ที่ความรู้ในเรื่องรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นการรอบรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามหน้าที่ของภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยความรอบรู้ในเรื่องศัพท์และไวยากรณ์จะไม่เกิดผลอะไรถ้าบุคคลไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ตามความต้องการที่จะสื่อสาร ดังนั้นแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในวงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และทำให้วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ คือ

๑. เป็นการเน้นความสามารถในการสื่อความหมาย (Communicative competence) มากกว่าความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ

---

^{๔๖} Chomsky, N., Language and mind, Retrieved May 10, 2007, [online], available from: <http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm>, [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. เป็นการรวมทักษะการฟัง-พูดเข้ากับทักษะการอ่านและเขียน โดยเน้นภาษา อังกฤษที่จะนำไปใช้ได้จริง

๓. เป็นการช่วยให้บุคคลระลึกอยู่เสมอว่ามีภาษาอังกฤษหลายรูปแบบที่ใช้ในการสื่อความหมายและฝึกให้บุคคลรู้จักนำรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อความหมาย โดยการฝึกในบางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว (Fluency) บางขั้นตอนจะให้ความสำคัญกับความถูกต้องของตัวภาษา (Accuracy) และในระดับที่สูงขึ้นจะให้ความสำคัญกับความเหมาะสมในการใช้ภาษา (Appropriate) ในสถานการณ์ต่าง ๆ เท่า ๆ กับความถูกต้องของตัวภาษา

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีได้ยึดหลักความถูกต้องตามไวยากรณ์ หรือยึดที่การสื่อสารเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง หากแต่ให้ความสำคัญกับทั้งสองประการไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งลิตเติลวูด (Littlewood) กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญ ๒ ประการ ตามแนวคิดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

๑. ทักษะที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้นั้นมีได้จำกัดอยู่แต่ในวงของโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น หากยังต้องรวมถึงทักษะอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและหน้าที่ของการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๒. ต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การเรียนรู้ที่ไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นโดยที่ผู้เรียนรู้ตัว (Conscious learning) และอยู่ภายใต้กระบวนการที่ถูกควบคุมเสมอไป แต่อาจเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้แบบไม่รู้ตัว (Unconscious acquisition) ในลักษณะของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อความหมายและได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ในทำนองเดียวกันว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากที่สุด และมีความสามารถในการสื่อสารได้ด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีการจัดกิจกรรมที่เป็นตัวส่งเสริมและจูงใจผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง^{๔๗}

จากความคิดเห็นดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นการใช้ภาษามากกว่าหลักการใช้ภาษาเน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่า

^{๔๗} Littlewood, W.T., *Foreign and second language learning*, (London: Cambridge University press, 1998), p. 1.

ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างหรือทำความเข้าใจถ้อยคำหรือ ข้อความที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ประกอบกัน ซึ่งจะทำให้การนำภาษาอังกฤษไปใช้นั้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง

สำหรับภาษาอังกฤษของคนไทยที่มีอาชีพขายสินค้าให้ชาวต่างชาติใช้เพื่อการสื่อสารค้าขายกับลูกค้าชาวต่างชาติ นั้น บุญเรือง ชื่นสุวิมล^{๔๘} ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนน สุขุมวิท กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาษาอังกฤษของผู้ขายของลักษณะต่างไปจาก ภาษาอังกฤษมาตรฐาน กล่าวคือการไม่แสดงกาลของคำกริยา การซ้ำคำ การเรียงคำที่เหมือนกันของประโยคคำถามกับประโยคบอกเล่า การใช้ประโยคซับซ้อน การใช้คำที่ต่างไปจากภาษามาตรฐาน การใช้คำในหลายหน้าที่และการที่ภาษาแม่ก็คือภาษาไทยมีอิทธิพลแทรกอยู่ในภาษาพูด ซึ่งลักษณะของภาษาดังกล่าวเป็น “ภาษาค้าขาย” (Trade language) หรืออาจเรียกว่า “ภาษาพิดจิ้น” (Pidgin language) ตามที่ วอร์ดฮาugh (Wardhaugh (๑๙๘๖) ได้กล่าวถึงลักษณะภาษาพิดจิ้นไว้ดังนี้

๑. มีระบบเสียงที่ซับซ้อนน้อยกว่ามาตรฐาน

๒. ไม่มีระบบคำในคำนาม สรรพนาม กริยาและคุณศัพท์ เช่น คำนาม ไม่มีพจน์ หรือเพศและคำกริยาไม่มีกาล เป็นต้น

๓. ประโยคไม่ซับซ้อน การปฏิเสธอาจใช้คำปฏิเสธง่าย ๆ เพียงใช้คำว่า “No”

๔. คำศัพท์มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษามาตรฐานและในบางครั้งใช้รูปการซ้ำคำ (Reduplicative)^{๔๙}

ส่วน ท็อดด์ (Todd) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาษาพิดจิ้นว่า ในแง่โครงสร้างพิดจิ้นมีรูปแบบการเรียงคำที่ตายตัวและมีรูปประโยคแบบง่ายกว่าภาษามาตรฐานตามปกติประโยคจะสั้นและเป็นประโยคแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การทำให้เป็นประโยคปฏิเสธอาจใช้คำที่แสดงปฏิเสธเพียงหนึ่งคำ “No” และคำปฏิเสธอาจนำหน้าคำกริยา ประโยคคำถามมีการเรียงคำเหมือนประโยคบอกเล่าและ

^{๔๘} บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, ศาสตร်แห่งภาษา, ๑๒(๓), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๘๓.

^{๔๙} Wardhaugh, R. *An introduction to sociolinguistics*, (New York: Basil Blackwell, 1986), pp. 64-66.

สามารถจำแนกออก จากประโยคบอกเล่าด้วยทำนองเสียง และถ้าประโยคคำถามมีคำที่แสดงคำถาม เช่น When? Where? Why? คำที่แสดงคำถามจะปรากฏอยู่ต้นประโยคบอกเล่าโดยตรง

ท็อดด์ (Todd)^{๕๐} ได้กล่าวต่อไปอีกว่าคำกริยาในภาษาพิดจิ้น ไม่มีการเติมปัจจัยเพื่อแสดง พจน์หรือกาลคำกริยากับคำคุณศัพท์ที่มีลักษณะการใช้คล้ายคลึงกัน ในเรื่องของคำศัพท์ ท็อดด์ได้กล่าวว่าแม้ว่าคำศัพท์ในภาษาพิดจิ้นจะมีจำนวนน้อยแต่ผู้พูดก็ได้เรียนรู้ที่จะใช้คำมาเรียงกันเพื่อสื่อ ความหมายต่าง ๆ สำหรับภาษาพิดจิ้นคำ ๆ หนึ่งอาจจะทำหน้าที่ได้หลายอย่าง เช่น Swit “หวาน” ในภาษาพิดจิ้นแคเมอรูนอาจทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ นาม กริยาหรือวิเศษณ์ นอกจากนี้ท็อดด์ยังได้ กล่าวด้วยว่า ในภาษาพิดจิ้นอาจมีการใช้รูปการซ้ำคำ

สำหรับ ฮัดสัน (Hudson)^{๕๑} ได้บรรยายภาษาพิดจิ้นไว้ว่ามีลักษณะเด่นชัด ประการหนึ่ง คือ ไม่มีระบบคำ เช่น ไม่มีกาล พจน์ ฯลฯ ทำให้พิดจิ้นเป็นภาษาที่เรียนได้ง่าย คำศัพท์ส่วนใหญ่มาจาก ภาษาหลัก (Base language) ส่วนระบบเสียงและการเรียงคำเป็นของภาษาพื้นเมือง (Native language) ฮัดสัน (Hudson) ยังได้กล่าวถึงมูลเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดพิดจิ้น คือการซื้อขายด้วย เหตุนี้พิดจิ้นจึงมีชื่อว่า “ภาษาค้าขาย”^{๕๒}

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

สภาพโลกาภิวัตน์ได้เชื่อมทุกประเทศให้กลายเป็นสมาคมโลก ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร องค์กรความรู้วัฒนธรรมสังคม และเศรษฐกิจที่เปิดเสรีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการ พัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศหลากหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น แต่ภาษาอังกฤษยังคงเป็นที่ยอมรับและใช้เป็นภาษากลางของโลกสำหรับการติดต่อสื่อสาร กับนานาชาติประเทศเพื่อดำเนินกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษาการทำธุรกิจการลงทุน การ ท่องเที่ยวและการใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังเป็นภาษาที่ใช้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วย แต่จากผลการทดสอบทักษะการใช้ภาษาอังกฤษระดับชาติพบว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ นักศึกษาไทยยังอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น การหาวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของ

^{๕๐} Todd, L., *Modern English: Pidgins and creoles*, (Oxford, England: Basil Blackwell, 1984), pp. 4-11.

^{๕๑} Hudson, R.A., *Sociolinguistics*, (London: Cambridge University press, 1980), pp. 62-63.

^{๕๒} บุญเรือง ชื่นสุวิมล, ลักษณะภาษาอังกฤษของคนขายของชาวไทยที่แผงลอยริมถนนสุขุมวิท, *ศาสตร์ แห่งภาษา*, ๑๒(๗), ๘๑-๙๕, (๒๕๓๕): ๙๓.

นักศึกษาไทยเพื่อให้มีคุณภาพทัดเทียมชาติอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต^{๕๓}

การพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึงการสื่อสารภาษาอังกฤษนั้น การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้พูดจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างเข้าใจ

๒.๖.๑ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การที่จะพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อบัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในยุคปัจจุบันก็ต้องอาศัยหลักการในการช่วยเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้น และผลักดันให้บัณฑิตเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดังนี้

๑. การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงที่ กระตุ้นให้บัณฑิตแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายแรงจูงใจเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จในการเรียนรู้ และครูอาจารย์ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็เท่ากับประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ไปแล้วครึ่งหนึ่ง การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงควรเริ่มด้วยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้นแรงจูงใจมีอยู่ด้วย ๒ ประเภท คือ ๑) แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสิ่งกระตุ้นหรือผลักดันมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติหรือทัศนคติความคิด ความสนใจ การเห็นคุณค่าหรือความต้องการอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการแสดงการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองมีความรู้สึก ว่า ตนมีความสามารถมีศักยภาพ โดยไม่ได้เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ต้องการเรียนรู้เพราะต้องการรู้และเข้าใจในสิ่งนั้น หรือต้องการทำงานที่ยาก เพราะรู้สึกว่าเป็นสิ่งท้าทาย หรือความต้องการไปท่องเที่ยวต่างแดน เพราะต้องการสนุกสนาน และทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น และ ๒) แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก จนเกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย เช่น เงิน ปริญญาบัตร รางวัลเกียรติยศ ชื่อเสียง ความก้าวหน้า คำชมเชย การได้รับการยอมรับนับถือ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อบุคคล

^{๕๓} ฌภัทร วุฒิวงศา, กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ, วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัย กรุงเทพ, ปีที่ ๓๔, ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๗): ๘๙ – ๙๗.

เห็นเป้าหมายที่ต้องการ บุคคลนั้นก็จะถูกกระตุ้นหรือเร้าให้แสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น มีผลการศึกษามากมายที่สนับสนุนว่า การสร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกสามารถใช้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้^{๕๔}

๒. การสร้างเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) มีผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่แสดงว่า "เจตคติ (Attitude)" มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ทุกวิชาของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มีเจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) ต่อวิชาที่ศึกษาและต่อครูอาจารย์ที่สอน เช่น ชื่นชอบวิชา ชื่นชอบการเรียน ชื่นชอบครูอาจารย์ผู้สอน จะมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีเจตคติเชิงลบ (Negative Attitude) เช่น ไม่ชื่นชอบวิชา ไม่ชื่นชอบเรียน และไม่ชื่นชอบครูอาจารย์ผู้สอน ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ที่ทำให้เจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยเหตุผลเรียนแล้วไม่เข้าใจ เรียนแล้วไม่สนุก ทำข้อสอบไม่ได้ ผลการเรียนไม่ดี วิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุกสนานสนใจ บทเรียนมีความหมายคือสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมแบบต้นตัว (Active Learning) ดังนั้นได้มีนักวิชาการ R.M. Gagne ได้กล่าวถึงเจตคติว่า เจตคติ เป็นสภาวะทางจิตใจซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกแนวทางการแสดงออกเป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคล มีองค์ประกอบ ๓ ส่วนดังนี้ ๑) องค์ประกอบด้านจิตใจ (Affective Component) ซึ่งเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ๒) องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่บุคคลแสดงออกอันเป็นผลเนื่องมาจากความรู้และความรู้สึกต่อสิ่งนั้น ๓) องค์ประกอบทางด้านปัญญา (Cognitive Component) ซึ่งเป็นความรู้ที่ครอบคลุมทักษะทางสติปัญญา สารสนเทศจากถ้อยคำรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับการคาดหวังทางสังคมผลตอบแทนที่จะได้รับ และผลที่ตามมาจากการกระทำที่แสดงออก^{๕๕}

๓. การเพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะ (More Knowledge and More Skills) เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม ให้ผู้เรียนสามารถใช้ได้ ใช้ถูก ใช้เป็น และใช้อย่างคล่องแคล่ว กระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๘.

^{๕๕} พรพิมล วิทย และธนากร ขำศรี, “การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย”, รายงานวิจัย, (กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ๒๕๕๒), หน้า ๑๓.

รอบตัว ในการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นและเกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว เช่น เจ้าของภาษา ป้ายต่าง ๆ กล่องผลิตภัณฑ์ รายการโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารแบบฟอร์ม และ เอกสารของหน่วยงาน สถานประกอบการต่าง ๆ จัดทำขึ้น และการสืบค้นใน Internet ที่เป็นภาษาอังกฤษ^{๕๖}

๔. การสร้างความมั่นใจ (Confidence) ถือว่าเป็นอีกข้อหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้บัณฑิตกล้าพูด กล้าแสดงออกทางด้านภาษาอังกฤษ โดยให้บัณฑิตได้มีโอกาสฝึกภาษาอังกฤษใช้ภาษาอังกฤษใน สถานการณ์จริง (Real Life Situations) คือ สร้างกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษโดยการออกไปสัมภาษณ์พูดคุยกับชาวต่างประเทศ (Foreigners) ตามสถานที่สำคัญ ต่าง ๆ ที่มีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และฝึกพูดภาษาอังกฤษในชั้นเรียนบ่อย ๆ เพื่อเป็นการสร้างความ มั่นใจและความเคยชินเมื่อมีโอกาสได้ได้แสดงหรือสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยฝึกสร้างความมั่นใจหรือ ความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้ ๑) มองรอบตัวเราเองเพื่อหาไอดอลหรือคนต้นแบบสักคนที่ตัว เราเองอยากจะเป็นเหมือนเขา เรียนรู้ลักษณะของเขา แล้วมองตัวเราเองแล้วให้สมมติว่าเราเป็น เหมือนไอดอลหรือต้นแบบคนนั้น ตัวเรารู้สึกอย่างไร มองตัวเราเองแบบใดถ้าเราเป็นไอดอลหรือ ต้นแบบคนนั้น ตัวเราเองไม่มีวันทำตัวเปลี่ยนไปจากภาพลักษณ์ที่ตัวเราเองคิดว่าตัวเราเองเป็น ถ้าเรา คิดว่าตัวเราเองไม่สำคัญ เราก็จะทำตัวเราเองไม่สำคัญ แต่ถ้าตัวเราเองมองตัวเราเองเป็นดังเช่น สิ่งใด แม้ว่าตัวเราเองจะเป็นดังเช่นหนู ไม่ว่าจะเราจะไปไหนแห่งหนใด ใคร ๆ ก็จะมองว่าตัวเราเป็นดังเช่น สิ่งใด ๒) พิจารณาจุดบกพร่องของตัวเอง ยอมรับข้อบกพร่อง แล้วหาวิธีพัฒนาตัวเอง ความมั่นใจ คือการยอมรับข้อบกพร่องของตัวเอง ถ้าเป็นเรื่องการพูดหรือสื่อสารภาษาอังกฤษให้แสวงหาแหล่ง เรียนรู้หรือแหล่งพัฒนาการเรียนภาษาที่ทำให้ตัวเองพัฒนาหรือเก่งขึ้น ๓) ไม่เปรียบเทียบกับคนที่ เก่งกว่าตัวเราเอง คิดเสมอว่า ไม่มีใครเก่งกว่าใคร และไม่มีใครเก่งมาตั้งแต่เกิด แต่ทุกคนมี ประสบการณ์ต่าง ๆ กัน พิจารณาองค์ประกอบว่าคนเหล่านี้หรือคนเหล่านั้นเก่งภาษาอังกฤษเพราะ อะไร พวกเขาต้องฝึกฝนและเรียนรู้มากเท่าไรถึงได้เก่งแบบนี้ เราจะเห็นแต่ความสำเร็จของเขา แต่ไม่เคยเห็นตอนที่พวกเขาทรمانต่อการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ คือ ให้คิดบวกเข้าไป ๔) ไม่สนใจคนที่ หัวเราะเยาะเย้ย หรือ ดูถูกเรา ให้คิดเสมอว่ายังมีคนหัวเราะและดูถูกเราจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจ

^{๕๖} British Council, วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด , [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

ให้กับตัวเราเองเก็บคำหัวเราะ และคำตลกเป็นแรงบันดาลใจแล้วพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เมื่อถึงเวลาจากคำตลกจะกลับกลายเป็นคำชม ๕) ตั้งเป้าหมายไว้ในใจ ด้วยเหตุผลไม่ว่าอะไรหรือใครจะหยุดเราไม่ได้ จะมุ่งมั่นและพัฒนาทักษะด้านภาษาให้ได้ เมื่อไหร่ที่ตัวเราเองทำสำเร็จ พวกเขาเหล่านั้นจะแปลกใจและจะสอบถามเราว่าทำอย่างไรถึงพัฒนาภาษาอังกฤษและมีความมั่นใจในตัวเองได้^{๕๗}

๕. แบบการเรียนรู้ (Learning Style) อาจจะเหมือน หรือ ต่างจากคนอื่น แบบการเรียนรู้ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบใช้และจะเรียนรู้ได้ดีด้วยวิธีการเรียนรู้ในแบบนั้น ๆ ครูอาจารย์ควรศึกษาแบบการเรียนรู้ของบัณฑิตและหาวิธีการให้แต่บัณฑิตได้เรียนรู้ในแบบของตน เพื่อให้การเรียนรู้เป็นเรื่องง่ายและได้ผลมากขึ้น ทฤษฎีที่กล่าวถึงแบบการเรียนรู้มีอยู่หลายทฤษฎี แต่ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันว่าเป็นทฤษฎีพื้นฐานและนิยมใช้ในการเรียนภาษา คือ ทฤษฎีที่แบ่งผู้เรียนเป็น ๓ ประเภท ซึ่ง Haynes (๒๐๐๙ : Online) ได้อธิบายว่า "Auditory Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟัง และสามารถจำสิ่งที่ฟังได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะสนุกกับการพูดคุย สัมภาษณ์ การอ่านออกเสียง กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ : interviewing. debating. participating on a panel. giving oral reports. participating in oral discussions of written material "Visual learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการดู และสามารถจำสิ่งที่ได้ดูได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะชอบการอ่านในใจ และการสังเกต กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ : computer graphics. maps. graphs. charts. cartoons. posters. diagrams. graphic organizers and text with a lot of pictures และ "Tactile Learners" คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส พวกเขาจะเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ลงมือเขียน และเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มนี้ ได้แก่ : drawing. playing board game. making dioramas. making models. following instructions to make something การสอนอ่านกับผู้เรียนกลุ่มนี้เหมาะที่จะใช้ "The Language Experience Approach (LEA)" และ "The Whole Language Approaches".^{๕๘}

^{๕๗} FMCP ENGLISH, การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.fmcpenglish.com> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

^{๕๘} วิไล แฉงศรี, แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เภาให้ถูกที่คัน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/457133> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒.๖.๒ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ปัจจัยที่มีผลหรืออิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ปัจจัยใหญ่ คือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอน และ ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

๑. ปัจจัยตัวผู้เรียน

๑) ความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษ หมายถึง สภาวะที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือมีประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หรือ หมายถึง สภาพแวดล้อมในการเรียนภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาเดิม

๒) ลักษณะนิสัยของผู้เรียน หมายถึง สภาวะธรรมชาติของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน และมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิธีการเรียน (Learning styles) ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคน

๓) กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความคิดหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความพยายามของผู้เรียนที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งทางด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน และความสามารถในการใช้ภาษาในสังคม

๔) เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไคลน (Klein, ๑๙๙๐) ได้อธิบายว่า เจตคติเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สอง หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาที่สองนั้น ๆ จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมากกว่าผู้เรียนที่มีเจตคติไม่ดี^{๕๔}

สรุปได้ว่า ปัจจัยตัวผู้เรียนถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ การที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจการสอนของครู อาจารย์ และขึ้นอยู่กับสติปัญญาความสามารถทางภาษา ความถนัด และ เจตคติของผู้เรียนด้วย โดยความถนัดทางการเรียนภาษา ปัจจัยเสริมต่อความมานะบากบั่น เกิดแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ เจตคติที่มีต่อครูผู้สอนและภาษาอังกฤษ ความสนใจในภาษาที่เรียน และเจตคติต่อภาษาอังกฤษโดยมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของภาษาในอนาคต

๒. ปัจจัยครูผู้สอน

ครูผู้สอน ควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อมอยู่เสมอ มีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนเพื่อ

^{๕๔} ธีราภรณ์ พลายนเล็ก, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, วารสารวิจัยและพัฒนา, ปีที่ ๓. (๒๕๕๔): ๕๒ -๕๘.

ประโยชน์ในการเข้าถึง เข้าใจในตัวผู้เรียน ช่วยให้ครูสามารถเลือกปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในที่สุด^{๖๐}

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีปัจจัยทางการสอนอันประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครู อาจารย์ ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ ความสามารถทางภาษา และการสอนของครู หรือ อาจารย์

๓. ปัจจัยสภาพแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง บุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมผู้เรียนในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ สิ่งแวดล้อมในสถานที่ศึกษา และ สภาพแวดล้อมครอบครัว

สภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษา

อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ มองว่าสภาพแวดล้อมในสถานที่ศึกษาไม่ใช่เพียงอุปกรณ์ขนาด และสภาพห้องเรียน แต่หมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนด้วย เช่นจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนในประเทศไทยเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลทำให้คนไทยเรียนภาษาอังกฤษประสบความสำเร็จ เนื่องจากหลายสถาบันการศึกษาในประเทศไทยกำหนดให้จำนวนผู้เรียนในต่อหนึ่งชั้นเรียนที่มีจำนวนมากเกิน เช่น บางห้องเรียนมี ๕๐ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ไม่เหมาะสมกับการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะขณะกำลังดำเนินการเรียนการสอนผู้เรียนได้รับการใส่ใจจากผู้สอนไม่เต็มที่อีกทั้งโอกาสการฝึกก็ลดลงเนื่องจากมีจำนวนผู้เรียนมากขึ้น^{๖๑}

สภาพแวดล้อมครอบครัว

การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้จำแนกบทบาทของบิดามารดา ผู้ปกครองต่อการเรียนรู้ภาษาออกเป็น ๒ ชนิด คือ บทบาทที่ปรากฏการกระทำ (Active role) บทบาทชนิดนี้หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปรากฏการกระทำออกมาโดยการกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนภาษา สอนภาษา

^{๖๐} รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภานุวัฒน์ ศิริบุษย์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปีที่ ๑๘, ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๘๓ – ๙๓.

^{๖๑} วานาลี นพวงศ์ ณ อยุธยา, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, รายงานการวิจัย, (โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ, ๒๕๕๕), หน้า ๑๘.

ให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมความสำเร็จในการเรียนภาษาคอยดูแลให้ผู้เรียนทำการบ้านและส่งเสริมให้ผู้เรียนทำทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนภาษาได้ดี ให้รางวัลและให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และบทบาทที่ไม่ปรากฏการกระทำ (Passive role) บทบาทชนิดนี้เป็นบทบาทที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญกว่าบทบาทที่ปรากฏการกระทำ บทบาทชนิดนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเจตคติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อชุมชนที่ใช้ภาษาที่ผู้เรียนเรียน บทบาทชนิดนี้บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะช่วยจูงใจผู้เรียนให้เรียนรู้ภาษา^{๖๒} โดยการกระตุ้นเด็กบ่อย ๆ ให้ทำการบ้าน รวมถึงการยกย่องสรรเสริญและการแสดงการยอมรับ ถ้าหากว่าเขาทำการบ้านได้ดี และรวมทั้งแสดงอาการ หรือพูดยกย่องให้ปรากฏแก่คนอื่นในสิ่งที่เด็กประสบความสำเร็จ ดึงดูดให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูงให้ความสนใจต่อความสำเร็จที่เด็กได้รับจากโรงเรียน อาจมีการให้ของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ เมื่อเด็กทำได้ อีกทั้งผู้ปกครองควรจะมีจุดแข็งและจุดอ่อนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและให้สนับสนุนในยามที่เขาต้องการ รวมถึงการที่ผู้ปกครองควรมีความรู้ในรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับการเรียนรู้วิชาความรู้ต่าง ๆ ของเด็กที่โรงเรียน รู้ว่าเด็กเรียนเก่งและอ่อนในวิชาใดบ้าง และการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทำดีที่สุด ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ในกรณีที่เป็น อาจจะไปถึงการคอยดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบ้านที่เด็กทำด้วย หรือการดูแลตารางกิจกรรมให้ด้วยถ้าจำเป็น ทั้งในเรื่องการจัดให้มีสถานที่ที่เงียบสงบพอที่จะศึกษา มีตำราที่เหมาะสม มีเอกสารสำหรับอ้างอิง มีอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้อื่น ๆ เด็กแต่ละคนต้องการที่จะมีสถานที่ที่สงบเงียบเพื่อศึกษา มีโต๊ะหนังสือเพื่อทำงาน มีหนังสือพร้อมหรือเอกสารอื่น ๆ เพื่อประกอบการเรียน และสุดท้ายครอบครัวใดที่หัวหน้าครอบครัวมีการศึกษาเห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม จะทำให้บุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุตรหลาน จะได้รับการสนับสนุนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ เช่น ซื้อตำราภาษาอังกฤษมาให้อ่าน ตอบคำถามวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อนักเรียนถามหรือไม่เข้าใจ สนับสนุนให้

---

^{๖๒} อีราภรณ์ กิจจาร์ักษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๔๖.

นักเรียนฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ ให้นักเรียนเรียนพิเศษด้านภาษาหรือไปเรียนภาคฤดูร้อนที่เป็นประเทศเจ้าของภาษา นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนเต็มที่ในลักษณะนี้^{๖๓}

สรุปว่า ผู้เรียนที่มีความพร้อมด้านครอบครัวหรือคนทางบ้าน ได้รับความอบอุ่นและฐานะทางการเงินจะได้รับโอกาสการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษมากกว่าผู้อื่น โดยมีโอกาสเรียนพิเศษ เรียนในสถาบันที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ และมีโอกาสเรียนต่อในต่างประเทศ รวมไปถึงวิทยุทัศน์และเจตคติที่ดีของผู้ปกครองที่มีต่อภาษา โดยมองเห็นความสำคัญจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

๒.๖.๓ วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนแบบนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่า ภาษา คือเครื่องมือในการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร โดยนำภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์จริง ซึ่งไฮเบล (Hybel)^{๖๔} และสมยศ เม่นแยม^{๖๕} ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารสอดคล้องกันว่า เป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีการแลกเปลี่ยนติดต่อขอข้อมูลกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยสามารถรู้ได้ว่าเมื่อไรควรพูดและควรพูดอะไรกับใคร ที่ไหนและในลักษณะอย่างไร ความหมายของคำว่า ความสามารถในการสื่อสารนี้เอง ทำให้วิธีการสอนเพื่อการสื่อสารมีบทบาทมากต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน^{๖๖}

^{๖๓} ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๕) : ๔๙๓ - ๕๐๕.

^{๖๔} Hybel, Sandra, **Communicating Effective Approach**, (New York: Mc. Graw-Hill, 1995), p.6.

^{๖๕} สมยศ เม่นแยม, **ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ**, กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย, ๒๕๔๓), หน้า ๒๖.

^{๖๖} กระทรวงศึกษาธิการ, **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๙.

วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นแนวการสอนที่เน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่ากฎเกณฑ์ทางภาษา (Usage^{๖๗} ประกอบกับวิลเลียมส์ (Williams)^{๖๘} กล่าวว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่สอนด้วยวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่เรียนในชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์เพียงอย่างเดียวเท่านั้นและลักษณะเด่นของวิธีการสอนแบบนี้ คือ ครูต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการให้ผู้เรียนคิดค้นและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารครูต้องรู้และเข้าใจวิธีสอนภาษาอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความรู้ที่ได้รับก่อนการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง^{๖๙}

๒.๖.๓.๑ ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

เบิร์น (Byrne)^{๗๐} ลิตเติลวูด (Littlewood)^{๗๑} และฮาร์เมอร์ (Harmer)^{๗๒} ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งการสอนออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้คือ

๑. ขั้นเสนอเนื้อหา (Presentation or Introducing New Language Item) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยดำเนินการ ดังนี้

ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยอาจใช้รูปภาพและใช้กิจกรรมการเล่าเรื่องหรืออ่านบทสนทนาหรือเรื่องราวให้นักเรียนฟัง เนื้อหาที่ใช้ควรมีคำศัพท์หรือรูปแบบของภาษาที่

^{๖๗} Richards, Jack; & Rodgers, Stephen, **Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis**, (Cambridge: Cambridge University press, 2001), p. 13.

^{๖๘} Williams, Warren, **Teaching English as a Second Language**, (London: Longman, 1995), pp.12-13.

^{๖๙} กระทรวงศึกษาธิการ, **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., ๒๕๔๔), หน้า ๑๐๙.

^{๗๐} Byrne, Donn, **Teaching Oral English**, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

^{๗๑} Littlewood, William, **Communicative Language Teaching**, (Cambridge: Cambridge University press, 1995), pp. 45-49.

^{๗๒} Harmer, Jeremy, **The Practice of English Language Teaching**, 3th ed., (London: Longman, 2001), pp. 45-49.

ต้องการสอน และตรวจสอบแทรกคำศัพท์ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่ครูเล่าง่ายขึ้น

กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านระดับใด ด้วยการตั้งคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนตอบคำถามได้ ผู้สอนไม่ควรเสียเวลากับการเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้ามีผู้เรียนตอบได้เป็นจำนวนน้อยให้ผู้สอนพิจารณาว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาภาษาหรือไม่ ในการสอนหรืออธิบายเนื้อหาดังกล่าว ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่าเนื้อหาภาษามีรูปแบบวิธีการใช้และความหมายอย่างไร

๒. ขั้นการฝึก (Practice / Controlled Practice) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่โดยผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก การฝึกแบบควบคุมนี้เป็นการฝึกผู้เรียนทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และฝึกทีละคน การฝึกแบบนี้เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ จึงควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อย

๓. ขั้นปฏิบัติ (Production / Less-controlled Practice) เป็นการฝึกใช้ภาษาที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำไปใช้จริงนอกชั้นเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางวิธีฝึกซึ่งอยู่ในรูปของการทำกิจกรรมแบบต่าง ๆ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การพัฒนากระบวนการคิดโดยผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มหรือจัดการขั้นเริ่มต้นของกิจกรรมให้ เช่น การอธิบายวิธีทำกิจกรรมจัดกลุ่มผู้เรียน หลังจากนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง ผู้เรียนสามารถใช้ภาษา นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดไว้ได้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษามาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในขั้นนี้

ครูผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดีเพื่อนำมาปรับใช้ในการสอนในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเริ่มจากการสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่จะสื่อสารในขั้นนำเสนอเนื้อหา สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารในขั้นการฝึกและขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะสื่อสารอย่างมีความหมาย ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทโดยให้ผู้เรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้ภาษา ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนจัดขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรมีความรู้ในเรื่อง กิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนมีความต้องการใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเรียนอย่างสนุกสนาน

๒.๖.๓.๒ กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในการสื่อสารนั้นสำคัญมาก ฟรีแมน (Freeman)^{๗๓} กล่าวว่าความสำเร็จในการทำกิจกรรมจะวัดจากการที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยครู กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษา เพื่อหาข้อมูลที่ตนเองขาดอยู่ในการแก้ปัญหา นักวิชาการอื่น ๆ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังต่อไปนี้

สังต์ อุทรานันท์^{๗๔} ได้กล่าวว่า การเลือกวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยคำนึงถึงวิธีสอนที่เห็นว่าจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช^{๗๕} ว่า ลักษณะของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่ชอบศึกษาค้นคว้า อยากรู้อยากเห็น ดังนั้นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับนี้ต้องใช้วิธีเรียนปนเล่น เพื่อให้เด็กไม่เบื่อหน่ายการเรียน มองเห็นการใช้ภาษาเป็นเรื่องสนุกสนาน ทำท่าย และได้ฝึกการใช้ทักษะภาษาโดยไม่รู้ตัว และเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน กิจกรรมที่ได้รับความนิยมในการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาได้แก่ การใช้เพลง เกมภาษา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การสัมภาษณ์ และทำโครงการ เป็นต้น

ซาวิยอง (Savignon)^{๗๖} ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษามุ่งให้ผู้เรียนมีความต้องการสื่อสารด้วยบรรยากาศที่สนุกสนาน ซึ่งผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่หลากหลายที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ส่วนฮาร์เมอร์ (Harmer)^{๗๗} ได้สรุปลักษณะ

^{๗๓} Freeman, Diane Larsen, *Techniques and Principles in Language Teaching*, 2nd ed., (Oxford: Oxford University press, 2000), p.15.

^{๗๔} สังต์ อุทรานันท์, *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*, (พิมพ์ครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสหาย, ๒๕๓๒), หน้า ๖๕.

^{๗๕} ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, *คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ฯ, ๒๕๔๔), หน้า ๘๖.

^{๗๖} Savignon, Sandra J., *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice*, (California: McGraw-Hill, 1997), p. 32.

^{๗๗} Harmer, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, 3th ed., (London: Longman, 2001), p. 6.

กิจกรรมเพื่อการสื่อสารว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนมาได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งผู้สอนต้องเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและวัยของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ต้องการเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา และเกิดการพัฒนารเรียนภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่การจัดการเรียนรู้เท่านั้นที่จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน สื่อการเรียนการสอนก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งเช่นกันที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจการเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

นอกจากการนำวิธีการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงธรรมชาติของการสื่อสาร ซึ่งสามารถแยกทักษะการสื่อสารออกเป็น ๔ ทักษะใหญ่ ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงจำเป็นต้องศึกษาแนวทางในการสอนทักษะดังกล่าว แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนารเรียนทางด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงจะกล่าวถึงการสอนการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารเท่านั้น

๒.๖.๔ การสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการฟังเป็นทักษะทางการสื่อสารที่อยู่ในประเภทของการรับสาร และยังเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่าทักษะการฟังนั้นเกิดขึ้นก่อนการพูด การอ่าน และการเขียน เพราะทักษะการฟังเกิดขึ้นตามธรรมชาติตั้งแต่แรกเกิด หลายคนจึงเข้าใจว่าทักษะการฟังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพราะทุกคนมีความสามารถในการฟัง แท้ที่จริงแล้วทักษะการฟังก็เหมือนกับทักษะอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาอยู่เสมอจึงจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่เป็นเพียงแค่การได้ยินเสียงเท่านั้น

การฟังในชีวิตประจำวันของคนเราจะเกิดขึ้นได้ใน ๒ กรณี คือ การฟังที่ได้ยินโดยมิได้ตั้งใจในสถานการณ์รอบตัวทั่ว ๆ ไป (Casual Listening) และการฟังอย่างตั้งใจและมีจุดมุ่งหมาย (Focused Listening) หรือวัตถุประสงค์ของการฟัง คือ การรับรู้และทำความเข้าใจใน “สาร” ที่ผู้อื่นสื่อความมาสู่เรา ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมี

ความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจในสารที่ได้รับฟัง ครูผู้สอนควรมีความรู้และเทคนิคในการสอนทักษะการฟังอย่างไร จึงจะสามารถจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จ

๒.๖.๔.๑ ความหมายและประสิทธิภาพของการฟัง

แครชเชน (Krashen)^{๗๘} ได้กล่าวถึงความหมายของการฟัง คือ การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายแก่ผู้ฟัง ซึ่งมีวิธีการหลายอย่างที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เช่น วิธีการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response หรือ T.P.R.) ซึ่งเป็นการที่ผู้สอนออกคำสั่งให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติตาม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมายจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ครูพูดออกมา

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การฟังถือเป็นปัจจัยป้อนเข้า เมื่อผู้ฟังเข้าใจในความหมายและการสื่อความจากผู้พูดจึงจะสามารถแสดงออกทางคำพูดได้ ประสิทธิภาพการฟัง ขึ้นอยู่กับความสนใจและความตั้งใจของผู้ฟัง การฟังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังต้องใช้ความสามารถในการเรียบเรียง ตีความเพื่อที่จะได้เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดได้พูดออกมาว่ามีความหมายอย่างไร โดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้ฟังผสมผสานจึงจะเป็นการฟังที่สมบูรณ์

๒.๖.๔.๒ ความสำคัญของทักษะการฟัง

ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การฟังถือเป็นทักษะป้อนเข้าและมีความสำคัญยิ่ง เป็นทักษะแรกที่ต้องทำการสอน เพราะการที่จะสามารถพูดโต้ตอบหรือเขียนออกมาได้ จะต้องฟังให้เข้าใจเสียก่อน ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนผู้เรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ดังเช่นที่ แม็คดอนน็อฟและชอว์ (McDonough; & Shaw)^{๗๙} ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการฟังไว้ว่า ทักษะการฟังเป็นพื้นฐานของผู้เรียนเพราะการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้น เริ่มจากการฟังก่อนแล้วจึงพัฒนาสู่การเรียนรู้ภาษาในทักษะอื่น ๆ หากผู้เรียนมีปัญหาในการฟังแล้วอาจทำให้การเรียนรู้ภาษาไม่ประสบผล ดังนั้นครูจะต้องให้ความสำคัญโดยการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟังโดยทั่วไป (Casual Listening) และการฟังอย่างมีจุดหมาย (Focused Listening)

^{๗๘} Krashen, Stephen. & Terrell, D., *The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom*, 3rd ed., (Essex, United Kingdom: Pearson Education, 2000), pp. 79-98.

^{๗๙} McDonough, Jo; & Christopher Shaw, *Materials and Methods in ELT*, 2nd ed., (England: Blackwell Publishing, 2003), pp. 116-118.

๒.๖.๔.๓ ขั้นตอนการสอนทักษะการฟังตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสาร ครูจำเป็นต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจึงกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังที่อันเดอร์วูดส์ (Underwoods)^{๕๐} ขั้นตอนในการสอนการฟังว่า ผู้เรียนควรได้มีโอกาสรู้ว่าตนเองจะได้ฟังอะไร และต้องเตรียมข้อมูลใดบ้างในการฟัง ขั้นตอนในการสอนทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารมี ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นตอนการฟังหรือขั้นเตรียมการ (Pre-listening Stage) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้รับทราบถึงจุดมุ่งหมายในการฟัง เพื่อการเตรียมตัวกำหนดกลยุทธ์ในการฟังและเป็นการเตรียมความพร้อมในการฟังโดยเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาและเกิดการกระตือรือร้นที่จะฟัง โดยครูใช้กิจกรรมที่ทำหาย เช่น

(๑) อธิบายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง (Title Eliciting) โดยการให้หัวข้อเรื่อง ภาพ หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อตั้งสิ่งสำคัญที่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องออกมา และเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

(๒) การระดมสมอง (Brainstorming) โดยให้ผู้เรียนเดาหรือทำนายว่าจะมีคำศัพท์อะไรบ้างที่จะปรากฏในเรื่องที่จะฟัง จากนั้นครูเขียนคำศัพท์ที่นักเรียนเดาบนกระดาน นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะฟัง โดยใช้ความรู้เดิม

(๓) เล่นเกม (Lead-in Games and Activities) เพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้เรียน และฝึกทักษะพื้นฐานให้พร้อมก่อนที่จะได้ฟังเนื้อหา เช่น เกมใบ้คำหรือการฝึกออกเสียงคำคู่ที่มีเสียงต่างกันเพียงเสียงเดียว (Minimal Pair)

(๔) การใช้คำถามนำ (Lead-in Questioning) โดยครูผู้สอนถามหรือเขียนคำถามที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบเหตุการณ์เกี่ยวเรื่องที่จะฟัง

การเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมในการรับสารนั้น คือการให้ผู้เรียนมีความรู้พอสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรือเตรียมเนื้อหาให้ผู้เรียนนั่นเอง ถ้าไม่แน่ใจว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟังหรือไม่ ครูอาจถามคำถามซึ่งนำเข้าสู่บทเรียน หรืออาจเล่าเรื่องย่อให้ผู้เรียนฟัง นอกจากนี้ครูต้องเตรียมให้รู้ความหมายของคำศัพท์สำคัญ ๆ ที่จะพบในบทฟัง ตลอดจนโครงสร้างทางภาษาต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลหรือสารที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง

^{๕๐} Underwood, Mary; Joanne Kenworthy; & Michael Rost., **Teaching Listening**, (London: Longman, 1989), p. 30.

๒. ขั้นการฟัง (While-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนหรือผู้ฟังทำกิจกรรมการฟังหรือแบบฝึกหัดด้วยตนเอง โดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายกับจุดประสงค์การฟัง การสอนในขั้นนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสื่อความหมายจากการฟัง ซึ่งอาจใช้กิจกรรมการฟังต่อไปนี้

- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความตามรูปภาพ
- ฟังเพื่อเลือกภาพตามเค้าโครงเรื่อง
- ฟังเพื่อเรียงรูปภาพตามบทฟัง
- ฟังเพื่อต่อเติมภาพให้สมบูรณ์
- ฟังเพื่อตรวจสอบข้อความถูก/ผิด ตามบทฟัง
- ฟังเพื่อเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์
- ฟังเพื่อหาข้อความสำคัญ
- ฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนการทำงาน
- ฟังเพื่อเปรียบเทียบเรื่องที่ฟังกับเรื่องที่คาดเดาไว้ก่อนการฟัง

หลังจากผู้เรียนทำกิจกรรมการฟังแล้ว ครูควรให้ผลย้อนกลับทันที เพื่อให้ผู้เรียนทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของภาระงานที่ผู้เรียนทำ ผู้เรียนจะได้รู้ว่าตนเองเข้าใจสิ่งที่ฟังถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้อธิบายและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจข้อผิดพลาดของตนด้วย

๓. ขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาทำกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการใช้ทักษะสัมพันธ์อื่น ๆ โดยฝึกให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการฟังมาผสมผสานกับความรู้ ความคิดเห็นของตน เพื่อนำไปใช้ในการทำกิจกรรมหรือฝึกทักษะอื่น ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การแก้ปัญหา หรืออาจจะเป็นกิจกรรมการถ่ายโอน การเขียน เช่น

- การตรวจสอบคำตอบ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟัง อาจจะเป็นคำถามที่มีตัวเลือกหรือเป็นแบบถูก/ผิด
- การแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันแก้ปัญหา
- การสรุปสั้น ๆ หรือย่อความ ผู้เรียนเลือกหาประโยคที่เหมาะสมที่จะเป็นบทสรุปของเรื่องจากข้อมูลที่ได้จากผู้สอน
- แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย และให้ฟังข้อมูลเป็นกลุ่มๆ ละส่วนที่แตกต่างกันจากนั้นให้ผู้เรียนมารวมกลุ่มใหญ่ขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และช่วยกันรวบรวมข้อมูลทั้งหมดให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์

- กิจกรรมการเขียน เช่น ให้ผู้เรียนเขียนจดหมาย ไปรษณียบัตร หรือ บทความที่สัมพันธ์กับเรื่องที่ฟัง เป็นต้น

- กิจกรรมการพูด เช่น การโต้ว่าที่ สัมภาษณ์ อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ หรือละครที่สัมพันธ์กับเรื่องหรือบทความที่ฟัง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมการฝึกทักษะการฟังนั้น ครูจะเลือกใช้กิจกรรมใดนั้น ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอนทักษะการฟัง นอกจากนี้ เนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้ในการสอนควร ได้รับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้จริง ทั้งในและนอกห้องเรียนและที่สำคัญระดับความยากง่ายของภาษาควรเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน การสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการฟัง (Pre-listening Stage) ขั้นการฟัง (While-listening Stage) และขั้นหลังการฟัง (Post-listening Stage) ซึ่งควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ทักษะการฟังถือเป็นทักษะแรกที่นักเรียนสามารถทำได้ก่อนทักษะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการฟังเป็นการรับข้อมูลข่าวสารเข้ามา จากนั้นผู้ฟังเกิดการคิดวิเคราะห์ แยกย่อยสิ่งที่ได้ยินแล้วทำการปฏิสัมพันธ์กับสารเหล่านั้นด้วยทักษะการส่งข้อมูลออก ซึ่งทักษะการส่งข้อมูลที่เป็นทักษะพื้นฐานคือ ทักษะการพูดนั่นเอง

๒.๖.๕ การสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันจึงได้มุ่งเน้นการพูดเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนพยายามสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเป็นการสื่อสารทางวาจาของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งต่างมีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารของตนเอง ผู้ฟังจะต้องตีความในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายและสามารถโต้ตอบได้ด้วยภาษาที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ตรงกับความตั้งใจในการสื่อความหมายของผู้พูด มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสอนพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

บายเกต (Bygate) ได้กล่าวถึงการสอนพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๒ ประการ คือประการแรก การสอนทักษะที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ได้แก่ การสอนทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ เช่น การจำ การออกเสียงที่ถูกต้องแบบเจ้าของภาษา การผันกริยาที่เหมาะสมกับกาลเวลา (Tense) และการพูดประโยคให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและไวยากรณ์เพื่อสื่อความหมายที่ผู้พูดต้องการ และประการ

ที่สอง เป็นการเพิ่มทักษะการปฏิสัมพันธ์คือ การสอนโดยให้สถานการณ์ที่คล้ายกับเหตุการณ์ในชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดแสดงความรู้สึกของตนเองว่าในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่นั้นควรพูดอะไรพูดอย่างไรจึงจะตรงกับจุดประสงค์ที่ตนเองต้องการจะสื่อสาร อีกทั้งสอนให้คำนึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้ฟังโดยอาศัยความรู้ที่ได้รับจากการเรียนทักษะการพูดช่วยให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งหมายความว่า ควรให้ความรู้ผู้เรียนก่อนที่จะให้ทำกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ นั่นคือ การนำแนวคิดการสอนแบบตรง (Direct Method) คือการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รับการฝึกให้เชื่อมคำและวลีเข้ากับความหมายใช้ของจริงหรือการกระทำที่สื่อความ โดยใช้ภาษาที่ต้องการเรียนเป็นสื่อในการสอนมาผสมผสานกับแนวคิดการสอนแบบอ้อม (Indirect Method) เป็นการสอนโดยการจัดกิจกรรมสนทนาแบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้การพูดด้วยตนเอง ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดโดยมีความถูกต้องของการใช้ภาษาและความคล่องในการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น^{๘๑}

บราวน์ (Brown) ได้กล่าวว่า การสอนทักษะการพูดเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมาย ซึ่งก็คือภาษาอังกฤษนั่นเอง โดยให้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษตามหน้าที่ต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่พื้นฐานของภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การกล่าวทักทาย การกล่าวขอบคุณ การกล่าวขอโทษ ซึ่งมีรูปแบบหรือสำนวนในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ ครูควรสอนให้เด็กมีการพูดแบบปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อบทบาทในการพูดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งผู้เรียนควรมีโอกาสได้ฝึกแสดงความคิดเห็นต่อกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้แก้ปัญหาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการวิเคราะห์และได้รับข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่เกิดขึ้นว่า ควรปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดในการพูดตามสถานการณ์นั้น ๆ^{๘๒}

สรุปได้ว่า การสอนทักษะการพูดควรเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ผู้เรียนจะสามารถสื่อสารในสถานการณ์จริง การสอนเพื่อให้นักเรียนพูดได้จริงนั้น นักเรียนต้องมีความเข้าใจในตัวภาษารวมทั้งต้องมีการฝึกปฏิบัติการสื่อสารที่เพียงพอ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีความรู้ในขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเป็นอย่างดี

^{๘๑} Bygate, Martin, "Speaking", in *The Oxford Handbook of Applied Linguistics*, Edited Robert B. Kaplan, William Grabe, Merrill Swain, G. Richard Tucker, (Oxford: Oxford University press, 2005), pp. 33-34.

^{๘๒} Brown, Douglas H., *Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy*, 2nd ed., (New York: Addison Wesley Longman, 2001), pp. 36-37.

๒.๖.๕.๒ ขั้นตอนการสอนทักษะการพูดตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

สก็อตต์ (Scott)^{๘๓} เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารดังนี้

๑. ชั้นบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสิ่งที่เรียน

๒. ชั้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใครต้องการจะสื่อสารอะไรกับคู่สนทนา ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไร สิ่งที่จะพูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่จะพูดมีอะไรบ้าง

๓. ชั้นฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากการเสนอเนื้อหา อาจจะมีฝึกพูดพร้อม ๆ กันหรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟังได้ยินได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบ และเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

นอกจากนี้ เบิร์น (Byrne)^{๘๔} ได้เสนอขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเสนอ (The Presentation Stage) เป็นขั้นที่ครูสอนเนื้อหาใหม่เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ จดจำ และนำไปใช้ในการฝึกพูดขั้นต่อไป ครูผู้สอนจะมีบทบาทมากในฐานะ “ผู้ให้ความรู้” อย่างไรก็ตามครูควรใช้เวลาในขั้นนี้ไม่นานนักและมีประสิทธิภาพ เนื้อหาที่นำเสนอควรเป็นบทสนทนาเป็นหลัก หรืออาจเป็นบทเขียนร้อยแก้ว (Prose Passage) ก็ได้ ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมในขั้นนี้มี ๒ แนวทาง คือ

(๑) กิจกรรมที่มีโครงสร้างที่แน่นอน (Structured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ได้มีการวางแผนไว้อย่างดี เป็นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ที่นักเรียนจะต้องพบในเนื้อเรื่อง เช่น สอนการใช้ Can โดยมีรูปภาพหรือท่าทางเป็นสื่อในการสอน หลังจากนั้นจึงเป็นการพูดถึงตนเองโดยใช้ Can แต่วิธีนี้ถูกติติงว่าไม่เป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แต่มีข้อดีคือไม่ใช้เวลามากนักและอธิบายได้ครอบคลุมเนื้อหา

^{๘๓} Scott, Roger, “Speaking”, in *Communication in the Classroom: Application and Methods for a Communicative Approach*, Edited by Keith Johnson and Keith Morrow, (London: Longman, 1981), p. 70.

^{๘๔} Byrne, Donn, *Teaching Oral English*, (Singapore: Longman, 1990), p. 9.

(๒) กิจกรรมที่มีโครงสร้างไม่แน่นอน (Unstructured Activities) หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้มีการวางแผนในการทำกิจกรรมไว้ตายตัว กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับนักเรียนระดับที่สูงขึ้น เพราะนักเรียนจะรู้ในส่วนของตัวเองภาษาที่พอที่จะใช้ในการติดต่อสื่อสาร กิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เช่น การให้นักเรียนเดาเรื่องหรือบอกความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง

ขั้นที่ ๒ ขั้นฝึกปฏิบัติ (The Practice Stage) เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้จากการนำเสนอให้ถูกต้องและคล่องแคล่ว ในขั้นนี้นักเรียนจะมีบทบาทมากกว่า ครู โดยครูจะเป็นเพียงผู้ควบคุม (Conductor) ให้การฝึกนั้นถูกต้องสื่อที่จะนำมาใช้ในการฝึกมี ๒ ประเภทคือ แบบฝึก (Drills) และเนื้อเรื่อง (Texts)

ขั้นที่ ๓ ขั้นผลิตภาษา (The Production Stage) ในขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนใช้ภาษาที่ได้อ่านรู้จากขั้นที่ ๑ และฝึกในขั้นที่ ๒ อย่างเต็มความสามารถโดยครูไม่ได้มีหน้าที่ในการกำหนดและควบคุม ครูมีหน้าที่คอยจัดการและอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนดำเนินต่อไปได้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์ เพื่อเป็นการเตรียมให้นักเรียนพร้อมที่จะใช้ภาษาได้จริงนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้อาจเป็นงานคู่หรืองานกลุ่มก็ได้

จากแนวคิดขั้นตอนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารของสก็อตต์และเบิร์น สามารถสรุปได้ว่า การสอนพูดเพื่อการสื่อสารควรเริ่มด้วยขั้นตอนของการบอกรวบรวมประเด็นของการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนรับทราบในสิ่งที่จะได้เรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จากนั้นเป็นขั้นของการนำเสนอเนื้อหา การฝึกปฏิบัติ และการผลิตภาษาหรือการถ่ายโอนเป็นขั้นตอนสุดท้ายจากขั้นตอนดังกล่าว จะสังเกตได้ว่าครูผู้สอนต้องดำเนินการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและต้องมีการเลือกใช้กิจกรรมการสอนการพูดที่เหมาะสมกับแต่ละขั้นตอนดังกล่าวด้วย

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูสังฆรักษ์ชิษณุพงศ์ สนมคโค (กฤดากร)^{๔๕} ได้วิจัยเรื่อง การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า ๑. นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ ๑๒-๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ และระดับชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิด

^{๔๕} พระครูสังฆรักษ์ชิษณุพงศ์ สนมคโค (กฤดากร), การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

เป็นร้อยละ ๒๘.๔๒ ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้สื่อ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผล ประเมินผลและผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการบริหารการศึกษา ด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขาดการวางแผนในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการวางแผนด้านหลักสูตร ขาดงบประมาณในการสรรหาครูมาสอนในโรงเรียน ขาดครูภาษาต่างประเทศ ขาดงบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์ในการเรียน นักเรียนไม่ให้ความสนใจการจัดกิจกรรมในโรงเรียน นักเรียนขาดความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนการสอน นักเรียนขาดความรับผิดชอบกับการวัดผลประเมินผลแนวทางการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า ครูควรจัดแผนการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยการจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรมาดำเนินการวางแผน ควรจัดหางบประมาณมาใช้ในโรงเรียน ควรจัดหาครูชาวต่างชาติมาสอนในโรงเรียน ควรจัดหาคอมพิวเตอร์ ควรใช้สื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียนครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามัคคีกัน ควรให้นักเรียนช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและควรให้นักเรียนสนใจเกี่ยวกับการสอบวัดผลประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

พระครูปลัดจันทน์ ทนตจิตโต (ต๋อนโสกรี)^{๔๖} ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ผลการวิจัยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวัสดุสื่อการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างกันมีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันและรายด้านครูก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง

^{๔๖}พระครูปลัดจันทน์ ทนตจิตโต (ต๋อนโสกรี), ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

พระนิกร อินทปถโญ (จอมพะเนิน)^{๔๗} ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ๑. ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน สรุปรวมทุกด้าน พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ส่วนสำหรับนักเรียน พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ ด้านสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้

๒. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์และตำแหน่ง พบว่า ทุกด้านในภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันส่วนสำหรับนักเรียนจำแนกตามอายุ ระดับชั้นที่เรียนและภูมิภาคพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันเล็กน้อย

๓. แนวทางในการพัฒนางานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร, ด้านกระบวนการเรียนรู้, ครูผู้สอนควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้, ด้านสื่อวัตกรรมการศึกษาควรจัดการอบรมนิเทศวิธีการผลิตสื่อที่หลากหลาย, ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาควรออกแบบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ของผู้เรียน มีระเบียบกฎเกณฑ์ในการทดสอบและด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ควรแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

ส่วนแนวทางในการพัฒนางานวิชาการตามข้อเสนอแนะของนักเรียน ด้านหลักสูตรควรให้เพิ่มเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดตำราเรียนให้ครบถ้วนทุกเนื้อหาวิชา ด้านกระบวนการเรียนรู้ควรใส่ใจในการสอนให้มาก ด้านสื่อวัตกรรมการศึกษาควรมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาควรประกาศผลทดสอบตามวันและเวลาที่กำหนด

^{๔๗}พระนิกร อินทปถโญ (จอมพะเนิน), การศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควรเปิดเผยและประกาศผลการประเมินคุณภาพของโรงเรียนให้นักเรียนได้ทราบ

อนุสิทธิ์ พันธุ์กล้า^{๘๘} ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน ๔๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่ ๙๐.๐๒/๘๐.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ในส่วน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สูงกว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยในระดับมาก

สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง^{๘๙} ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม. ๖ โรงเรียนเซไลวิทยาคม โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษ ด้วยกิจกรรมทางภาษาแล้ว นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น

ณัฐนันรี ฤทธิรัตน์^{๙๐} ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในสาขาวิชาที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๓ สาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน ๕๐ คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม คะแนนความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ และแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและ

^{๘๘} อนุสิทธิ์ พันธุ์กล้า, การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

^{๘๙} สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง, การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร, (โรงเรียนเซไลวิทยาคม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๙.

^{๙๐} ณัฐนันรี ฤทธิรัตน์, ความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษและปัญหาในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ, (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๘) หน้า บทคัดย่อ.

อุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษามีความกังวลและความกลัวเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ มีปัญหาด้านคำศัพท์ ขาดการฝึกฝนกับอาจารย์และบุคคลอื่น ไม่ชอบเรียนรายวิชาที่เน้นทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และนักศึกษาต้องนึกเป็นภาษาไทยก่อนเสมอเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษ และวิธีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่นักศึกษานำไปใช้มาก ได้แก่ การดูภาพยนตร์ และการฟังเพลงภาษาอังกฤษ

ธีรภรณ์ พลายนเล็ก^{๑๑} ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ๒) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน ๑๖๑ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๖๐ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ -

ผลการวิจัยพบว่า ๑) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงส่วนน้อยที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง ส่วนนักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมีเพียงร้อยละ ๘.๐๗ ๒) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน คือกลวิธีการเรียนและลักษณะนิสัยในเรื่องการใช้ภาษา และปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐาน คือ ระดับผลการเรียน มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

พัชรพร รัตนโรภาส^{๑๒} ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของ

^{๑๑} ธีรภรณ์ กิจจารักษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร”, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓), หน้า ๗๒.

^{๑๒} พัชรพร รัตนโรภาส, สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ENG321 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๕), บทคัดย่อ.

อาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ๒) ต้องการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ จำนวน ๕๐ คน โดยใช้แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนใน ๔ ด้านคือ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน ภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาที่น้อยที่สุด ๒) ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์คือ เรื่องอาจารย์สามารถควบคุมอารมณ์ขณะสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๙๖ อยู่ในระดับน้อย นักศึกษาบางคนเสนอแนะว่าอยากให้อาจารย์มีบุคลิกที่เป็นกันเองกับนักศึกษาให้มากกว่านี้

ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง^๑ ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๒) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ๓) ศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ จำนวน ๔๐๐ คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน ๑ ชุด การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน ๑๐ คน และสนทนากลุ่มจำนวน ๕ คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่สัมพันธ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตาม

^๑ ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๗), หน้า บทคัดย่อ.

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ พบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านตัวผู้เรียน ด้านตัวผู้สอน ด้านครอบครัว และด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๓) การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ สมการพยากรณ์แสดงในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ^๓ ๒๒๘ + ๕๗๒ ด้านตัวผู้เรียน (X๑) + ๓๒๓ ด้านครอบครัว (X๓) + ๑๒๒ ด้านโรงเรียน (X๔) ๔) แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ๑) ผู้เรียน ควรเร่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ๒) ควรจัด อบรมให้ความรู้แก่ผู้สอน ๓) โรงเรียนควรมีการบูรณาการโดยใช้ภาษาอังกฤษเข้าไปสอนในรายวิชาอื่น ๆ พร้อมกันไปด้วย ๔) ผู้ปกครองควรให้การดูแลโดยการให้เวลาและสนับสนุนด้านภาษาอังกฤษแก่ บุตรหลานมากขึ้น

เมธาวี ตันวัฒนะพงษ์ และวิสรุทธ์ จางศิริกุล^๔ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๕๘ คน ซึ่งเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๑ ในภาคการศึกษาที่ ๑ และเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ๒ ในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความกลัวการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้ศัพท์และไม่รู้ว่าจะสร้างประโยคให้ตรงกับสิ่งที่ต้องการสื่อสาร (ร้อยละ ๗๙.๗๕) กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาอังกฤษมากที่สุด คือพูดคุยกับชาวต่างชาติเป็นประจำและต่อเนื่อง (ร้อยละ ๖๗.๐๙) วิธีการสอนการสนทนาภาษาอังกฤษที่สามารถพัฒนาการสนทนาภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นมากที่สุดคือ การฟังและจับใจความจากบทสนทนาภาษาอังกฤษตัวอย่าง (ร้อยละ ๗๙.๗๕) นอกจากนี้การศึกษานี้พบว่าวิธีการสอนที่เน้นฝึกฝนให้นักศึกษาพัฒนาการฟังให้รู้เรื่อง สร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษา แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนทนาภาษาอังกฤษ รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสามารถสนทนาภาษาอังกฤษได้ และเน้นให้ตระหนักว่าผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษจะสามารถพัฒนาทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษได้ ก็ต่อเมื่อเรียนรู้ภายใต้สภาวะที่มีความกลัวน้อยที่สุด

^๔ เมธาวี ตันวัฒนะพงษ์และวิสรุทธ์ จางศิริกุล, การศึกษาระดับความกลัวในการสนทนาภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี, การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ ๒: ๒๕๕๗ วันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗, (มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดภูเก็ต, ๒๕๕๗), หน้า ๒๔.

นางสมร พงษ์พานิช^{๔๕} ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง กันยายน ๒๕๕๑ การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในรูปแบบการพูดนำเสนอและการพูดแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ จำนวน ๑๗๙ คน เรียนวิชาการสื่อสารด้วยวาจาในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๕๐ จำนวน ๘๙ คน และในภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๕๑ จำนวน ๙๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประเมินค่า การสังเกต แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนของนิสิตคือ ๑) การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง ๒) การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด นอกจากนี้การวิจัยพบว่า การเรียนที่มีการลงมือปฏิบัติจริง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอภายใต้การให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลช่วยให้มีความมั่นใจและพัฒนาความสามารถทางการพูด

สรุปการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้แก่ ขาดการวางแผนการเรียนการสอนตามหลักสูตร ขาดงบประมาณในการวางแผนหลักสูตรการสรรหาครู การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ ขาดครูภาษาต่างประเทศ ขาดความรับผิดชอบในการวัด และประเมินผลรวมทั้งความสามัคคีซึ่งกันและกันในการสอน ซึ่งควรดำเนินการปรับปรุงหลายประการ คือ จัดหาในส่วนที่ขาดหายไปรวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ออกผลผลิต การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ที่นักเรียนอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์ โดยแต่งตั้งบุคคลให้อย่างเป็นทางการให้มีการอบรมและถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องเท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบันและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในงานที่ตนรับผิดชอบเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

---

^{๔๕} นางสมร พงษ์พานิช, การศึกษาศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วยวาจาของนิสิตคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง กันยายน ๒๕๕๑, รายงานวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๔), หน้า บทคัดย่อ.

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร สร้างและหาประสิทธิภาพประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร รวมทั้งศึกษาความประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑.๑ การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มุ่งเน้นการศึกษารวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือภาษาอังกฤษ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้ ทักษะภาษาอังกฤษ ด้านการพูด การเขียน การอ่าน การฟัง และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือ/แบบสอบถามเพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นของ พระภิกษุสามเณรเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน

๒) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป

๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) จัดการข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็นการพัฒนา คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการดังนี้

๑) การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและ คณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอน ภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓) ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๑.๔ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการ เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาเข้ารับการอบรมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๕๐ รูป

๓) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ วัด เกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรกับโรงเรียนพระปริยัติธรรมจำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการสร้างการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๒ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

สำหรับการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เวทีแสดงความคิดเห็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พื้นที่การศึกษาได้แก่โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจติยหลวง)
๒. โรงเรียนเขตุนศึกษา (วัดเขตุนพล)
๓. โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา)
๔. โรงเรียนบาลีสถิตศึกษา (วัดสวนดอก)
๕. โรงเรียนอภัยปริยศึกษา (วัดดับภัย)
๖. โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา)
๗. โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง)

๘. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา

๙. โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์

๑๐. โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

พื้นที่การศึกษาวิจัยดังกล่าว เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สำหรับพระภิกษุสามเณรมาศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งหากมีการประสานงานและเสริมสร้างเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งและพัฒนากิจกรรมที่เหมาะสมสามารถนำไปสู่การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้

๓.๓ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากพระสงฆ์และสามเณรใน ๑๐ โรงเรียน (เชิงปริมาณ) จำนวน ๒๕๐ รูป เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็น การรับรู้ ความตระหนัก การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยในเบื้องต้นพบว่าพระภิกษุและสามเณร ใน ๑๐ โรงเรียน มีจำนวน ๑๕๐๐ รูป คณะผู้วิจัยสามารถใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ ที่กำหนดให้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

มีความเชื่อมั่น ๙๕ % และให้มีความคลาดเคลื่อน ๕% (e = .๐๕) โดยใช้สูตรของ Taro, Yamane (1973) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{วิธีทำ} \quad & \frac{๑,๕๐๐}{๑+๑,๕๐๐ (.๐๕)^2} \\ & = ๒๔๙ \text{ ราย (หรือ } ๒๕๐ \text{ ราย)} \end{aligned}$$

๓.๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม คณาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่เป็นกรณีศึกษา ประกอบด้วย

๑) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๒) ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓.๓.๓ กลุ่มตัวแทนพระภิกษุและสามเณรแกนนำต้นแบบในเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้แทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

๓.๔ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ๑) แบบสอบถาม ๒) แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ๓) คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๔) แบบประเมินการรับรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๕) การสังเกตพฤติกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๔.๑ แบบสอบถาม (questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น การรับรู้ กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากกลุ่มตัวอย่างพระภิกษุสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน
- ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- ตอนที่ ๔ การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนและข้อเสนอแนะในการดำเนินการในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๒ แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อให้ได้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญ เช่น

- นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร

- การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีกลยุทธ์ในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อย่างไร

- พระภิกษุสามเณร มีพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษมากน้อยอย่างไร

- ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีแนวทางกระตุ้นให้พระภิกษุสามเณรต้องการอยากเรียนภาษาอังกฤษอย่างไร

- ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีการพัฒนากิจกรรมหรือมีโครงการอย่างไร ในพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร

- หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ เข้ามาช่วยในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรอย่างไร

- ผู้บริหารวัดหรือโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้เสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรหรือไม่

- รูปแบบและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร ควรเป็นอย่างไร เป็นต้น

๓.๔.๓ ชุดกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นการพัฒนาชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมของชุดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนี้

- การพัฒนาชุดความรู้และสื่อสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

- การอบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๒ ครั้ง

- การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๔ แบบประเมินการรับรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นแบบประเมินก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก

สามัญศึกษา ซึ่งประเมินถึงความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๔.๕ การสังเกตพฤติกรรม โดยเป็นการเข้าร่วมในการลงพื้นที่กับวัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๐ โรงเรียน/พื้นที่ รวมทั้งเครือข่ายองค์กรทางการศึกษา ที่ดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างการรับรู้ การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเห็นแนวทางการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยการสนทนากลุ่มกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

สำหรับการสร้างเครื่องมือการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

๑) สืบหาหนังสือ รายงานการวิจัย ชุดความรู้ ว่าด้วยกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) การนำข้อมูล ความรู้ที่รวบรวมไว้มารสร้างเป็นเครื่องมือการวิจัยทั้งแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม และประเด็นการวิจัยอื่น ๆ

๓) การตรวจสอบความเที่ยงตรง เนื้อหาของเครื่องมือ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคณะนักวิจัย

๔) ดำเนินการออกแบบเครื่องมือการวิจัยที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับประชากร/กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยพิจารณาจากการอธิบายตามทัศนะของผู้ให้ข้อมูล

๕) การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖) การวิเคราะห์เครื่องมือก่อนนำไปใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๗) การนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่กำหนดไว้

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการปฏิบัติการศึกษาวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมการค้นหา วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ตามที่กำหนดไว้

๒) ออกหนังสือ เพื่อนำลงไปขอความร่วมมือในพื้นที่หรือองค์กรที่ศึกษา

๓) นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นชุดความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสร้างองค์ความรู้ กิจกรรม และแนวการปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕) กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ โดยมีเชิญผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม หัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ อาจารย์สอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

๖) การพัฒนาโครงการและกิจกรรมด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๗) การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเป็นการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของพระภิกษุสามเณร ผู้ที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการสร้างและการใช้องค์ความรู้และกระบวนการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๘) สนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแพร่ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของพระภิกษุสามเณร รวมทั้งการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนผลักดันการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ให้เป็นบทเรียนและแนวทางการ

ทำงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาต้นแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อให้การปฏิรูปกิจกรรมการเรียนการสอนมีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๙) การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เช่น เครือข่าย “Monks Chat” ของพระนิสิตมหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ชมรม English Club ของนิสิตเอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น

๑๐) การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาเป็นคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

โดยมีขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย และระยะเวลาในการวิจัยดังนี้

ตารางสรุปขั้นตอน กิจกรรมการวิจัย และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

กิจกรรมการวิจัย	เดือน					
	๑-๒	๓-๔	๕	๖-๗	๘-๙	๑๐
๑. การศึกษาจากเอกสารและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทหหรือกับทีมงานวิจัย	-					
๒. การสืบค้นข้อมูล การประสานงาน ผู้อำนวยการโรงเรียน เจ้าอาวาส และการลงพื้นที่องค์กรต้นแบบในพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน		-				
๓. การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องพื้นที่ พร้อมกับการพัฒนาชุดความรู้ (วิจัยเชิงคุณภาพ)			-			
๔. กำหนดการพัฒนาคู่มือและการอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อพัฒนา กิจกรรมการเสริมสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อ การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในพื้นที่ ๑๐ โรงเรียน (วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงปฏิบัติการ)				-		
๕. การสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้เผยแพร่ความรู้และ แนวปฏิบัติเรื่องการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร (เชิงคุณภาพ)					-	
๖. การประสานเครือข่ายเพื่อร่วมสนับสนุนกิจกรรมการให้ความรู้และแนว ปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร					-	

กิจกรรมการวิจัย	เดือน					
	๑-๒	๓-๔	๕	๖-๗	๘-๙	๑๐
๗. การสรุปบทเรียนและการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาเป็นชุดความรู้และกระบวนการเชิงสังคม						-

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เน้นการศึกษาวิเคราะห์ทั้งการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จากการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และเนื้อหา (Content analysis) ดังนี้

๓.๖.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้เก็บรวบรวมจากพระภิกษุและสามเณร จำนวน ๒๕๐ รูป โดยมีขั้นตอนการศึกษาระดับข้อมูลดังนี้

๑) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

๓) แบบสอบถามตอนที่ ๒ แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของการรับรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) แบบสอบถามตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของพระภิกษุและสามเณรโดยทำการวิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย (X) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และการเรียนรู้ในแต่ละด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ = มีความคิดเห็นในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑ - ๒.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑ - ๓.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑ - ๔.๕๐	= มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	๔.๕๑ - ๕.๐๐	= มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

๕) แบบสอบถามตอนที่ ๔ อธิบายการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมกระบวนการพัฒนา
คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาค่าเป็นกลางทางสถิติ และเพื่อการ
วิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลกับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการ
เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๗) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว
เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ
พระภิกษุสามเณร

๓.๖.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) วิเคราะห์แนวคิด ความหมาย ความรู้ และแนวปฏิบัติ เรื่องการสร้าง
กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒) วิเคราะห์การสร้างและการใช้องค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องคู่มือสื่อการจัดการ
เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรที่ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา
กิจกรรมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในพื้นที่

๓) วิเคราะห์มาตรการ รูปแบบและวิธีการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการ
พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลพื้นฐานกับระดับ
การปฏิบัติที่มีต่อการสร้างองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเรื่องการสร้างกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการ
จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างรูปแบบ
พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓.๖.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากแบบประเมิน
ก่อนและหลังการพัฒนาศักยภาพและการอบรมของพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการ

จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเน้นความรู้ กระบวนการ และ ผลลัพธ์ของการดำเนินการ คือ

- ชุดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- การประเมินความรู้และความคิดเห็นของกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาแก่นำเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการ จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- กิจกรรมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ สามเณรกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่ง เป็นการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม สำหรับพระภิกษุสามเณร
- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. การใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า S.D. ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปการสร้างการรับรู้ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. การใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรที่ได้จากแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P คือ ค่าร้อยละ

X คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) สถิติวิจัยที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N คือ จำนวนประชากร

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ คือ ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N คือ จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอในรูปแบบตาราง

๓. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและเครื่องมือการวิจัย โดยการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นชุดความรู้ กระบวนการวิจัย และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการสร้างกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓.๘ การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการนำเสนอข้อมูลในเชิงสถิติ ซึ่งประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความถี่ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับสถิติการวิจัย การพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ในเชิงคุณภาพประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้และแนวปฏิบัติเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อให้เห็นรูปแบบ การ

พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร รวมทั้งมีแนวทางการเสริมสร้างที่เหมาะสมในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยมีผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) ข้อมูลพื้นฐานและการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้งในระดับนโยบายและพื้นที่ต้นแบบ จำนวน ๑๐ โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

๒) ผลการศึกษาการรับรู้ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓) ชุดความรู้และกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔) การเสริมสร้างกระบวนการและเครือข่ายทางการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕) ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของวัดและโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสม

๓.๙ สรุปกระบวนการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลจะอยู่ในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) ประกอบภาพถ่ายและการพรรณนาความประกอบการบรรยายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นคู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ๑) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้สถิติเพื่ออธิบายการศึกษาได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะดำเนินการวิเคราะห์ตามกระบวนการและวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

๔.๑ การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรฐาน และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด โดยใช้คู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา แสดงผลเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
พระภิกษุ	๓๔	๑๓.๖
สามเณร	๒๑๖	๘๖.๔
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑๑ - ๑๓ ปี	๕๐	๒๐.๐
๑๔ - ๑๕ ปี	๕๖	๒๒.๔
๑๖ - ๑๗ ปี	๕๓	๒๑.๒
๑๘ - ๑๙ ปี	๕๗	๒๒.๘
๒๐ ปี ขึ้นไป	๓๔	๑๓.๖
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี

จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ – ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๐๒	๔๐.๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๘	๕๙.๒
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว

การพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว	จำนวน	ร้อยละ
พูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว	๘๗	๓๔.๘
พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว	๑๖๓	๖๕.๒
รวม	๒๕๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. การอธิบายวิธีใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้อย่างละเอียด	๔.๐๖	๐.๖๘	มาก
๒. วิทยากรสอนตรงตามเนื้อหาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๐๗	๐.๖๕	มาก
๓. วิทยากรมีทักษะในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน	๔.๕๔	๐.๕๑	มาก
๔. วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรแก่ผู้อบรม	๔.๒๖	๐.๖๐	มาก
๕. สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม	๔.๓๒	๐.๕๘	มาก
๖. วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาคู่มือการฝึกอบรมสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๒๙	๐.๕๑	มาก
๗. มีการปรับพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๒๘	๐.๕๒	มาก
๘. วิทยากรมีความเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๐๙	๐.๕๑	มาก
๙. สถานที่ในการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม	๔.๑๔	๐.๕๓	มาก
๑๐. ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๒๗	๐.๕๘	มาก
รวม	๔.๒๓	๐.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ การศึกษาความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรต่อกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๓ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วิทยาการมีทักษะในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูดชัดเจน ($\bar{X} = ๔.๕๔$) รองลงมาคือ สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๓๒$) และ วิทยาการจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาคู่มือการจัดการฝึกอบรมสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ($\bar{X} = ๔.๒๙$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๒๓ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญแล้วนำมาประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาข้างต้นการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งสามารถทำได้โดยการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นจะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดความสุขสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน มีโอกาสฝึกพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความรู้สึที่ซ่อนอยู่ ให้โอกาสกับผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นแรงจูงใจนำไปสู่การเรียนรู้โดยอัตโนมัติ วิธีการสอนนี้มีแนวคิดที่ว่า ภาษา

คือ เครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษาคือ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับภาษา เน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาสื่อสารมากกว่ารูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์จริง สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความอย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ โดยการใช้กิจกรรมที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ

๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ออกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน

๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา

๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

๕) ให้ออกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

“สื่อ” (Media) เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า “Medium” แปลว่า “ระหว่าง” หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำ

สื่อมาให้ผู้เรียนใช้ศึกษาจึงเรียกสื่อนี้ว่า “สื่อการเรียนรู้” (Learning media) และหากเป็นสื่อสำหรับครูผู้สอนใช้ในการสอนจะเรียกสื่อนี้ว่า “สื่อการสอน” (Instructional media) ดังนั้น สื่อการเรียนการสอน จึงหมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผ่นภูมิ ภาพนิ่ง คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนในหลักสูตร สิ่งเหล่านี้ เป็นวัสดุ อุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ ในเทคโนโลยีการศึกษา และเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางสำหรับการสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ที่ผู้สอนวางไว้ได้เป็นอย่างดี

กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด
- ๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ
- ๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน
- ๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

สื่อการสอน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการสอนของครูไปถึงผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้เป็นอย่างดี สื่อที่ใช้ในการสอนนี้ อาจจะเป็นวัสดุสิ่งของที่มีตัวตน หรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น วัสดุสิ่งของตามธรรมชาติปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ วัสดุสิ่งของที่คิดประดิษฐ์หรือสร้างขึ้นสำหรับการสอน คำพูดท่าทาง วัสดุ และเครื่องมือสื่อสาร และกิจกรรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
- ๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด

- ๓) เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
- ๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
- ๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
- ๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

“นวัตกรรม” หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย “นวัตกรรมการศึกษา” (Educational Innovation) คือ การนำสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรือการกระทำ หรือสิ่งประดิษฐ์ขึ้น ทั้งในส่วนที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากสิ่งที่มีอยู่แต่เดิม ให้ดีขึ้น โดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี ที่ได้ผ่านการทดลองวิจัยจนเชื่อถือได้นำมาใช้บังเกิดผลเพิ่มพูนประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน
ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีรายละเอียดดังนี้

๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือ สื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือและสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อ นวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาพการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดหาห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลา นอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา จากการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา แสดงผลเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ	๔.๔๙	๐.๕๗	มาก
๒. คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม	๔.๕๐	๐.๕๗	มาก
๓. เนื้อหาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรของแต่ละบทเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	๔.๓๑	๐.๕๔	มาก
๔. การกำหนดเนื้อหาแต่ละบทและกิจกรรมมีความเหมาะสม	๔.๔๒	๐.๕๕	มาก
๕. เนื้อหาของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเหมาะสมกับเวลา	๔.๓๒	๐.๔๘	มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร	N = ๒๕๐		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
๖. กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมพูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารได้	๔.๒๗	๐.๔๗	มาก
๗. กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ	๔.๔๘	๐.๕๒	มาก
๘. สื่อที่ใช้ในฝึกอบรมการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเหมาะสมและกิจกรรมการเรียนรู้	๔.๔๑	๐.๕๓	มาก
๙. การใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรฝึกผู้เรียนให้รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง	๔.๓๔	๐.๕๒	มาก
๑๐. คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ	๔.๔๗	๐.๕๖	มาก
๑๑. ความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบ/แบบทดสอบของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๔๒	๐.๖๑	มาก
๑๒. ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปใช้ในชีวิตประจำวัน	๔.๔๐	๐.๖๓	มาก
๑๓. การใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๔.๔๒	๐.๕๕	มาก
๑๔. ผู้เข้าฝึกอบรมมีความเพลิดเพลินใจในขณะที่ทำกิจกรรม	๔.๒๔	๐.๕๙	มาก
๑๕. ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปใช้ในการเผยแผ่ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี	๔.๓๖	๐.๖๓	มาก
รวม	๔.๓๙	๐.๕๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ การศึกษาผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความ

คิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ ทั้งนี้ ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลา นอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจ และต้องการพัฒนา

๔.๓ ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น เนื่องจากการระบุวิธีการใช้คู่มือ มีตัวอย่างบทสนทนาประกอบในแต่ละบท โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ นอกจากนี้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกศิษย์ต่างประเทศได้ ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากตัวแทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จาก ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ชุดความรู้ และกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร โดยใช้คู่มือการฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินก่อนและหลังการอบรมถวายความรู้ให้กับพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งประเมินถึงความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนา

ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร แสดงผลเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบการทดสอบก่อนการใช้คู่มือการเรียนการสอนและหลังการใช้คู่มือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ครั้งที่ ๑					
ก่อนเรียน	๕๐	๒๐	๘.๒๘	๑.๑๔	๔๓.๓๕*
หลังเรียน	๕๐	๒๐	๑๖.๖๘	๑.๐๖	
ครั้งที่ ๒					
ก่อนเรียน	๕๐	๒๐	๘.๒๘	๑.๑๔	๖๑.๘๗*
หลังเรียน	๕๐	๒๐	๑๘.๕๒	๐.๗๖	

* $P < 0.05$

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอภิมงคล) ($\bar{X} = ๑๖.๖๘$ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๕๒$ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ($\bar{X} = ๘.๒๘$ S.D. = ๑.๑๔) ดังนั้น ผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือการเรียนรู้อ่านคู่มือและหลังการใช้คู่มือการเรียนรู้อ่านคู่มือทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

จะเห็นได้ว่าพระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการใช้คู่มือการเรียนรู้อ่านคู่มือทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และเขียนองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังนี้

การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

Input	Process	Output
<ul style="list-style-type: none"> กำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร วิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ ออกแบบคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ กำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและเลือกใช้ทรัพยากรในการถ่ายทอดความรู้ในการอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดบทบาทของวิทยากร การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> ผลของการถ่ายทอดความรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่พระภิกษุสามเณร ได้แก่ กำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ การออกแบบคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ การกำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร การพัฒนาคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

๑) การกำหนดเป้าหมายในการถ่ายทอดความรู้โดยการสำรวจความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรว่าต้องการองค์ความรู้ในด้านใด จากนั้นกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย วิทยากรจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติไปพร้อมๆ กัน

(๑) ด้านความรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ถึงปัญหาและความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภายในวัดได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

(๒) ด้านทักษะ เพื่อให้ผู้อบรมมีทักษะ ด้านทักษะการฟัง ฝึกให้นักเรียนฟังจากสื่อมัลติมีเดีย ต่าง ๆ ฝึกฟังสำเนียงเจ้าของภาษาฝึกจับใจความสำคัญในการฟัง ให้นักเรียนฝึกฟังจากสื่อต่าง ๆ ให้สม่ำเสมอและครูควรฝึกให้นักเรียนจับความสำคัญกับคำศัพท์, ด้านทักษะการพูด จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง และมีการแลกเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและควรรหาเทคนิคมาสอนให้ฝึกพูดง่าย ๆ ก่อนแล้วขยับตามลำดับ, ด้านทักษะการอ่าน จัดให้มีมุมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่เหมาะสมในการอ่าน ตามระดับความสามารถ ควรฝึกเทียบเสียงพยัญชนะ – สระต่อนักเรียนให้สนุกสนาน น่าเรียนรู้มากขึ้น, ด้านทักษะการเขียน ให้นักเรียนได้จับใจความด้านการเขียนเป็นคำศัพท์หรือประโยคสั้น และประโยคยาว สอนเทคนิคพื้นฐานใช้การเขียนให้ถูกหลัก และฝึกการเขียนเขียนบรรยายง่ายตามหัวข้อที่ได้มอบหมาย

(๓) ด้านเจตคติ ผู้เรียนส่วนใหญ่จะมี ประสบการณ์ที่ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุผลเรียนแล้วไม่เข้าใจ เรียนแล้วไม่ สนุก ทำข้อสอบไม่ได้ผลการเรียนไม่ดีวิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนทำได้โดยการทำให้การเรียนสนุก น่าสนใจ บทเรียนมีความหมายคือสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม แบบตื่นตัว (Active Learning)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมอบรม รวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เพื่อนำไปสู่การออกแบบคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ตลอดจนการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เข้าร่วมการอบรมด้วย

๓) ออกแบบคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ โดยคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นคู่มือในการพัฒนาทักษะการสนทนาตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ สำหรับพระภิกษุสามเณรที่มีความต้องการจะใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วยบทสนทนาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย จำนวน ๑๐ บท

๔) กำหนดกิจกรรมในการอบรมความรู้แก่พระภิกษุสามเณร โดยวิทยากรจะเป็นผู้กำหนดกิจกรรมในการอบรมโดยคำนึงถึงความรู้ที่จะถ่ายทอดและทักษะที่ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องลงมือปฏิบัติกับเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม

๕) การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและเลือกใช้ทรัพยากรในการถ่ายทอดความรู้ในการอบรม โดยกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

- กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร

- สร้างคู่มือคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร และนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

- นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณร และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

- นำคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูปจาก ๑๐ โรงเรียน เพื่อค้นหาข้อบกพร่องต่างๆ เช่น ลักษณะของแบบฝึก จำนวนแบบฝึก ความเหมาะสมด้านภาษาและเวลา

- นำคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

- นำคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูป จาก ๑๐ โรงเรียน

- นำผลการฝึกอบรมมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของคู่มือแล้วจัดทำคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

- ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ จำนวน ๕๐ รูป

- การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน ๑ ชุด เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

- ทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๑

- ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๕๐ รูป จาก ๒๕ วัด เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ครั้งที่ ๑ โดยการอบรมให้ความรู้ตามคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ แนวทางการตอบคำถามแก่ชาวต่างชาติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ โบสถ์ วิหาร เจดีย์ พระพุทธรูปปางต่างๆ ศิลปวัฒนธรรมไทยและประเพณีท้องถิ่น โดยการใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการพูดและฟังบทสนทนาและบทบรรยายภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พร้อมทั้งให้พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างหมุนเวียนเป็นกลุ่มและจับคู่แล้วฝึกสนทนา ฝึกบรรยาย โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดต้นแบบ จำนวน ๕ วัด คือ วัดศรีโสดา วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร และวัดโพธารามมหาวิหาร (วัดเจ็ดยอด) และดำเนินการให้พระภิกษุสามเณรฝึกปฏิบัติในสถานที่จริงในวัดต้นแบบทั้ง ๕ วัด และทำการประเมินความรู้จากการทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรหลังเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๑

- ดำเนินการชี้แจงข้อบกพร่องจากการฝึกปฏิบัติและพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องให้แก่พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง

- ถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๑๐ โรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ครั้งที่ ๒ แล้วประเมินผลหลังเข้าร่วมอบรมและฝึกปฏิบัติครั้งที่ ๒ โดยทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรหลังเข้าร่วมกิจกรรม ครั้งที่ ๒

- การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ พระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและ กระบวนการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

- การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

ในการเตรียมความพร้อมของสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมการอบรม ได้แก่ สื่อที่ใช้ เช่น วัสดุทัศน, คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร, Power Point ฯลฯ วัสดุอุปกรณ์ช่วยสำหรับการถ่ายทอดความรู้ เช่น เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

๒. กระบวนการ (Process) องค์ประกอบของกระบวนการในการอบรม ได้แก่ การกำหนดบทบาทของวิทยากร การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือสื่อ การจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

๑) การกำหนดบทบาทของวิทยากร โดยวิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้ ทักษะและควบคุมกิจกรรม ต่างๆ ในการอบรมให้ดำเนินไปตามแผน คอยให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่ ผู้เข้าร่วมการอบรม

๒) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เริ่มต้นด้วยการสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ ที่จะได้รับจาก การเป็นผู้มีทักษะภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่ เหมาะสมกับตนเอง

๓) การดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามคู่มือการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๓. ผลผลิต (Output) ผลของการถ่ายทอดความรู้จากการอบรม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของ พระภิกษุสามเณรที่ได้รับจากการถ่ายทอดความรู้จากการอบรมจากการทำแบบทดสอบก่อนการ อบรมและหลังการอบรม

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ๑) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการศึกษาคำวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุสามเณรในวัดอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเขตจังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเขตพูนศึกษา (วัดเขตพูน) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสถิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชวิทยากร (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแห่งปริยัติศึกษา และในเชิงคุณภาพจำนวน ๒๐ รูป/คน จากผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มร่วมกับอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และในเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๕๐ รูป จากพระภิกษุสามเณรกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติพรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้เห็นกระบวนการและผลลัพธ์ของ

การวิจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด โดยใช้คู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจตีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอารีย์ศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการ

จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญแล้วนำมาประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๕.๑.๑.๑ นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

- ๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
- ๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน
- ๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา
- ๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน

๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการทำกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

๕.๑.๑.๒ กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด
- ๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
  - ๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ
    - ๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน
    - ๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

๕.๑.๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
- ๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
- ๓) เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
- ๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
- ๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
- ๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

๕.๑.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาด

ความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม ขาดวัสดุ – อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การจัดทำ การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อ นวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มี การนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน แนวคิด หลักการ สภาพการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้นำหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดทำห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับและแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจาก

ชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อมความสามารถในเรื่องของการพัฒนาฝีมือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๑.๒ ผลการศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลานอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา

๕.๑.๓ ผลการศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับ

พระภิกษุสามเณรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากตัวแทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษา อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จาก ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบ หลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นการอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{x}$ = ๑๖.๖๘ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{x}$ = ๑๘.๕๒ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นการอบรม ($\bar{x}$ = ๘.๒๘ S.D. = ๑.๑๔) ผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือ สื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและ ยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะ ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกค้า ชาวต่างประเทศได้

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยได้อภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

๑) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มี ดังนี้ (๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด (๒) กำหนดรูปแบบ สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร (๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่อง ศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ (๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็น แรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้น ของผู้เรียน (๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนใน ระหว่างเรียนจากสื่อ, ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมี

ค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ

งานศึกษาของ แสงดาว ถิ่นทรวงษ์ (๒๕๖๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความคิดเห็นต่อคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทางวัฒนธรรมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๑๙$, S.D. = ๐.๕๘) เมื่อแยก พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรกได้แก่ด้านรูปแบบ ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = ๐.๕๙) รองลงมาคือ ด้านการนำไปใช้ ($\bar{X} = ๔.๒๐$, S.D. = ๐.๕๔) และด้านเนื้อหา ($\bar{X} = ๔.๑๕$, S.D. = ๐.๖๐)

งานศึกษาของ อนุสิษฐ์ พันธกล้า (๒๕๕๒) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ ๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน ๔๐ คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่ ๙๐.๐๒/๘๐.๐๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้ในส่วน ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา สูงกว่าคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษามีความพึงพอใจชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยในระดับมาก

งานศึกษาของ ธนัษพร ทฤษฎี (๒๕๕๒) ที่ได้พัฒนาและสร้างคู่มือฝึกสนทนาภาษาอังกฤษสำหรับ พนักงานธนาคารนครหลวงไทยสาขากาฬสินธุ์เพื่อพัฒนาทักษะการติดต่อสื่อสารที่เน้นทักษะการพูดและฟังเป็นสำคัญ โดยเนื้อหาในคู่มือนี้ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการ ของพนักงาน

ธนาคารในการที่จะติดต่อสื่อสาร กับลูกค้าชาวต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อบทเรียนที่สร้างขึ้น

๒) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่าความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ ซึ่งคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลา เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเน้นไปเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนาสอดคล้องกับ

งานศึกษาของ แสงดาว ถิ่นหารวงษ์ (๒๕๖๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าการหาคุณภาพของคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรมอาเซียน โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวม คู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางวัฒนธรรมอาเซียน มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๐$, S.D. = ๐.๔๖) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ๓ อันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณค่าของคู่มือ ($\bar{X} = ๔.๖๗$ S.D. = ๐.๔๔) ด้านภาษาและตัวอักษร ($\bar{X} = ๔.๔๗$, S.D. = ๐.๕๘) และด้านการจัดภาพประกอบ ($\bar{X} = ๔.๔๐$, S.D. = ๐.๕๘)

งานศึกษาของ ชมพู อสิริยาวัฒน์ (๒๕๖๐) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยว : กรณีศึกษาบ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางด้านรูปเล่มโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๗$) และด้านเนื้อหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๔$) ผลวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้เป็น เพราะว่าการพัฒนาคู่มือฯ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ กลุ่มตัวอย่างใน ชุมชนท่องเที่ยวบ้านหนองตาไก่ ข้อมูลได้มาผ่านการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความ

ต้องการของ กลุ่มตัวอย่างและมีการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ

งานศึกษาของ มันทนา อุตทอง (๒๕๖๑) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ๔R เพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านเนินมะหาด จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านเนินมะหาด จังหวัดจันทบุรี ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ๔R แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ มีผลคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยด้านการแปลความสูงที่สุด เท่ากับ ๑๐.๓๘ คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔๘ การตีความมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๘.๕๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๔๘ และการขยายความมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๖๙ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๕๙ ตามลำดับ

๓) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นธรรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X}$ = ๑๖.๖๘ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X}$ = ๑๘.๕๒ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นธรรม ($\bar{X}$ = ๘.๒๘ S.D. = ๑.๑๔) ดังนั้น พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกค้าชาวต่างประเทศได้ สอดคล้องกับ

งานศึกษาของ อาภรณ์ มณีรัตน์ (๒๕๖๐) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการพูดเรื่องราวท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ พบว่า คะแนนทักษะ การพูด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ก่อนและหลังเรียน ๒๑ วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๒ เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยใช้แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนา ทักษะการพูด

เรื่องราวท้องถิ่นจังหวัดสงขลา หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ พบว่า ก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ยที่ได้ก่อนเรียนเท่ากับ ๑๓.๕๓ และ คะแนนเฉลี่ยที่ได้หลังเรียน ๑๕.๐๐ และเมื่อหลังจัดกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้แล้ว เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับ พบว่า ระดับที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ระดับการกลไก มีคะแนนเต็ม ๔ ค่า เฉลี่ย ๓.๗๙ รองลงมาคือระดับการถ่ายโอน มีคะแนนเต็ม ๔ ค่า เฉลี่ย ๓.๗๔ และระดับการสื่อสาร คะแนนเต็ม ๔ คะแนน มีค่า เฉลี่ย ๓.๗๒ ส่วนคะแนนที่เฉลี่ยต่ำสุดคือระดับวิพากษ์วิจารณ์ คะแนนเต็ม ๒ คะแนน ค่าเฉลี่ย ๑.๗๔

งานศึกษาของ สุนันทา แก้วพันธ์ช่วง (๒๕๕๐: ๑๙) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ม. ๖ โรงเรียนเซไลวิทยาคม โดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกพูดภาษาอังกฤษด้วยกิจกรรมทางภาษาแล้ว นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษด้านการสื่อสารเพิ่มขึ้น

งานศึกษาของ พรเพ็ญ ไตรเวทย์ (๒๕๕๕:๖๐) ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนา หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง Rattaphum, My Wonderful Hometown กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คะแนน ทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๙๐ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ร้อยละของคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

งานศึกษาของ ชมพูนุท โสรัตน์ตา (๒๕๕๐) ที่ได้พัฒนาคู่มือฝึกหัดทักษะ ภาษาอังกฤษในการแนะนำ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติร้อยเอ็ดสำหรับอาสาสมัคร มัคคุเทศก์ซึ่ง พบว่า คู่มือฝึกหัดทักษะมีกิจกรรม การเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้อาสาสมัคร มัคคุเทศก์มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อแนะนำพิพิธภัณฑสถาน แห่งชาติร้อยเอ็ดมากขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง

๒) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้

๓) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็นการให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๑) เนื่องจากคู่มือภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นรูปเล่มหนังสือ จึงควรมีการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น E- learning หรือสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียนรู้

๒) ควรมีการสร้างคู่มือภาษาอังกฤษในหัวข้ออื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ภาษาอังกฤษสำหรับ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนองาน เป็นต้น สำหรับผู้เรียนในหลากหลายระดับชั้นและอาชีพ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

กมล สุดประเสริฐ อ่างใน สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัด. ๒๕๔๖.

กระทรวงศึกษาธิการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.. ๒๕๔๔.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน. ๒๕๕๑.

กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๓๕.

จุฑาภรณ์ ภารพ และฐิตินารถ ค่ายอด. การศึกษารูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ ผู้ให้บริการคุณภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสตูล. รายงานวิจัย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา. ๒๕๕๘.

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ. ภาษากับการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๘.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อ่างใน วันเพ็ญ วรรณโกมล. เอกสารประกอบวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ๒๕๕๑.

ฉวีวรรณ สุวรรณภาและคณะ. “ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู”. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่. ๒๕๔๗.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : จูนพับลิชชิ่ง. ๒๕๔๔.

ดวงเดือน แสงชัย. การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตน. ๒๕๓๓.

ดิเรก ฤกษ์ห่วย. ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชา คหกรรมศาสตร์ กับการพัฒนาชุมชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๖๔๓.

ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: เอราวิณการพิมพ์.
๒๕๔๒.

ธีราภรณ์ กิจจารักษ์. **ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชา
ภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร**. รายงานการ
วิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ๒๕๕๓.

นพเก้า ณ พัทลุง. **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. มหาวิทยาลัยทักษิณ: ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน. ม.ป.ป

นันทนีย์ กมลศิริพิชัยพร. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. เอกสารประกอบการสอน วิชา
๒๖๘๑๖๐๒ ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบัน
ราชภัฏรำไพพรรณี. เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ป. ๕.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. **ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท**, ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการพัฒนาชนบท หน่วยที่ ๑-๗. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๓๔.

บุญเลี้ยง ทูมทอง. **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร บริษัท แอคทีฟพริ้น จำกัด. ๒๕๕๓.

ประเวศ วะสี อ่างใน ทิศนา ขัมมณี. **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

พรพิมล รียาย และธนากร ขำศรี. “**การพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่
๑ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย**”. รายงานวิจัย. กองทุนวิจัย มหาวิทยาลัย
นอร์ท-เชียงใหม่. ๒๕๕๒.

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. **การจัดและการบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ๒๕๕๐.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. **การพัฒนาชุมชน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล็อก.
๒๕๓๔.

รลิกา อังกูร และคณะ. **ความพร้อมของวัดในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการเผยแพร่
พระพุทธศาสนาโดยผ่านการนำชมศิลปวัฒนธรรมในวัด**. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๔๔.

วนาลี นพวงศ์ ณ อยุธยา. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. รายงานการวิจัย. โครงการวิจัยทุนสนับสนุนงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชมงคลกรุงเทพ. ๒๕๕๕.

วิทยากร เชียงกุล. การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : ฉบับแกระ. ๒๕๒๗.

วิรัช เตียงหงษากุล. หลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๒๙.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. ความหมายของการพัฒนาคำที่มีความหมายใกล้เคียงและแนวคิดพื้นฐานของ การพัฒนา. เอกสารอัดสำเนา. ม.ป.ท. หน้า ๔๒-๔๓.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มิตรสหาย. ๒๕๓๒.

สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์. ๒๕๔๗.

สมคิด พรหมจ้อย. หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบายแผนงานโครงการและหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๔๕.

สมยศ เม่นแย้ม. ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย. ๒๕๔๓.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. ๒๕๔๐.

สันติ เล็กสุขุม. ศิลปะภาคเหนือ: ทรัพย์สิน-ล้านนา. กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ. ๒๕๓๘.

สิปปนนท์ เกตุทัต อ่างใน ทิศนา แชมมณี. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

สุนีย์ ภูพันธ์. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย. เชียงใหม่: The Knowledge Center ในเครือบริษัทดวงกมลเชียงใหม่. ๒๕๔๖.

สุนน อมรวิวัฒน์ อ่างใน ทิศนา แชมมณี. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๓.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๐.

อวยชัย ผกามาศ. วาทกรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต. ๒๕๔๒.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

สุจินณา พานิชกุล. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว : กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๔๙.**

สุรศักดิ์ ศิลาวรรณา. การท่องเที่ยวและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม. **สารนิพนธ์วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๕๐.**

(๓) วารสาร

จิตยา สุวรรณชฎ. พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด. **วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ ๑๙.๓** กรกฎาคม ๒๕๒๒ หน้า ๓๔๑.

ณภัทร วุฒิวงศา. กลยุทธ์สร้างแรงจูงใจ: การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ. **วารสารนักบริหารมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ปีที่ ๓๔. ฉบับที่ ๑ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๗: ๘๙ - ๙๗.**

ชนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง และ นรินทร์ สังข์รักษา. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ ๘. ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๕ : ๔๙๓ - ๕๐๕.**

ธีราภรณ์ พลายเล็ก. ปัจจัยที่มีผลต่อการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิจัยและพัฒนา. ปีที่ ๓. ๒๕๕๔: ๕๒ - ๕๘.**

รสรินทร์ ปิ่นแก้ว และ ภาณุวัฒน์ ศิริบุหงศ์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ๑ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ ๑๘. ฉบับที่ ๑ มกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๐ : ๘๓ - ๙๓.**

วีรยุทธ พงษ์ศิริ. รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับชาวต่างชาติของพระสงฆ์ ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๖๐.
๘๒. หน้า ๓๔-๔๓.

(๔) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

- British Council. วิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้มีสำเนียงคล้ายเจ้าของภาษามากที่สุด.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.britishcouncil.or.th/english/tips/how-to-improveyour-english-pronunciation-to-talk-like-a-native> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].
- FMCP ENGLISH. การสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ๕ วิธี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://www.fmcpenGLISH.com> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].
- นฤมล จิตรเอื้อ และเชมมาวี รัชชชูชีพ. มปป. กลยุทธ์การจูงใจการท่องเที่ยวระยะยาวแบบเปี่ยมสุข
ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างประเทศ. RMUTT Global Business and
Economics Review Vol. 7 No. November 2012. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.bus.rmutt.ac.th/journal/pdf/vol7-no2-06.pdf> [๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].
- ไพศาล สุวรรณน้อย. สื่อการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://ednet.kku.ac.th/~paisan/media/edmedia.doc> [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].
- วิไล แผลงศรี. แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน : เกาให้ถูกที่คัน. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/457133> [๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].
- สมเกียรติ อ่อนวิมล. การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตของไทยในอาเซียน.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.dla.go.th>. [๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓].
- สุริน ร่วมคำ และคณะ. การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทบาท
สมมติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.lannapoly.ac.th/mis/download.php?>
[๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒].

๒. ภาษาอังกฤษ

- Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed.. London: Longman. 2001.
- Brown. Douglas H. **Teaching by Principles: An Interactive Approach to language Pedagogy**. 2nd ed.. New York: Addison Wesley Longman. 2001.
- Bygate. Martin. “**Speaking**”. in **The Oxford Handbook of Applied Linguistics**. Edited Robert B. Kaplan. William Grabe. Merrill Swain. G. Richard Tucker. Oxford: Oxford University press. 2005.
- Byrne. Donn. **Teaching Oral English**. Singapore: Longman. 1990.
- Canale. M. and Swain. M. “**Theoretical Bases of communicative Approach to Second Language Teaching and Testing.**” *Applied Linguistics* 1 7 . 6 November 1980.
- Chomsky. N. **Language and mind**. Retrieved May 10. 2007. [online]. available from: <http://www.marxists.org/reference/subject/philosophy/works/us/chomsky.htm>. [15 สิงหาคม 2562].
- Corder. S. Pit. **Error Analysis and Inter-language**. New York: Oxford University Press. 1982.
- Dornyei. Zoltan. “**On the Teachability of Communication Strategies.**” *TESOL Quarterly* 29. Spring 1995.
- Freeman. Diane Larsen. **Techniques and Principles in Language Teaching**. 2nd ed.. Oxford: Oxford University press. 2000.
- Harmer. Jeremy. **The Practice of English Language Teaching**. 3 th ed.. London: Longman. 2001.
- Hudson. R.A. **Sociolinguistics**. London: Cambridge University press. 1980.
- Hybel. Sandra. **Communicating Effective Approach**. New York: Mc. Graw-Hill. 1995.

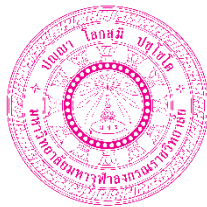
- Kasper. G. & Faerch. C. **Plan and strategies in foreign language communication.** In Strategies in intern language communication. pp. 20-60. London: Longman. 1983.
- Krashen. Stephen. & Terrell. D. **The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom.** 3rd ed.. Essex. United Kingdom: Pearson Education. 2000.
- Lasswell. H.D. “**The Structure and Function of Communication in Society**”. In Public Opinion and Communication. New York: Free Press. 1966.
- Littlewood. W.T. **Foreign and second language learning.** London: Cambridge University press. 1998.
- Littlewood. William. **Communicative Language Teaching.** Cambridge: Cambridge University press. 1995.
- McDonough. Jo; & Christopher Shaw. **Materials and Methods in ELT.** 2 nd ed.. England: Blackwell Publishing. 2003.
- Poulisse. Nanda. and Schils. Erik. “**The Influence of Task – and Proficiency – Related Factors on the Use of Compensatory Strategies: A Quantitative Analysis.**” Language Learning 39. January 1989.
- Rebecca L. **Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know.** New York: Newbury House. 1990.
- Richards. Jack; & Rodgers. Stephen. **Approaches and Methods in Language Teaching: A Description and Analysis.** Cambridge: Cambridge University press. 2001.
- Savignon. Sandra J. **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice.** California: McGraw-Hill. 1997.
- Scott. Roger. “**Speaking in Keith’ Johnson and Keith Morrow.**” In communication **in the classroom.** London. Longman Group Ltd. 1981.

- Scott. Roger. **“Speaking”**. in **Communication in the Classroom: Application and Methods for a Communicative Approach**. Edited by Keith Johnson and Keith Morrow. London: Longman. 1981.
- Selinker. L. **Interlingua**. IRAL 10 1972: 209-230.
- Tarone. E. & Yule. G. **Eliciting the performance of strategic competence**. Washington. DC: Newbury House. 1989.
- Tarone. Elaine. **“Communicative Strategies, Foreigner Talk, and Repair in Interlingua”**. Language Learning 30. No.2 1980.
- Todd. L. **Modern English: Pidgins and creoles**. Oxford. England: Basil Blackwell. 1984.
- Underwood. Mary; Joanne Kenworthy; & Michael Rost. **Teaching Listening**. London: Longman. 1989.
- Varadi. Tamas. **Strategies of Target Language Learner Communication: Message Adjustment**. IRAL 1980.
- Wardhaugh. R. **An introduction to sociolinguistics**. New York: Basil Blackwell. 1986.
- Williams. Warren. **Teaching English as a Second Language**. London: Longman. 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมายนำ

ที่ พิเศษ/๒๕๖๔

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะผู้วิจัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ ได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการวิจัยตามเวลาที่กำหนดไว้

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความสมบูรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอท่านเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่คณะนักวิจัย ในวันที่ ๒๗ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ น.-๑๖.๓๐ น. หรือตามความเหมาะสมและความสะดวกแก่ท่าน คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อทางวิชาการจากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง : การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง

๑. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ โปรดให้สัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบในทางลบต่อการปฏิบัติงานของท่าน หรือหน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบ เนื่องจากผู้วิจัยจะนำการให้สัมภาษณ์ของท่านไปใช้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๔ ข้อ

ข้อที่ ๑. นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นเช่นไร

ข้อที่ ๒ กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

ข้อที่ ๓ การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีอะไรบ้าง

ข้อที่ ๔ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความเมตตาวิเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก)

หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาตัวแบบความยั่งยืนของโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในสังคมไทย

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์..... ฉายา/นามสกุล.....

วัน/เดือน/ปี เวลา..... ตำแหน่ง.....

ประเด็นสัมภาษณ์

ข้อที่ 1. นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นเช่นไร

.....
.....

ข้อที่ 2. กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....

ข้อที่ 3 การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีอะไรบ้าง

.....
.....

ข้อที่ 4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

.....
.....

(ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก)

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

.....

คำชี้แจง

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริงโดยใส่เครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

แบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ดร. วีระพงษ์ แพงคำอັก)

หัวหน้าโครงการวิจัย

พุทธศักราช ๒๕๖๔

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

๑. เพศ

พระภิกษุ สามเณร

๒. อายุ

๑๑ - ๑๓ ปี ๑๔ - ๑๕ ปี
 ๑๖ - ๑๗ ปี ๑๘ - ๑๙ ปี ๒๐ปีขึ้นไป

๓. การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

๔. ท่านพูดภาษาอังกฤษคล่องแคล่วได้หรือไม่

ได้ ไม่ได้

ตอนที่ ๒ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับผลการกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน ๕	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรอยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน ๔	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ มาก
คะแนน ๓	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน ๒	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ น้อย
คะแนน ๑	หมายความว่า	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ชื่อ		ระดับความคิดเห็น
------	--	------------------

	กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร	๕	๔	๓	๒	๑
๑.	การอธิบายวิธีใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรได้อย่างละเอียด					
๒.	วิทยากรสอนตรงตามเนื้อหาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร					
๓.	วิทยากรมีทักษะในการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและการพูด ชัดเจน					
๔.	วิทยากรมีความทุ่มเทและตั้งใจในการฝึกอบรมการ พัฒนาทักษะการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรแก่ผู้อบรม					
๕.	สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณรมีความเหมาะสม					
๖.	วิทยากรจัดสื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาคู่มือการ ฝึกอบรมสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร					
๗.	มีการปรับปรุงพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วม ฝึกอบรมสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ สำหรับพระภิกษุสามเณร					
๘.	วิทยากรมีความเพียงพอต่อผู้เข้าร่วมฝึกอบรมการใช้ สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร					
๙.	สถานที่ในการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อการจัดการ เรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีความเหมาะสม					
๑๐.	ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร					

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

คะแนน ๕	หมายความว่า	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ มากที่สุด
คะแนน ๔	หมายความว่า	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ มาก
คะแนน ๓	หมายความว่า	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนน ๒	หมายความว่า	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับ น้อย
คะแนน ๑	หมายความว่า	การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

ข้อ	ความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือ สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับ พระภิกษุสามเณร	ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.	คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรง่ายต่อความเข้าใจ					
๒.	คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม					
๓.	เนื้อหาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรของแต่ละบทเหมาะสมกับระดับผู้เรียน					
๔.	การกำหนดเนื้อหาแต่ละบทและกิจกรรมมีความเหมาะสม					
๕.	เนื้อหาของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเหมาะสมกับเวลา					

๖.	กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมพูดภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารได้					
๗.	กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ					
๘.	สื่อที่ใช้ในฝึกอบรมการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเหมาะสมและ กิจกรรมการเรียนรู้					
๙.	การใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรฝึกผู้เรียนให้รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง					
๑๐.	คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ					
๑๑.	ความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบ/แบบทดสอบของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร					
๑๒.	ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
๑๓.	การใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๑๔.	ผู้เข้าฝึกอบรมมีความเพลิดเพลินใจในขณะที่ทำกิจกรรม					
๑๕.	ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้จากคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปใช้ในการเผยแผ่ศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี					

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้าน
ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ข้อเสนอแนะ/ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

(ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก)

หัวหน้าโครงการวิจัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบ

แบบทดสอบ

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คำชี้แจง

แบบทดสอบทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารใช้ประเมินก่อนและหลังการใช้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีจำนวนทั้งหมด ๒๐ ข้อ **จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด**

ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....

A. Complete the sentences using *a*, *an* or *the*.

Once upon 1. ____ (a/an) time, there was 2. ____ (a/the) little girl who liked to eat chocolate all the time. She loved chocolate so much. She asked her mother to buy her 3. ____ (a/an) bar of chocolate for her birthday. Her mother bought 4. ____ (a/an) enormous bar of chocolate. She expected the candy bar to last at least two weeks. 5. ____ (a/the) little girl ate all of the chocolate in one day. That night she had 6. ____ (a/an) terrible stomach ache. She threw up all night long. Her mother took her to see 7. ____ (an/the) doctor in the morning. The doctor told her not to eat anymore chocolate.

B. Complete the sentences with a preposition from the box. (Note: There may be more than one correct preposition for each sentence. There are extra prepositions in the box.)

<i>In</i>	<i>on*</i>	<i>between</i>	<i>next to</i>	<i>beside</i>	<i>under</i>	<i>above</i>	<i>over</i>	<i>near</i>
<i>In front of</i>	<i>in back of</i>	<i>across</i>	<i>from</i>					

8. There is an apple _____ the table. I have three gallons of milk _____ my refrigerator. Mr. and Mrs. Smith live _____ the street _____ me.

9. The cat is sleeping _____ the bed. There is a big tree _____ my house. The ceiling is _____ our heads. A mole builds a house _____ the ground.

10. Jacky is sitting _____ Phoebe. Shelly and Tom are sitting _____ Jim and Freddie. China is _____ the continent of Asia.

C. Directions: If the noun is with a singular in the example, change to a plural. If the example is plural, change to singular.

11. The pencil is sharp. → _____.

12. The dogs are barking. → _____.

13. The girls are intelligent. → _____.

14. A Porsche is a fast car. → _____.

15. A horse is an animal. → _____.

16. Diamonds are expensive. → _____.

17. A teacher is educated. → _____.

18. Shirts are on sale today. → _____.

19. A donation is welcomed. → _____.

20. A backpack is not allowed. → _____.

ภาคผนวก ง

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

คู่มือ

การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
สำหรับพระภิกษุสามเณร

The Development of Instructional Manual of
English for the Monks and Novices

โครงร่างวิจัยย่อยที่ 2

โดย

ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2564

ตารางกำหนดการ

วันที่	๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	๐๙.๐๐-๑๑.๐๐	๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	๑๓.๐๐-๑๖.๐๐
๑	- พิธีเปิด - ชี้แจงวัตถุประสงค์ การอบรม - แนะนำวิทยากร	แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑ เรื่อง BUDDHISM (พระพุทธศาสนา) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๒ เรื่อง WAT (วัด) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๓ เรื่อง CHIANG MAI (เชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๔ เรื่อง PEOPLE OF CHIANG MAI (ประชาชนเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๕ เรื่อง LANGUGE OF CHIANG MAI (ภาษาของชาวเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๖ เรื่อง RELIGION OF CHIANG MAI (ศาสนาของชาวเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๗ เรื่อง CHIANG MAI' S SONGKHRAN (เทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่)	พักผ่อนภัตตาหาร เพล	แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๘ เรื่อง CHIANG MAI' S LOY KRATHONG (เทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๙ เรื่อง CHIANG MAI' S YEE PENG (เทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๐ เรื่อง CHIANG MAI' S POY LUANG (เทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๑ เรื่อง CHIANG MAI' S FLOWER FESTIVAL (เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับ จังหวัดเชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๒ เรื่อง CHIANG MAI' S INTHAKIN FESTIVAL (เทศกาลเข้าอินทจีนจังหวัด เชียงใหม่) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๓ เรื่อง WAT PHRATHAT DOI SUTHEP (วัดพระธาตุดอยสุเทพ) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๔ เรื่อง WAT PHRA SINGH (วัดพระสิงห์) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๕ เรื่อง WAT CHEDI LUANG (วัดเจดีย์ หลวง)

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑
เรื่อง BUDDHISM (พระพุทธศาสนา)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ หลักการแนวทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรื่องราวต่าง ๆ ของพระองค์ เริ่มตั้งแต่การประสูติ การออกผนวช การตรัสรู้และการปรินิพพานของพระองค์

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านพุทธประวัติ” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

The three greatest religions in the world are Buddhism, Christianity and Mohammedanism. Buddhism, however, is the oldest of the three. It was founded twenty-five hundred years ago by Buddha.

Buddha was the son of an Indian king. Buddha was the name he called himself after his Enlightenment, meaning “The Enlightened”. His real name was Prince Siddhattha. His father was King Suddhodana of Kapilavasdu, and his mother Queen Siri Mahamaya, formerly a daughter of the King of Devadaha.

Like other Indian Princes, Siddhattha married Princess Yasodhara Bimba, also a daughter of the King of a neighboring state, who had soon afterwards born him a son named Rahula. But unlike them, instead of allowing himself to be chained all his life to his wife and son, Siddhattha broke up all these worldly fetters. At the age of twenty-nine, he stole out of his palace one night, set out on a long solitary journey, and left all his possessions behind.

He did so, known also as “His Great Renunciation”, because he grew tired of all worldly pleasures, realizing that all these never lasted long and that life was in fact full of sufferings. By doing so, he intended to discover the Ultimate Truth of the whole existence, so as to find a sure way out of all sufferings.

He spent his time meditating in solitude, and doing everything which he believed to lead him to success, for instance, starving and torturing himself until he became so weak and thin. After his self-mortifications, he finally found that the best way to success was “The Middle Way” or “Majhimapatipada”, that is avoiding the two extremes: indulging oneself in pleasures or torturing oneself to the utmost. At last he became enlightened in one full-moon night under a Bodhi tree on the bank of Nerunjara River, in the state of Magadh, when he was thirty-five years old, after spending six years altogether in search of truth.

What he discovered was “The Four Noble Truths”: “Dukkha” or sufferings, “Samudaya” or the causes of suffering, “Nirodha” or the extinction of all sufferings, and “Magga” or the way to the extinction of all sufferings.

“Dukkha” means that the whole human life, from birth to death, is nothing but sufferings, as it is always changeable, that is “Aniccam,” and uncontrollable, or “Anatta”. Samudaya” means the main cause of all sufferings called “Tanha”. “Samudaya” means the main cause of all sufferings called “Tanha” or desire. All of our sufferings according to Buddha, spring up from nothing but our ever-increasing desire, the desire to possess what seem to us pleasurable and to avoid what seem

Fig.1: Buddha
(<https://www.google.com>)

to us unpleasurable. “Nirodha” means that by giving up “Tanha” or desire, which is the mainspring of all sufferings, we can get rid of all these sufferings themselves. “Magga” means the Noble Eightfold Path which leads to the extinction of all sufferings, comprising Sammaditthi or Right Views, Sammasankappo or Right Motives, Sammavaca or Right Speech, Sammakammanto or Right Action, Sammaajivo r Right Means of Livelihood, Sammavayamo or Right Effort, Sammasati or Right Mindfulness, and Sammasamadhi or Right Concentration.

Buddha preached “The Four Noble Truths” to his disciples, who in turn preached them to the people of their time. Thus the seeds of Buddhism were sown and began to spread far and wide as the years passed by, and when the Great Teacher passed away at the age of eighty, Buddhism had been firmly established in India.

The Indian King who did most in patronizing Buddhism and spreading it into foreign lands was King Asoka. Thanks to this great king, Buddhism came to be established in Suwannabhumi, where it was finally embraced by the Thai people, and under the benevolent rule of King Ramkhamhaeng of Sukhothai, Buddhism became the Thai state religion.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists:** What are the greatest religions in the world?
Monks: .....
- Tourists:** Which is the oldest of the three?
Monks: .....
- Tourists:** Who founded Buddhism?
Monks: .....
- Tourists:** Who was Buddha?
Monks: .....
- Tourists:** Was Buddha his real name?
Monks: .....
- Tourists:** Who were his father and mother?
Monks: .....
- Tourists:** Had Prince Siddhattha any wife and children?
Monks: .....
- Tourists:** When did Prince Siddhatth renounce all his possessions?
Monks: .....
- Tourists:** Why did he do so?
Monks: .....
- Tourists:** What did he intend to do in his renunciation?
Monks: .....

- Tourists:** What did he do to achieve his aim?
Monks: .....
- Tourists:** What did he finally find to be the best way to success?
Monks: .....
- Tourists:** When and where did he become enlightened?
Monks: .....
- Tourists:** What did he discover in his enlightenment?
Monks: .....
- Tourists:** What are “The Four Nour Noble Truths”?
Monks: .....
- Tourists:** What does “Dukkha” mean?
Monks: .....
- Tourists:** What does “Samudaya” mean?
Monks: .....
- Tourists:** What does “Nirodha” mean?
Monks: .....
- Tourists:** What does “Magga” mean?
Monks: .....
- Tourists:** What did Buddha do after his enlightenment?
Monks: .....
- Tourists:** Had Buddhism been established firmly in India when Buddha himself passed away at the age of eighty?
Monks: .....
- Tourists:** What Indian king did most in patronizing Buddhism and spreading it into foreign lands?
Monks: .....
- Tourists:** When did Buddhism become the Thai state religion?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

Enlightenment (n)	=	.....
The Enlightened One (n)	=	.....
enounce (v)	=	.....
Great Renunciation (n)	=	.....
last long (v)	=	.....
sufferings (n)	=	.....

Ultimate Truth (n)	=	.....
existence (n)	=	.....
achieve (v)	=	.....
meditate (v)	=	.....
solitude (n)	=	.....
starve (v)	=	.....
torture (v)	=	.....
self-mortifications (n)	=	.....
extreme (n)	=	.....
indulge oneself (v)	=	.....
to the utmost (adv)	=	.....
The Four Noble Truths (n)	=	.....
extinction (n)	=	.....
spring up (v)	=	.....
ever-increasing (adj.)	=	.....
give up (v)	=	.....
mainspring (n)	=	.....
get rid of (v)	=	.....
The Noble Eightfold Path (n)	=	.....
comprise (v)	=	.....
Right Views (n)	=	.....
Right Motives (n)	=	.....
Right Speech (n)	=	.....
Right Action (n)	=	.....
Right Means of Livelihood (n)	=	.....
Right Effort (n)	=	.....
Right Mindfulness (n)	=	.....
Right Concentration (n)	=	.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นิสิตจับคู่สนทนาเรื่องพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๒
เรื่อง WAT (วัด)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับวัด
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ วัด, อาวาส หรือ อาราม คือคำเรียกศาสนสถานของศาสนาพุทธในประเทศไทย กัมพูชา และลาว เป็นที่อยู่ของภิกษุ และประกอบศาสนกิจของพุทธศาสนิกชน ภายในวัดมีวิหาร อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิ เเมรุ ซึ่งใช้สำหรับประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ เช่น การเวียนเทียน การสวดมนต์ การทำสมาธิ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับวัด” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Wat is a place where priests or Buddhist Bhikkhus live. What strikes foreigners most is the great number of Wats, which scatter here and there all over the country.

In a Buddhist Wat, the first and most important of all places is a temple, or “Bostha”,—a place where all the rites of the “Sangha” are performed and religious services are given to the Buddhists on important occasions, such as on Wan Pra or on other religious days. Next in importance to “Bostha” is “Sala Kara Parianya”,—a place where the Buddhists usually assemble for merit-making, such as giving food to the priests, praying, or attending sermons, if these are not done in “Bostha”. Besides, we find a few small “Salas”, which serve as resting-places for those who go to church, and rows of buildings, mostly in wood, which serve as the dwellings of the priests.

Another thing which is commonly seen in most Buddhist Wats is a “Chedi” or pagoda, a cone-shaped structure with a lofty spire. Here and there we see the golden spires of Chedis piercing the blue sky. Some important Chedis were purposely built to enclose the sacred relics of Buddha, but some were built up by kings or wealthy nobles simply in commemoration of their deceased wives or relatives, and contained only Buddhist images or some or other sacred symbols.

Wats are so numerous in our country because it has become, ever since the old days, a custom among powerful kings and wealthy people to compete one another in building Wats. Moreover, building Wats or other dwellings for priests is considered by the Buddhists as one of the chief “Danas” which give the greatest merit to the givers.

To the Thai people, Wats are important artistically, educationally, morally, and socially. In the artistical point of view, Wats are known to be the places where the fine arts of the ancient, especially painting, sculpture, and architecture, are well preserved. We can learn a great deal about the lofty aesthetic spirit of the Thai arts from the most well-known Royal Chapel, Wat Benjama Bopit—also known as the Marble Temple,—and Wat Arun or the Temple of the Dawn. Besides, Wats have been, ever since the ancient time, the center of the Thai education. It was the priest that gave both the intellectual and the moral education to the Thai boys, and it was Wat that was their only school during their boyhood. The unmistakable proof of this is that even today a lot of schools are still found within the church precincts.

In the moral point of view, Wats have been from time memorial, the places where people usually go for their spiritual comfort, and send their sons for moral training. There has also grown among the Thai people a good custom that every Thai youth should become for a time a priest when he reaches the age of twenty-one, otherwise he would never be respected as a full man.

Fig.1: Wat in Chiang Mai
(<https://www.google.com/>)

In the social point of view, Wats have been, from the old days, favorite places for social gathering. On Wan Pra, or on other important religious days, people like to go there, not only for merit-making, but also for amusement, as many kinds of entertainment such as lakhon or li-kai are often shown in the church yard on such occasions. On such days, men and women of all ages will dress themselves with their best clothes before they go there. Hence has come the expression best well-known among the Thai people: “beautiful enough to go to church.”

Considering how important Wats are to us, we should do our best to preserve as long as possible these valuable possession, by helping provide the priests, whenever we can, with any of the “four of human needs” namely food, clothes, medicine, and dwelling, so that Buddhism, of which Wats are both the seat and the symbol, will last forever in our beloved country.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists:** What is “Wat”?
Monks: .....
- Tourists:** Are there many Wats in Thailand?
Monks: .....
- Tourists:** What do we generally find in a Buddhist Wat?
Monks: .....
- Tourists:** What else are commonly found in most Buddhist Wats?
Monks: .....
- Tourists:** What are there in the “Chedis”?
Monks: .....
- Tourists:** Why are Wats so numerous in our country?
Monks: .....
- Tourists:** How important are Wats to the Thai people?
Monks: .....
- Tourists:** How important are they artistically and educationally?
Monks: .....
- Tourists:** How important are they morally?
Monks: .....
- Tourists:** How important are they socially?
Monks: .....
- Tourists:** What should we Buddhists do concerning Wats?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

strike (v)	=	.....
rite (n)	=	.....
religious service (n)	=	.....
assemble (v)	=	.....
merit (n)	=	.....
merit-making (n)	=	.....
sermon (n)	=	.....
serve as... (v)	=	.....
dwelling (n)	=	.....
cone-shaped (adj.)	=	.....
spire (n)	=	.....
purposedly (adv.)	=	.....
sacred (adj.)	=	.....
sacred relic (n)	=	.....
in commemoration of (prep.)	=	.....
Buddhist image (n)	=	.....
deceased (adj.)	=	.....
symbol (n)	=	.....
numerous (adj.)	=	.....
custom (n)	=	.....
compete (v)	=	.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักเรียนจับคู่สนทนาเรื่องวัด

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๓
เรื่อง CHIANG MAI (เชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เคยเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรล้านนาแต่โบราณ มี "คำเมือง" เป็นภาษาท้องถิ่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านประเพณี วัฒนธรรม และมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเริ่มวางตัวเป็นนครสร้างสรรค์ และได้รับการประกาศเป็นเมืองสร้างสรรค์ของโลกทางด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ปัจจุบันกำลังพิจารณาสมัครเมืองมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก เชียงใหม่ยังถือเป็นศูนย์กลางด้านดาราศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเป็นที่ตั้งของหอดูดาวแห่งชาติและอุทยานดาราศาสตร์แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม”	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)
๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Chiangmai, is the largest city in northern Thailand and the capital of Chiang Mai Province. It is 700 km (435 mi) north of Bangkok in a mountainous region. Chiang Mai (meaning "New City" in Thai) was founded in 1296 as the new capital of Lan Na, succeeding the former capital, Chiang Rai. The city's location on the Ping River (a major tributary of the Chao Phraya River) and its proximity to major trading routes contributed to its historic importance.

The city (thesaban nakhon, "city municipality") of Chiang Mai only officially covers most parts of the Mueang Chiang Mai District, with a population of 127,000, the city's sprawl extends into several neighboring districts. The Chiang Mai metropolitan area has a population of nearly one million people, which is more than half of the total population of Chiang Mai Province.

Fig.1: Chiang Mai Map

(<https://www.google.com/>)

The city is subdivided into four khwaeng (electoral wards): Nakhon Ping, Sriwichai, Mengrai, and Kawila. The first three are on the west bank of the Ping River, and Kawila is on the east bank. Nakhon Ping District includes the northern part of the city. Sriwichai, Mengrai, and Kawila consist of the western, southern, and eastern parts, respectively. The city center—within the city walls—is mostly within Sriwichai ward. King Mengrai was a powerful leader who gathered the migrating Tai from Yunnan into the first real kingdom of the region, and Chiang Mai – meaning ‘new city’ became its centre. The Old Town that we love and admire today was laid out as a square mile according the cardinal points and auspiciously begun in 1296 with the digging of the moat and construction of city walls that partly still stand. Surviving and thriving through a glorious and sometimes tumultuous reign of fortunes, Chiang Mai has become one of Thailand’s true cultural and historic treasures.

The Ping valley was large enough for widespread rice cultivation and the mountains provided an excellent defense against invaders. Tradesmen and craftsmen were attracted, impressive temples built and the city flourished for centuries through to its zenith under King Tilokarat in the 16th century. It was at that time that the towering 96 metre pagoda of Wat Chedi Luang (Royal Pagoda temple) was erected, only to be fell to half that height in a 1545 earthquake. Other temples, such as Wat Chiang Man and Wat Phra Singh date from the 14th century and contain valuable ancient Buddhas. Laos and Burmese or Shan influences can be seen in this ancient architecture. Even the famed Emerald Buddha, Thailand’s national heirloom, once resided in the

city. As the kingdoms to the south – Sukhothai, and later Ayuthaya – rose to prominence, Lanna's influence was trumped, though the kingdom did manage to retain autonomy right up to the early twentieth century when it was absorbed into the modern democratic monarchy of Siam. However, during the Middle Ages the city fell on hard times. It was under Burmese control for two hundred years, at one point being almost entirely emptied of people.

When the Siamese regrouped after Ayuthaya had been sacked by their bitter rivals from Burma, a modern state was re-established in Bangkok and a Northerner, General Kawila, was sent to liberate Chiang Mai, so that it came back to Thai control at the end of the 1700s. The city walls and moat were restored in 1801 and foreigners soon made their first appearances. In fact, explorer Ralph Fitch recorded in his voyages of the 1580s that he visited a 'fair and prosperous town call Jamahey', and by the mid-1600s British trading pioneers had arrived. But it was not until the 1800s when teak traders from Burma regularly visited Chiang Mai. However, for centuries before this, Chinese traders had gradually established a Sino community in the city, and the ethnic heritage has been passed down to this day, with the area around Warorot Market forming a Chinatown. All the same, getting to Chiang Mai was a very arduous trip by river skiff or elephant. When the railway line arrived in 1920, along with the telegraph, the city's isolation came to an end and by 1932 it had become a province of Siam (later Thailand). It is today, the second largest of Thailand's cities by population and commerce. Significantly, it has developed one of the region's largest handicraft industries, with ancient and contemporary skills and styles on display at Baan Tawai and Borsang craftsmen villages. The items made here are exported around the world.

The last of the Northern royals are still alive, and the last Chiang Mai King's daughter became a favourite consort of King Chulalongkorn in 1900 – today the Dara Rasamee legacy of longan farming and Northern traditions are common in Chiang Mai. Importantly, the city and its people preserve their Lanna heritage, speaking their own dialect, dressing in local costume on Fridays and upholding unique ceremonies, of which Yee Peng, and the launching of lanterns for Loi Kratong, are the best loved. During the twentieth century it was agriculture that sustained the city, namely rice, fruit (mainly lychees and longan) as well as teak. Logging was phased out in the 1980s, and the political situation settled down, enabling tourism to thrive. By the turn of the century the new gold rush of tourist dollars transformed the city. Starting first with cheap digs for trekking backpackers, Chiang Mai has since evolved into a boutique guesthouse and coffee shop capital of Southeast Asia, retaining its charm defiantly under the pressure of traffic, malls and billboards. Yet, a short drive out of the city is the timeless nature of the mountainous north, with all sorts of soft adventure activities now offered. Both Travel + Leisure and Conde Nast magazines have rated Chiang Mai as a top worldwide destination (from reader polls) in recent years. We hope you enjoy exploring the magical Chiang Mai.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Monk: .....
- Tourists: Good morning, Is Chiangmai the largest city in northern Thailand?
- Monk: .....
- Tourists: How far is it from Bangkok?
- Monk: .....
- Tourists: What does Chiang Mai mean?
- Monk: .....
- Tourists: How many population are there in the city of Chiang Mai and the Chiang Mai metropolitan area?
- Monk: .....
- Tourists: What is the city subdivided?
- Monk: .....
- Tourists: Who was the king gathering the migrating Tai from Yunnan?
- Monk: .....
- Tourists: Can you tell us about the ping valley?
- Monk: .....
- Tourists: What is the situation at time?
- Monk: .....
- Tourists: When did the Siamese regroup?
- Monk: .....
- Tourists: How do we go to Chiang Mai in the past?
- Monk: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

- capital (n) = ...
- .....mountainous (n)
- = ...
- tributary (n) = ...
- city municipality (n) = ...
- metropolitan (n) = ...
- auspiciously (adv.) = ...
- widespread (adj.) = ...
- cultivation (n) = ...
- invaders (n) = ...
- Tradesmen (n) = ...

craftsmen (n)	=	.....
pagoda (n)	=	.....
autonomy (n)	=	.....
democratic (adj.)	=	.....
.....		.....monarchy (n)
.....		.....
pioneers (n)	=	.....
.....		.....isolation (n)
.....		.....
population (n)	=	.....
commerce (n)	=	.....
contemporary (adj.)	=	.....
costume (n)	=	.....
ceremonies (n)	=	.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นิสิตจับคู่สนทนาเรื่องจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๔
เรื่อง PEOPLE OF CHIANG MAI (ประชาชนเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับประชาชนเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประชาชนชาวเชียงใหม่ ประวัติความเป็นมาของชาวเชียงใหม่ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทย โดยเฉพาะ "ชาวไทยวน" หรือ "คนเมือง" ที่เหลือเป็น ไทใหญ่ ไทลื้อ ไทเขิน และไทยสยาม นอกจากนี้ยังมีชาวอ่าลีซอ ชาวมูเซอ ปกาเกอญอ คะฉิ่น ลัวะ และชาวไทยเชื้อสายจีน เช่น จีนแต้จิ๋ว จีนแคะ และฮ่อ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับประชาชนเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Seventy percent of the land in the north is mountainous and in the past was densely forested, making overland communication difficult. As a result each valley developed slight variations in customs and language. People practiced wet-rice subsistence agriculture and were self-sustaining, making what they needed. Customs and beliefs associated with the agricultural cycle were passed down from their ancestors.

1. The People

The people of the valleys refer to themselves as the khon muang, and are of mixed origin. The first inhabitants were known as the Lawa. These people were joined by other groups moving along the trading routes of the river valleys.

Notable amongst these were the Mon, who originated from the region around Thaton in Myanmar. The Mon founded Haripunchai, a northern offshoot of the Dvaravati civilization that predominated in the Chao Phraya basin from the 6th - 10th centuries. By the 13th century, however, the dominant group were ethnic Tai, who had been migrating south into the valleys from at least the 10th century (some theories plausibly suggest the Tai may have been in the area long before this date). This group came to be known as the Tai Yuan.

Until the European colonialism of the 19th century, the politics of the north was dominated by the struggles with the Burmese, and between the kingdoms of Ayutthaya, Lanna and Lan Xang. Each military incursion involved forced relocation of populations to increase manpower. Thus the wars of the region served mainly to mix ethnic Tai groups. Such

resettlements tended to be geographically based, resulting in subtle differences within the population of the valley to this day. The second half of the 19th century saw a large influx of overseas Chinese coming up from the South, as well as Haw Chinese coming overland from Yunnan. Many of the latter were Muslims who had fled to the hills after the brutal Chinese suppression of the Panthay rebellion in Yunnan in 1873. At the same time the hilltribes were also moving south through the uplands.

In the mid 19th century Westerners started arriving with Christian missionaries and increased in numbers with the growth of the teak industry. The teak industry also attracted large numbers of Shan who worked all over the north for the logging companies. The 20th century has seen large migrations of hilltribes as well as Kuomintang Chinese, who fled China after the communist victory of 1949. Finally the recent economic growth has attracted people from all over Thailand. The incorporation of Lanna into the global market place brought to an end the relative cultural isolation of the once remote northern valleys.

Fig.1: Hilltribes taking water at spring
(https://www.chiangmai1.com/chiang_mai/people.shtml)

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists: What do the people of valleys call themselves?
 Monks: .....
- Tourists: Are they mon?
 Monks: .....
- Tourists: What is the politics of 19th century?
 Monks: .....
- Tourists: What is the situation of 19th century?
 Monks: .....
- Tourists: When did the Westerners start?
 Monks: .....
- Tourists: What does it happened in 20th century?
 Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

- inhabitants (n) = ...
- originated (v) = ...
- predominated (v) = ...
- migrating (v) = ...
- colonialism (n) = ...
- struggles (v) = ...
- populations (n) = ...
- geographically (adv.) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์ลิตจับคู่สนทนาเรื่องประชาชนเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๕
เรื่อง LANGUAGE OF CHIANG MAI (ภาษาของชาวเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับภาษาของชาวเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของการใช้ภาษาของชาวลานนาและวิวัฒนาการของภาษาลานนาจนกระทั่ง
 ตัวอักษรและวิธีการพูดของภาษาลานนา

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับภาษาของชาวเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

The main ethnic language of the north is kham muang. With differences in both vocabulary and tones, Northern Thai may be considered a different language from central Thai. Though the differences are diminishing as kham muang borrows from the state language, a person from central Thailand cannot immediately understand the northern language.

วิเชียร
ท่าเมือง

Words of Indian origin trace their roots to Pali through the Mon civilization, as opposed to those of central Thai which came from Sanskrit via the Khmer civilization of Angkor. Kham muang has its own script used in religious texts, but most local people are unable to read it.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists:** What is the main ethnic language of the north?
Monks: .....
Tourists: Is Northern Thai considered a different language from central Thai?
Monks: .....
Tourists: Do words of Indian origin trace their roots to Pali through the Mon civilization?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

ethnic (n)	=.....	diminishing (n)	=.....
immediately (adv.)	=.....	trace (v)	=.....
Mon (n)	=.....	civilization (n)	=.....
Sanskrit (n)	=.....	Khmer (n)	=.....
Angkor (n)	=.....	script (n)	=.....
religious (n)	=.....	Kham muang (n)	=.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักเรียนจับคู่สนทนาเรื่องภาษาของชาวเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๖
เรื่อง LANGUAGE OF CHIANG MAI (ศาสนาของชาวเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับศาสนาของชาวเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของความเชื่อและการนับถือศาสนาของคนล้านนา หลักธรรมคำสอนที่ทำให้คนล้านนาอยู่กันอย่างสันติ สงบ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับศาสนาของชาวเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Buddha Image in protected Position, Chiang Mai, Thailand. Although Mahayana Buddhism may have come to the region first via the Khmer empire and the Silk Road from China, Theravada Buddhism had become the dominant form of Buddhism by the end of the 14th century.

Theravada Buddhism in its essence is about the dhamma, the truth according to the Buddhist view. As the state religion of Lanna, however, it became connected with Brahmanic court traditions. These came from the indianised empires of the Khmer at Angkor and the Myanmar at Pagan, which were at the height of their power in the 12th and 13th centuries.

Fig.1: Buddha Image

(https://www.chiangmai1.com/chiang_mai/people.shtml)

Prior to the dominance of these beliefs, the Tai were animists with a fertility cult centered on the wet-rice cultivation cycle. The blend of the Tai spirit world with Buddhism has resulted in the variety of customs and religious practice today.

Central to the traditional Thai view of the cosmos is the cycle of rebirth. To commit sin is to be reborn into a hell world, and to make merit is to progress into a better after-life. A forest monk may explain this to a Westerner as an allegory for the laws of cause and effect known as karma. To a Thai villager, near Mae Chaem the holy images in the temples are the home of powerful spirits, and the vivid depictions of heaven and hell are maps that help him find his way in the cycle of seasons and years.

Naga, Chiang Mai, Thailand, the temple has long been the social center of rural Thai communities and Buddhism is woven into the fabric of rural life. The monk-hood originally provided the only education available and served to occupy males without work, especially during the rainy season. To this day folk festivals involve making merit by supporting the monk-hood with food and labor.

Until quite recently the temple was the main outlet for artistic creativity, the greatest works coming as a result of sponsorship by the ruling nobility. By so doing the rulers not only gained merit, but also gained political legitimacy, as pious works were seen as a crucial part of a leader's majesty.

Buddhist values pervade the character of the Thai, who value maintaining harmony in relationships very highly. To avoid causing offense, Thais pay much attention to outward appearance. However, they also prize having a "cool heart" - being jai yen. This means that you should not allow yourself to become "hot" with desire and at the mercy of worldly passions which can lead to harmful actions.

Buddhism also teaches tolerance, and so people have been free to practice other religions. Islam first arrived with Muslim Yunnanese who have been trading in the northern valleys since the

time of the Mongols (11th - 13th centuries). The first permanent Christian mission was established in 1867. McCormick Hospital is one of several major institutions that came about with the growth of Christianity in the valley.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists: What schools of Buddhism do Chiang Mai's people believe?
Monks: .....
- Tourists: What do Chiang Mai's people believe before Buddhism?
Monks: .....
- Tourists: How is the Buddhism influential to tradition and culture?
Monks: .....
- Tourists: What is the traditional Thai view of the cosmos?
Monks: .....
- Tourists: How do Buddhist values pervade the character of the Thai?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

- empire (n) = ...
- dominant (adj.) = ...
- court (n) = ...
- dominance (n) = ...
- animists (n) = ...
- fertility (n) = ...
- cultivation (n) = ...
- cosmos (n) = ...
- merit (n) = ...
- spirits (n) = ...
- depictions (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์จับคู่สนทนาเรื่องศาสนาของชาวเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๗
เรื่อง CHIANG MAI' S SONGKHRAN (เทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลสงกรานต์ของจังหวัดเชียงใหม่ กาลเล่น
 วิถีชีวิตของคนล้านนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาล สงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Chiang Mai is the best and busied place in the country to see in the Thai New Year, Songkhran, which takes over the city between April 13 and 16. The most obvious role of the festival is as an extended “rain dance” in the driest part of the year, when huge volumes of canal water are thrown about in a communal water fight that spares no one a drenching. The other elements of this

Fig.1: Chiang Mai' s Songkhran

(<https://www.topchiangmai.com/culture>)

complex festival are not as well known but no less important. Communities get together to build sand castles in the shape of chedis in the temple compounds, which they cover with coloured flags-this bestows merit on any ancestors who happen to find themselves in hell and may eventually release them from their torments, and also shows an intent to help renovate the wat in the year to come House are given a thorough spring-clean to see out the old year, while the Buddha images are cleaned, polished and sprinkled with lustral water, before being ceremonially carried though the middle of the water fight, to give everyone the chance to throw water on them and receive the blessing of renewal. Finally, younger family members formally visit their elders during the festival to ask for their blessings, while pouring scented water over their hands.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Monk:** .....
- Tourists:** Good morning, is Chiang Mai the best and busied place in the country to see in the Thai New Year?
- Monk:** .....
- Tourists:** What is the activity of the Chiang Mai people doing in Songkhran festival most?
- Monk:** .....
- Tourists:** As I have heard of Songkhran festival, do all Thai people always take sand to build the pagoda?
- Monk:** .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

- obvious (adj.) = ...
- festival (n) = ...
- extended (adj.) = ...
- .....driest (adj.) = ...
- .....
- communal (adj.) = ...
- drenching (v) = ...

castles (n)	=	.....
chedis (n)	=	.....
renovate (v)	=	.....
images (n)	=	.....
polished (v)	=	.....
lustral (adj.)	=	.....
ceremonially (adv.)	=	.....
blessing (v)	=	.....
renewal (n)	=	.....
pouring (v)	=	.....
scented (adj.)	=	.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักศึกษาจับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลสงกรานต์จังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๘
เรื่อง CHIANG MAI' S LOY KRATHONG (เทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่ กาล
 เล่นวิถีชีวิตของคนลานนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาล ลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Loy Krathong, on the night of the full moon in November, has its most showy celebration at Sukhothai, but Chiang Mai is not far behind. While a spectacular but unnerving firework fiesta rages on the banks, thousands of candles are gently floated down the Ping River in beautiful lotus-leaf boats. People hope in this way to float away any sins or ill luck they have incurred, and give thanks for the rainy season to Mae Kong Kha, the ancient water goddess. In northern Thailand, the parallel event of Loy Khome takes place during the daytime, when brightly coloured paper hot-air balloons (khome fai), often with fireworks attached, are released to carry away problems and bad luck, and honour the Buddha's top-knot, which he cut off when he became an ascetic. According to legend, the top-knot is looked after by the Buddha's mother in heaven.

Fig.1: Chiang Mai' s Loy Krathong
(<https://www.topchiangmai.com/culture>)

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists: What is the Loy krathong?
Monks: .....
- Tourists: What do people think to float Loy Krathong?
Monks: .....
- Tourists: How is Loy Krathong in norther.
Monks: .....
- Tourist: Have you floated Loy Krathong?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนหาความหมายของคำต่อไปนี้

- Loy Krathong (n)   = ...
- celebration (n)   = ...
- spectacular (adj.)   = ...
- firework (n)   = ...
- fiesta (n)   = ...
- rages (n)   = ...
- float (v)   = ...
- ancient (adj.)   = ...
- goddess (n)   = ...
- parallel (adj.)   = ...
- daytime (n)   = ...

balloons (n) = ...

ascetic (n) = ...

heaven (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักศึกษาจับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๘
เรื่อง CHIANG MAI' S YEE PENG (เทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลเทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่ กาลเล่นวิถีชีวิตของคนลานนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Yee Peng is the annual festival that local people of Chiang Mai hold to celebrate the full moon in November of every year. However, nowadays, people from all over the world come to Chiang Mai to enjoy the cheerful feelings that this festival brings about. The symbols of Yee Peng festival include Kratong (floating baskets) and Khom Loy (lanterns). In the Northern language, the term Yee Peng is a combination of two words; Yee and Peng. The word “Yee” means two or second, while the word “Peng” means full moon. Together, the term Yee Peng means full moon on the second month. However, the second month of the Lanna calendar falls into November of the international calendar, which is also the 12th lunar month in the Buddhist calendar.

Fig.1: CHIANG MAI' S YEE PENG
(<https://travel.trueid.net/detail>)

According to the ancient Lanna tradition, Yee Peng is a 3-day event. It starts 2 days before the full moon night. The first day is the pay-day, which people buy materials and prepare food and decorative objects, such as Kratong and Khom Loy for the celebration. On the second day, people make merit at the temple where monks perform religious ceremony to dispel bad fortunes of the past year and to invite good fortune into people's life for the coming year. After the religious ceremony, people enjoy the feast and make donation to the poor and the less fortunate people.

The third day of the event is the full moon night. It is the highlight of Yee Peng festival. This is the night that people release Kratong with lighted candles into the river and launch lighted Khom Loy into the night sky. Ancient Lanna people believe that they offend the River Goddess (Pra Mae Kong Ka) through their use of water during the agricultural season. Releasing Kratong into the river is their way of asking for forgiveness from and giving thanks to the River Goddess. As for the Khom Loy, people believe that when they launch them into the sky, the Khom Loy takes all bad fortune from their lives away with it. However, from the scenery prospective, the Krongtong with lighted candles and the full moon reflection decorate the river very beautifully, while the lighted Khom Loy decorates the night sky like brilliant stars. Together, Kratong and Khom Loy make the night time of Chiang Mai a must-see and an unforgettable scene.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: What is the Yee Peng festival?

Monks: .....

Tourists: What is the symbol of Yee Peng festival?

Monks: .....

- Tourists:** What is the meaning of Yee Peng?
Monks: .....
Tourists: How long does Yee Peng start?
Monks: .....
Tourists: What do the people do in the last day of Yee Peng festival?
Monks: .....
Tourists: How is the Kratong and Khom Loy made the night time?
Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Yee Peng (n) = ...
 festival (n) = ...
 celebrate (v) = ...
 combination (n) = ...
 tradition (n) = ...
 materials (n) = ...
 decorative (adj.) = ...
 celebration (n) = ...
 fortunes (n) = ...
 donation (n) = ...
 Kratong (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์ผลิตจับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลยี่เป็งจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๐
เรื่อง CHIANG MAI' S POY LUANG (เทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่ กาลเล่นวิถีชีวิตของคนลานนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Poy Luang is an ancient Lanna festival, which a large number of people gather together to celebrate a completion of religious structures. At the same time, it provides local people with an opportunity to meet and greet and to have fun. The term Poy Luang is a combination of two words; Poy and Luang. The first word “Poy” has two meanings. The first meaning refers to joy, while the second meaning refers to gathering of a lot of people. The word “Luang” means great. As such, the term Poy Luang can mean either the great joy or the great gathering or both. Poy Luang may take place annually or once every few years, depending on the occasion. However, Lanna people only hold Poy Luang festival during the month of February to April or May at the latest.

Fig.1: CHIANG MAI' S POY LUANG
(<https://www.chiangmainews.co.th/>)

Because Buddhist temples are non-state sponsored institution, throughout the year, Lanna people put together money and/or personal labor to build a small to medium size religious structures. People build the structures for monks to make holy for believers to worship and for the pride of their community. However, in a special occasion, people in the community may decide to build a very large religious structure which requires a several years to complete. During the building process, people put their hearts and spirits into finding money to buy the materials and pay for the building, while some people also put free labor to help build it. Therefore, it takes sacrifice, courage and determination to complete the religious structures of their desire, and people take pride into making it happen.

Poy Luang festival takes place after the structures are complete and the people are ready to hand over the structures to the temple and the monks to make holy. The event continues for a 4 days. The first 3 days are for merit making, holding memorial services to the ancestors, partying and celebration. The last day is the day which people officially hand over the religious structures to the temple. Poy Luang festival brings not only the joy of people in the community, but it also brings them the sense of unity and belonging. In addition to providing the people in the community with the sense of pride and joy, Poy Luang festival also provides young single adults a great chance to meet and find their soul mates.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: What is Poy Luang festival?

Monks: .....

Tourists: What is the meaning of Poy Luang?

- Monks: .....
- Tourists: When do the people join the Poy Luang festival?
- Monks: .....
- Tourists: Why do Lanna people put money to build a small to medium size religious structure?
- Monks: .....
- Tourists: Why do Lanna people make the religious structure?
- Monks: .....
- Tourists: What do the people do after completing the structures?
- Monks: .....
- Tourists: What did they do after the first 3 days for marit making?
- Monks: .....
- Tourists: What do Lanna people get the Poy Luang festival?
- Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Poy Luang (n) = ...
- celebrate (v) = ...
- completion (n) = ...
- provides (v) = ...
- combination (n) = ...
- gathering (v) = ...
- annually (adv.) = ...
- institution (n) = ...
- worship (v) = ...
- community (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์จับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลปอยหลวงจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๑
เรื่อง CHIANG MAI' S FLOWER FESTIVAL (เทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่การเล่น
 วิถีชีวิตของคนลานนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

The city of Chiang Mai will be decorated with colorful flowers when its annual flower festival begins. The Chiang Mai Flower Festival starts on the first weekend of every February. The festival offers a relaxed and cheerful atmosphere making the city a very pleasant ambience. The festival displays a wide variety of flowers. The city shuts off the roads next to the moat around the park during the festival to allow vendors to set up flower stalls for people to admire worry-free.

Fig.1: CHIANG MAI' S FLOWER FESTIVAL
(<https://www.chiangmainews.co.th/page>)

Highlights of the festival include the Flower Festival Parade and the Miss Chiang Mai Flower Festival. However, the focus of the festival is at Buak Haad Park on the southwestern corner of the moat.

Buak Haad Park is where the Flower Festival Parade comes to the complete stop for the judges to choose the Chiang Mai Flower Festival Queen. During this festival, the city completely transforms the park. Exhibitors put on special displays of flowers, miniature trees and famous local orchids for the judges to choose the best of each. The landscape specialists show off their works including waterfalls, patios and various kinds of gardens. The festival also includes flower stands that represent gardens from neighboring countries.

The Flower Festival Parade is the most fun part of the festival. The gaily decorated carriages, colorful hill tribe people in their costumes and the Miss Chiang Mai Flower Festival candidates make up the parade. The parade starts from Nawarat Bridge and goes through the Tha Pae Road, to the Tha Pae Gate, and then turns left following the moat round to the Buak Haad Park. During the parade, the parade participants hand out roses to the visitors along the road.

The parade moves slowly and stops frequently for dancers in traditional costumes to perform dances, allowing plenty of photographing opportunity. Miss Chiang Mai Flower Festival candidates sit on top of the gaily decorated carriages. By late afternoon, the serious part of the festival begins choosing the Chiang Mai Flower Festival Queen. The party goes on to the evening until the judges announce the Flower Festival Queen.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: When does colorful flower begin?

Monks: .....

Tourists: What is the function of colorful flower?

Monks: .....

Tourists: What is the highlights of the colorful flower?

Monks: .....

Tourists: Where is the Buak Haad Park?

Monks: .....

Tourists: Is there parade and where does the parade start?

Monks: .....

Tourists: What is the function of the parade?

Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- annual (adj.) = ...
- weekend (n) = ...
- cheerful (adj.) = ...
- atmosphere (n) = ...
- ambience (n) = ...
- variety (n) = ...
- moat (n) = ...
- around (prep.) = ...
- vendors (n) = ...
- admire (v) = ...
- southwestern (adj.) = ...
- transforms (v) = ...
- miniature (adj.) = ...
- orchids (n) = ...
- judges (n) = ...
- waterfalls (n) = ...
- carriages (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักเรียนจับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลไม้ดอกไม้ประดับจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๒
เรื่อง CHIANG MAI' S INTHAKIN FESTIVAL (เทศกาลเข้าอินทนิลจังหวัดเชียงใหม่)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับเทศกาลเข้าอินทนิลจังหวัดเชียงใหม่
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของประเพณี วัฒนธรรมของเทศกาลเข้าอินทนิลจังหวัดเชียงใหม่การเล่นวิถีชีวิตของคนลานนา แต่ละชนเผ่า เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับเทศกาลเข้าอินทนิลจังหวัดเชียงใหม่” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Many cities in Thailand house what is known as the city pillar. However, in the Northern Thai language, the city pillar is called as Inthakin. In Chiang Mai, Inthakin festival is a significant festival for people who are mindful of the old tradition. Many people believe that if the city pillar is respected, then the city and its residents will be safe, happy and prosperous.

Fig.1: CHIANG MAI' S INTHAKIN FESTIVAL
(<https://www.chiangmainews.co.th/page>)

The festival takes place according to the lunar calendar. Usually, it starts on the day of the waning moon of the sixth lunar month (late of May or early of June) and lasts for 6-8 days. On the first day of the festival, a Buddha image of Phra Chao Fon Saen Ha will be paraded around the streets of Chiang Mai city while locals wait along the street side to sprinkle blessed water to the statue.

When the Buddha image returns to Chedi Luang temple, a ritual of flowers offering begins. Crowds of people come to make merit by offering flowers and candles on the bowls in the forecourt of the temple. Nowadays, the pillar is housed in its own special shrine called Viharn Jaturamook. From this, the pillar can only be seen during the festival dates and women are not permitted to enter the shrine but can view it through the entrance while men may enter and pray. Apart from offering flowers, people also believe that making merit by donating money to their own Buddha image (based on the day of birth) will bring them good luck.

Moreover, there are traditional events celebrated every night within the temple ground including musical performances, traditional performances of sword dancing and lance dancing, carnival games and a wide variety of food. The visitors will also enjoy listening to the traditional Northern Thai music. The ceremony ends with closing chants from 108 monks gathered at Chedi Luang temple. This is a very large celebration in which the people of Chiang Mai participate.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- Tourists:**   What is the city pillar?
- Monks:**   .....
- Tourists:**   What do the people believe of Inthakin festival?
- Monks:**   .....
- Tourists:**   When does the festival take place?
- Monks:**   .....
- Tourists:**   When does a ritual of flowers offering begin?
- Monks:**   .....
- Tourists:**   What is the pillar called nowadays?
- Monks:**   .....

Tourists: What do the people believe by making merit?

Monks: .....

Tourists: How does the functions of festival end?

Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- pillar (n) = ...
- significant (adj.) = ...
- tradition (n) = ...
- prosperous (adj.) = ...
- lunar (adj.) = ...
- calendar (n) = ...
- sprinkle (v) = ...
- blessed (adj.) = ...
- crowds (n) = ...
- bowls (n) = ...
- forecourt (n) = ...
- shrine (n) = ...
- permitted (v) = ...
- entrance (n) = ...
- celebrated (v) = ...
- performances (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์จับคู่สนทนาเรื่องเทศกาลเข้าอินทขินจังหวัดเชียงใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๓
เรื่อง WAT PHRATHAT DOI SUTHEP (วัดพระธาตุดอยสุเทพ)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับวัดพระธาตุดอยสุเทพ
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของวัดพระธาตุดอยสุเทพ ความสำคัญของวัด จุดเด่นของวัดและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับวัดพระธาตุดอยสุเทพ” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

Phrathat Doi Suthep temple is a must-see landmark of Chiang Mai that first time visitors should not miss. It is a Buddhist temple located on top of a 1,676 meter high mountain. The temple is considered to be one of the most sacred archeological sites in Thailand. It is located just about 15 kilometers from the city of Chiang Mai.

Fig.1: WAT PHRATHAT DOI SUTHEP
(<https://th.trip.com/hot>)

The history of this temple, in itself, is a source of attraction. According to the legend, in the late 14th century, a sacred white elephant carried holy relics through Chiang Mai. During the journey, it died of fatigue on Doi Suthep. After that, the spot which the elephant fell marked the location where the relics were enshrined. King Gue Na then built the original golden pagoda to hold the holy relics on that spot. Today, this golden pagoda is the centerpiece of this landmark attracting thousands of visitors here each year.

In addition to the golden pagoda, the temple is another reason people visit Doi Suthep. Although it has gone through several renovations in the past 600 years, it is still as charming as ever. This temple is the Buddhist monastery that consists of many items considered sacred by Thai people. Examples of these items include an emerald Buddha replica, metal bells, and a Hindu God statue. The assembly hall inside the temple is decorated by mural paintings depicting the Buddha's life and his teachings. On the outside of the temple, there are bells that many people believe will bring them blessings when ringing. In addition to these sacred things, the view of Chiang Mai from the temple's terrace is absolutely breath-taking. Another charm of this temple is that the thrill of climbing-up the Naga (serpent) staircase of 309 steps. However, one may choose to use the cable car instead. It is important to note that visitors are required to take off their shoes before entering the holy square to see the golden pagoda.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: Where is the Phrathat Doi Suthep temple?

Monks: .....

Tourists: What is the important characteristic of this temple?

Monks: .....

Tourists: In addition to the golden pagod, what is the attractive characteristic of this temple?

Monks: .....

Tourists: What is the other charm of this temple?

Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- landmark (n) = ...
- mountain (n) = ...
- considered (v) = ...
- sacred (adj.) = ...
- archeological (adj.) = ...
- attraction (n) = ...
- fatigue (v) = ...
- relics (n) = ...
- centerpiece (n) = ...
- renovations (n) = ...
- charming (v) = ...
- monastery (n) = ...
- emerald (n) = ...
- replica (n) = ...
- assembly (n) = ...
- terrace (n) = ...
- important (adj.) = ...
- holy (adj.) = ...
- square (adj.) = ...

กิจกรรมที่ ๔ ให้นัก์จับคู่สนทนาเรื่องวัดพระธาตุดอยสุเทพ

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๔
เรื่อง WAT PHRA SINGH (วัดพระสิงห์)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับวัดพระสิงห์
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของวัดพระสิงห์ความสำคัญของวัด จุดเด่นของวัดและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับวัดพระสิงห์ - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

There are several old temples within the walls of the ancient city, Chiang Mai. Among them, Phra Singh temple is perhaps the largest and most interesting temple. The temple is located in the western part of the city. The main entrance, which is guarded by Singhs (lions), is situated at the end of Rachadamnoen road.

Fig.1: WAT PHRA SINGH

(<https://thai.tourismthailand.org/Attraction>)

As its name implies, the temple is named for the Buddha image it houses, Sihing Buddha. The temple was built in 13th century by King Pha Yu to preserve the ashes of his father, King Kham Fu. It was considered to be the first monastery where the Emerald Buddha was housed. However, the Emerald Buddha was moved to Chedi Luang temple later and is now enshrined in Phra Kaew temple, Bangkok.

Inside the temple, there are three main buildings, namely Viharn Luang, Viharn Lai Kam and Ho Trai. The largest building is Viharn Luang. It is an assembly hall built in 14th century. Inside the hall, the visitors will be amazed by a high red roof supported by round white pillars. It houses Phra Chao Thong Tip, a large image of the seated golden Buddha.

For Viharn Lai Kam, it is the main attraction of this temple. It is an assembly hall built in 14th century. It is an attractive building of Thai Lanna style with 24 meters wide and 56 meters long. Within the hall, there are mural paintings on the walls depicting Lanna people's lives. This hall also houses Sihing Buddha.

Another prime classical Lanna architecture is Ho Trai (temple library). Built at the end of 15th century, this library is a magnificent building containing Buddhist scriptures. The visitors will be appreciated by the highly skilled craftsmanship of Lanna people. The unique building is located on the left of Viharn Lai Kam and is rarely seen elsewhere.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: Where is the Phra Singh temple?

Monks: .....

Tourists: What is the meaning of Phra Singh temple?

Monks: .....

Tourists: What is there inside the temple?

Monks: .....

Tourists: What is the main attraction of this temple?

Monks: .....

Tourists: Where do the Lanna people keep the Buddhist scriptures?

Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

- ancient (adj.) = ...
- implies (v) = ...
- enshrined (v) = ...
- amazed (adj.) = ...
- supported (v) = ...
- paintings (n) = ...
- mural (adj.) = ...
- depicting (v) = ...
- prime (adj.) = ...
- architecture (n) = ...
- magnificent (adj.) = ...
- scriptures (n) = ...
- appreciated (n) = ...
- craftsmanship (n) = ...

กิจกรรมที่ ๔: ให้นักเรียนจับคู่สนทนาเรื่องวัดพระสิงห์

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ ๑๕
เรื่อง WAT CHEDI LUANG (วัดเจดีย์หลวง)
(เวลา ๑๕ นาที)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับวัดเจดีย์หลวง
๒. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยววัฒนธรรม
๓. เพื่อใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

รู้เข้าใจ ประวัติความเป็นมาของวัดเจดีย์หลวงความสำคัญของวัด จุดเด่นของวัดและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/เนื้อหา
๑. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุมกิจกรรมดังนี้ - กิจกรรมที่ ๑ “อ่านบทความเกี่ยวกับวัดเจดีย์หลวง” - กิจกรรมที่ ๒ “แบบฝึกหัด” - กิจกรรมที่ ๓ “หาความหมายของคำศัพท์” - กิจกรรมที่ ๔ “สนทนากลุ่ม” ๒. วิทยากรสรุปตามกิจกรรมที่ ๑-๓	- กิจกรรม ๑ (บทความ) - กิจกรรม ๒ (แบบฝึกหัด) - กิจกรรม ๓ (หาความหมายของคำศัพท์) - กิจกรรม ๔ (จับคู่ฝึกสนทนา)

กิจกรรมที่ ๑: ให้นักเรียนอ่านบทความและเล่าให้เพื่อนฟัง

One of the main temples in Chiang Mai is Chedi Luang temple. It is a ruined temple in the historic center of Chiang Mai, located on Phra Pok Glao road. The temple was built in the 14th century during the reign of King Saen Muang Ma.

At first, the site was designated to house the ashes of his father, King Ku Na. The building was expanded further by other kings until reaching its final form in 1475. It was then received the great honor to house the Emerald Buddha, the holiest religious object in Thailand (now kept in Phra Kaew temple, Bangkok). At that time, the temple stood tall as high as 84 meters, ranked the largest building of all Lanna.

Fig.1: WAT CHEDI LUANG

(<https://www.uhotelsresorts.com/th/uchiangmai/attractions/wat-chedi-luang>)

Unfortunately, the pagoda was heavily damaged in the earthquake during the reign of Queen Mahadevi. The Emerald Buddha remained there for about six years after the earthquake. Then, it was brought to Luang Prabang, Laos.

In addition to the great pagoda, there are several buildings in the temple. A large viharn (assembly hall) next to the ruined pagoda was built in 1928. Its impressive interior has round pillars supporting a high red ceiling. The assembly hall contains a standing Buddha known as Phra Chao Attarot, which was made of brass alloy, mortar and cast in the late 14th century.

On the temple ground, there exists the city pillar of Chiang Mai, named Sao Inthakin (spirit of the city). Lanna people believe that it will protect the city. It was originally located in Sadeu Muang temple. Later, it was moved to this location in 1800 by King Kawila. The best time to visit this temple is during the Wian Tian ceremony in the eve of the main Buddhist festive days.

กิจกรรมที่ ๒: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

Tourists: What is the main temple in Chiang Mai?

Monks: .....

Tourists: Whose ashes was designated at first?

Monks: .....

Tourists: When was the pagoda heavily damaged?

Monks: .....

Tourists: What is the importance of Sao Inthakin?

Monks: .....

Tourists: What do the Lanna people believe of Sao Inthakin?

Monks: .....

กิจกรรมที่ ๓: ให้นักเรียนเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์

ashes (n)	=	.....
honor (n)	=	.....
.religious (adj.)	=	.....
earthquake (n)	=	.....
impressive (adj.)	=	.....
interior (adj.)	=	.....
pillar (n)	=	.....
Sao Inthakin (n)	=	.....
ceremony (n)	=	.....
festive (n)	=	.....

กิจกรรมที่ ๔ ให้นักเรียนจับคู่สนทนาเรื่องวัดเจติยทัฬหวง

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบในการฝึกอบรมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ

สามเณร

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลวิจัย เรื่อง การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุ
สามเณร

๑. ผศ.ดร.วีรกาญจน์ กนกกมลเสศ	หัวหน้าภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. พระมหาวีรเดช อธิปัญญา, ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. พระมหาศรีณย์วัตร กิตติวิโร, ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. พระมหารุ่งเพชร ติกขวิโร,ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. พระณรงค์ ฐานวุฑฺโฒ, ผศ.ดร.	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖. ดร.ณัฐรัชต์ สติตอริยวาณิช	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗. อาจารย์ชัชฌิมพงศ์ มูลตา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘. ผศ.ดร.บุญมี พรธษา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. พระครูศาสนกิจโกศล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดแมริมวิทยา
๑๐. พระครูสมุห์ธรรณกฤต วิสุทฺโธ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดท่าตอน

ภาคผนวก ช
บทความวิจัย

บทความวิจัย

ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก และคณะ

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

แผนการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” เกิดจากการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการศึกษาต่อที่สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจ การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ ๑) เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยตัวแทนพระสงฆ์ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญ จังหวัดเชียงใหม่ รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน ๓๒๐ รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า

๑) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่ากระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร มีดังนี้ (๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด (๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร (๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ (๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน (๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ, ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการ

จัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๒) ศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

๓) ศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการทดสอบก่อนใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอบรม ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอบรม) ($\bar{X} = ๑๖.๖๘$ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๕๒$ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมถวายเป็นอบรม ($\bar{X} = ๘.๒๘$ S.D. = ๑.๑๔) ดังนั้น พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

คำสำคัญ : การพัฒนา, คู่มือ, การจัดการเรียนรู้, โรงเรียนพระปริยัติธรรม, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, พระภิกษุสามเณร

Abstract

The research studies the development of instructional manual of English for the monks and novices because learning and teaching English language in the General Education Section of PhraPariyattidhamma Schools does not develop potentiality of the students with the policy of National Education Act B.E. 2542 (1999) and Amendments (Second National Education Act B.E. 2545 (2002)). The students do not apply the English language to use in daily life or higher education. So the researchers are interested the developing of instructional manual of English for the monks and novices. The objectives of the study are 1) to develop the instructional manual of English for the monks and novices 2) to study the efficiency of instructional manual of English for the monks and novices 3) to study the effectiveness of instructional manual of English for the monks and novices.

This study is the Mixed Methods Research such as documentary research, quantitative research, qualitative research and action research using data collecting and analyzing by the monks living in 25 temples. The population in the study are 320 people.

The research results are found that

1) The development of the instructional manual of English for the monks and novices is in the average at 4.39 which is at the high level.

2) To study the efficiency of instructional manual of English for the monks and novices is in the average at 4.39 which is at the high level.

3) To study the effectiveness of instructional manual of English for the monks and novices and analyzing of the achievement of the students by pre-test and post-test of using instructional manual of English for the monks and novices is different statistically significant at the 0.05 level.

Keyword: Development, Learning Management, English Communication

๑. บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้เรียนไม่สามารถที่จะนำภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันหรือการศึกษาต่อที่สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจการพัฒนา คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร
- ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๓. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเขตพุนศึกษา (วัดเขตพุน) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอริยศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมวิทยากร (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๔. ผลการวิจัย

๔.๑ ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด โดยใช้คู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญแล้วนำมาประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๔.๑.๑ นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

- ๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
- ๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน
- ๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา
- ๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน
- ๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการทำกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

๔.๑.๒ กระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด
- ๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
  - ๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ
  - ๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน
  - ๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

๔.๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
- ๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
- ๓) เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
- ๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
- ๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
- ๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

๔.๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม วัสดุ - อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีการนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แนวคิด หลักการ สภาพการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้นำหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดหาห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อมความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๒ ผลการศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลานอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา

๔.๓ ผลการศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากตัวแทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จาก ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐ รูป

พบว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอภิมงคล) ($\bar{X}$ = ๑๖.๖๘ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X}$ = ๑๘.๕๒ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ($\bar{X}$ = ๘.๒๘ S.D. = ๑.๑๔) ดังนั้น ผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร **แตกต่างกัน** อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกศิษย์ชาวต่างประเทศได้

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง
- ๒) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้
- ๓) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น การให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- ๑) เนื่องจากคู่มือภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นรูปเล่มหนังสือ จึงควรมีการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น E-learning หรือสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียนรู้

๒) ควรมีการสร้างคู่มือภาษาอังกฤษในหัวข้ออื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ภาษาอังกฤษสำหรับ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนองาน เป็นต้น สำหรับผู้เรียนในหลากหลายระดับชั้นและอาชีพ

ภาคผนวก ซ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร ภายใต้คำถามการวิจัย ดังนี้

- ๑) พัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นลักษณะอย่างไร
- ๒) คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีลักษณะอย่างไร
- ๓) คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

วัตถุประสงค์หลักของแผนการวิจัย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และ ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเขตุนศึกษา (วัดเขตุน) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอารีย์ศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมวิทยากร (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับพระภิกษุสามเณร โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูล รวมประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน ๓๒๐ รูป/คน

รูปแบบการวิจัย การวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเป็นกระบวนการศึกษาวิจัยที่มุ่งการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

ผลการศึกษา

๑. ผลการศึกษาการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กระบวนการพัฒนาชุดความรู้ มาตรการ และกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑) กำหนดจุดประสงค์ของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาคู่มือเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของพระภิกษุสามเณร

๒) สร้างคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นชอบ

๓) นำรูปแบบคู่มือการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร (ฉบับร่าง) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของแนวคิด ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

๔) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๑

๕) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์หรือยังเข้าใจคลาดเคลื่อนและนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับปรุงสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๖) นำคู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรไปทดลองใช้อบรมกับพระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด ครั้งที่ ๒

๗) นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ของคู่มือจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเป็นฉบับจริง

๘) ประกาศรับสมัครพระภิกษุสามเณรเข้ารับการอบรมการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จำนวน ๕๐ รูป

๙) อบรมถวายความรู้พระภิกษุสามเณรซึ่งเป็นตัวแทนพระสงฆ์จำนวน ๒๕ วัด โดยใช้คู่มือการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๐) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรจำนวน ๒๕ พื้นที่ โดยความร่วมมือกับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นการพัฒนามาตรการและการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

๑๑) การเสริมสร้างเครือข่ายการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยเป็นความร่วมมือของผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๒) วิเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการ และผลลัพธ์ของการกระบวนการพัฒนาชุดความรู้ และกระบวนการสร้างการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร

การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา ได้แก่ ๑) โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน (วัดเจดีย์หลวง) ๒) โรงเรียนเชตุพนศึกษา (วัดเชตุพล) ๓) โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (วัดศรีโสดา) ๔) โรงเรียนบาลีสาธิตศึกษา (วัดสวนดอก) ๕) โรงเรียนอภัยอรียศึกษา (วัดดับภัย) ๖) โรงเรียนพลราชมหาวิทยาลัย (วัดพันเตา) ๗) โรงเรียนศรีบุญเรืองปริยัติศึกษา (วัดศรีบุญเรือง) ๘) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแม่แตงวิทยา ๙) โรงเรียนวัดบ้านขุนเตรียมพุทธศาสตร์ ๑๐) โรงเรียนเวียงแหงปริยัติศึกษา ผลการสำรวจกระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสามเณร จำนวน ๒๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔ และเป็นพระภิกษุ จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีอายุ ๑๘ - ๑๙ ปี จำนวน ๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘ อายุ ๑๔ - ๑๕ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๔ อายุ ๑๖ - ๑๗ ปี จำนวน ๕๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ อายุ ๑๑ - ๑๓ ปี จำนวน ๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐ และอายุ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็น จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖ ตามลำดับ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน ๑๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๘ ตามลำดับ พูดภาษาอังกฤษได้ไม่คล่องแคล่ว จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ และพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘ ตามลำดับ

ผลการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และ คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้

ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและคณาจารย์เอกการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบนโยบายและแนวปฏิบัติของการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร และอาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเป็นหัวหน้ากลุ่มภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษที่ทำการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อทราบแนวการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยมีเนื้อหาที่สำคัญแล้วนำมาประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เห็นกระบวนการการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ดังนี้

๑.๑ นโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

- ๑) คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
- ๒) ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน
- ๓) ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้ประเภทเอกสารจริง และสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา
- ๔) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความสนใจของผู้เรียน
- ๕) ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าการเรียนของผู้เรียน

๑.๒ กระบวนการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๑) ต้องสำรวจพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนว่าอยู่ในระดับใด
- ๒) กำหนดรูปแบบสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับพระภิกษุสามเณร
  - ๓) เนื้อหาของสื่อที่จะนำออกไปให้ผู้เรียน ต้องเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เน้นเรื่องศาสนา ประเพณี ของชุมชนต่าง ๆ
  - ๔) ความยากง่ายของสื่อที่จะใช้สอน ต้องเป็นสื่อที่กระตุ้นหรือเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ไม่น่าเบื่อหรือไม่ยากจนเกินไป ต้องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน
  - ๕) ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ถูกต้อง มีประโยคชัดเจน ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนในระหว่างเรียนจากสื่อ

๑.๓ การให้ความรู้การพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- ๑) สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
- ๒) เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
- ๓) เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
- ๔) สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
- ๕) เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
- ๖) มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

๑.๔ ปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตคู่มือสื่อประกอบการจัดกิจกรรม บุคลากรขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้คู่มือที่จัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้นวัตกรรม ขาดสื่อประกอบการเรียน บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้คู่มือ แต่ขาดความต่อเนื่อง

๒) ขาดงบประมาณในการพัฒนาคู่มือสื่อ นวัตกรรม วัสดุ - อุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษาและขาดงบจัดหาสื่อทันสมัย

๓) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสมกับการใช้คู่มือสื่อ เนื่องจากความยุ่งยากและไม่คล่องตัว มีสถานที่ที่ไม่เป็นสัดส่วน ไม่มีห้องที่ใช้เพื่อเก็บรักษาสื่อ นวัตกรรมเป็นการเฉพาะ ทำให้การดูแลทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

๔) สภาพการเรียนการสอน เด็กมีความแตกต่างกันด้านสติปัญญา และด้านร่างกาย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือ บรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มี การนำคู่มือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๕) บุคลากรขาดความรู้ในการที่จะนำสื่อคู่มือมาใช้ในการวัดผลและประเมินผล นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจหรือไม่ชอบกิจกรรมก็จะมีผลต่อการจัดผลประเมินผล ขาดนวัตกรรมสื่อคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การวัดประเมินผล ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการทำแบบทดสอบแบบปรนัย

๖) การพัฒนาคู่มือควรมีการพัฒนาบนพื้นฐานสภาพปัญหาของโรงเรียน สถานศึกษา ซึ่งเป็นครูและนักเรียน เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานทุกปี เพราะการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน แนวคิด หลักการ สภาพการณ์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๗) ควรมีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อม ความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ

๑) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้ผลิตคู่มือ สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น

๒) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน เพื่อใช้ในการพัฒนาคู่มือและนวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

๓) ใช้คู่มือ สื่อ นวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความยากง่ายของเนื้อหา จัดทำห้องสื่อเคลื่อนที่ แบ่งคู่มือ สื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ จัดทำห้องเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ

๔) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำคู่มือที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน สอนเพิ่มเติมนอกเวลา และจัดการสอนแบบรวมชั้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามช่วงชั้น

๕) จัดทำแบบสอบถามสุ่มเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

๖) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความพร้อมความสามารถในเรื่องของการพัฒนาคู่มือและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม มีการนิเทศ การติดตามและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ช่วยให้ผู้เรียน เกิดความสนุกสนานในการเรียนและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นและสามารถเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร จากการสำรวจความคิดเห็นและระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๕๐ รูป จากจำนวน ๑๐ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนแผนกสามัญศึกษาที่มีพระภิกษุสามเณรมาศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุสามเณรโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ๔.๓๙ ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรเรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๕๐$) รองลงมาคือ กิจกรรมที่ใช้ในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรมีความหลากหลาย น่าสนใจ สนุก ไม่น่าเบื่อ ($\bar{X} = ๔.๕๘$) และคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณรทำให้ผู้ฝึกอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = ๔.๔๗$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การสร้างคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษนับเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกที่และทุกเวลานอกจากนี้เนื้อหาในคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังเน้นไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เรียนสนใจและต้องการพัฒนา

๓. ผลการศึกษาประสิทธิผลของคู่มือสื่อการจัดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการอบรมภาษาอังกฤษให้กับพระภิกษุสามเณรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จากตัวแทนพระภิกษุสามเณรที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จาก ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๕๐

รูป พบว่า พระภิกษุสามเณร ในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีผลการทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ในครั้งที่ ๑ (ประเมินหลังการฝึกอภิมงคล) ($\bar{X} = ๑๖.๖๘$ S.D. = ๑.๑๔) และครั้งที่ ๒ (ประเมินห่างจากครั้งแรก ๑ สัปดาห์) ($\bar{X} = ๑๘.๕๒$ S.D. = ๐.๗๖) สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมการถวายเป็นอภิมงคล ($\bar{X} = ๘.๒๘$ S.D. = ๑.๑๔) ดังนั้น ผลการทดสอบก่อนการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้และหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สรุปได้ว่า พระภิกษุสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษมากขึ้นหลังการใช้คู่มือสื่อการเรียนรู้ทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับพระภิกษุสามเณร โดยความรู้ที่ได้รับจากการอ่านคู่มือ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและยังสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารกับลูกศิษย์ชาวต่างประเทศได้

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมนันทนาการ หรือใช้เกมในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียนและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง
- ๒) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความสนุกสนานและมีความสุข ไม่เกิดความเครียดกับการเรียนและมีความพร้อมที่จะศึกษาและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้
- ๓) ผู้สอนควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น การให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนเลียนแบบตามตัวอย่างที่ดี

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- ๑) เนื่องจากคู่มือภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นรูปเล่มหนังสือ จึงควรมีการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น E-learning หรือสื่อมัลติมีเดีย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในการเรียนรู้

๒) ควรมีการสร้างคู่มือภาษาอังกฤษในหัวข้ออื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ภาษาอังกฤษสำหรับ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนองาน เป็นต้น สำหรับผู้เรียนในหลากหลายระดับชั้นและอาชีพ

ภาคผนวก ฅ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

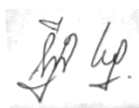
ดร. วีระพงษ์ แพงคำฮัก สังกัด คณะครุศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อ / ฉายา / นามสกุล	นาย วีระพงษ์ แพงคำฮัก										
วัน / เดือน / ปี เกิด	วันที่ ๒๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙										
เลขที่ / วัน / เดือน / ปีอัตราจ้าง	เลขที่ ๑๐๓๗๐๐๒ วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓										
ตำแหน่งทางวิชาการ	-										
วัด / ที่อยู่	เลขที่ ๔๙/๑๙๘ หมู่ที่ ๘ ตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ ๗๓๑๑๐										
วุฒิการศึกษา	<table border="0"> <tr> <td>นธ. เอก</td> <td>พ.ศ. ๒๕๓๖</td> </tr> <tr> <td>ป.ธ. ๔</td> <td>พ.ศ. ๒๕๔๒</td> </tr> <tr> <td>ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)</td> <td>พ.ศ. ๒๕๔๖</td> </tr> <tr> <td>M.A. (Linguistics)</td> <td>พ.ศ. ๒๕๕๒</td> </tr> <tr> <td>Ph.D. (Linguistics)</td> <td>พ.ศ. ๒๕๕๖</td> </tr> </table>	นธ. เอก	พ.ศ. ๒๕๓๖	ป.ธ. ๔	พ.ศ. ๒๕๔๒	ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	พ.ศ. ๒๕๔๖	M.A. (Linguistics)	พ.ศ. ๒๕๕๒	Ph.D. (Linguistics)	พ.ศ. ๒๕๕๖
นธ. เอก	พ.ศ. ๒๕๓๖										
ป.ธ. ๔	พ.ศ. ๒๕๔๒										
ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)	พ.ศ. ๒๕๔๖										
M.A. (Linguistics)	พ.ศ. ๒๕๕๒										
Ph.D. (Linguistics)	พ.ศ. ๒๕๕๖										
ผลงานทางวิชาการ	<p>หนังสือ</p> <ol style="list-style-type: none"> หนังสือไวยากรณ์ภาษาอังกฤษฉบับสมบูรณ์ หนังสือหลักภาษาศาสตร์ หนังสือเทคนิคการสอนอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ หนังสือคู่มือการใช้ Tense หนังสือหลักการแปลและการตีความ หนังสือภาษาศาสตร์เบื้องต้น หนังสือการเขียนจดหมายภาษาอังกฤษ หนังสือการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ หนังสือภาษาอังกฤษสำหรับการสอนสังคมศึกษา <p>งานวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> เรื่อง “แนวทางกำกับดูแลสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ด้านการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า” <p>สถานภาพ: ผู้ร่วมวิจัย ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๗ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>										

	<p>๒. เรื่อง “รูปแบบการบริหารอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อการรองรับการรวมกลุ่ม AEC”</p> <p>สถานภาพ: ผู้ร่วมวิจัย ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา</p> <p>๓. เรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของคนขับแท็กซี่ในประเทศไทย”</p> <p>สถานภาพ: หัวหน้าโครงการ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)</p>
สถานที่ติดต่อ	ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เบอร์โทรศัพท์มือถือ	๐๙๒๘๕๖๙๙๐๗
อีเมล	weeraindia@gmail.com
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ลงชื่อ

เจ้าของประวัติ

(ดร. วีระพงษ์ แพงค์อัย)